

Aptaujas rezultātu ziņojums

Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju apmeklētāju monitorings

Sadarbībā ar

Dabas aizsardzības pārvalde

Sociālo, ekonomisko un
humanitāro
pētījumu institūts (ViA HESPI)
Jūnijs, 2022

IEVADS

ĪPAŠI AIZSARGĀJAMO DABAS TERITORIJU APMEKLĒTĀJU MONITORINGS

Īstenojot kopīgu sadarbību starp Vidzemes Augstskolu un Dabas aizsardzības pārvaldi, 2020. gadā tika koncentrēti abu institūciju resursi, lai izveidotu visaptverošu īpaši aizsargājamo dabas teritoriju apmeklētāju uzskaiti. Papildu tika iesaistīti citu organizāciju rīcībā esošie dati un saskaņota apmeklētāju automātisko skaitītāju uzstādīšanas vietas, tādējādi nostiprinot īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (ĪADT) apmeklētāju monitoringa kvantitatīvo daļu.

Lai izveidotu papildinošu monitoringa kvalitatīvo daļu un novērtētu apmeklētāju paradumus, motivāciju, sociālekonomisko ietekmi, ekosistēmas pakalpojumu lomu un alternatīvas rekreācijai ĪADT, īstenota liela apjoma apmeklētāju aptauja desmit populārākajās ĪADT Latvijā. Tādējādi veidojot arī bāzi turpmākai monitoringa attīstībai.

Rezultāti padziļina izpratni par cilvēka un dabas mijiedarbības kopsakarībām gan tūrisma un atpūtas, gan saimniecisko un vietējo kopienu kontekstā. Iegūtie dati ir reprezentatīvi un vispārināmi par Latvijas ĪADT situāciju kopumā. Tie izmantojami pamatotu dabas aizsardzības un apsaimniekošanas lēmumu pieņemšanai ikdienā, lai rastu risinājumus efektīvākai apmeklētāju plūsmas vadībai ĪADT.

Makšķernieki Kaņierī, Ķemeru Nacionālajā parkā, maijs 2021. Foto: A.Klepers

Projekta pase

- Projekta īstenotājs: ViA HESPI ; sadarbības partneris: DAP
- Īstenošanas periods: 01.04.2021.-15.02.2022.
- Finansējums: 26 653 EUR no Latvijas vides aizsardzības fonda
- Projekta zinātniskais vadītājs un ziņojuma autors: ViA HESPI vadošais pētnieks Dr.geogr. Andris Klepers; andris.klepers@va.lv
- Iesaistītais ViA HESPI zinātniskais personāls: Agita Līviņa, Anda Arkliņa un Iveta Druva-Druvaskalne, kā arī piesaistītie intervētāji, tūrisma studējošie

Projekta mērķis: ĪADT apmeklētāju aptauju veikšana visaptveroša monitoringa nodrošināšanai un digitālie risinājumi datu apstrādei, lai tos izmantotu pamatotu dabas aizsardzības un apsaimniekošanas lēmumu pieņemšanai ikdienā un rastu risinājumus efektīvākai apmeklētāju plūsmas vadībai ĪADT Latvijā.

Galvenie uzdevumi

1. Adaptēt *Parks & Benefits* projekta laikā Ķemeru Nacionālajam parkam izstrādāto un *EUROPARC* monitoringa vajadzībām pielietoto tūrisma un atpūtas ietekmes, kā arī apmeklētāju paradumu novērtēšanas metodiku universālai ĪADT apmeklētāju aptaujas veikšanai visas Latvijas ietvaros, iesaistot desmit tūrisma jomā populārākās ĪADT teritorijas.
2. Veikt 1000 vietējo iedzīvotāju (kas dzīvo ĪADT vai tās tuvumā) aptaujas tūrisma jomā populārākajās ĪADT teritorijās, analizēt datus un interpretēt to rezultātus.
3. Veikt 1000 ceļotāju (tūristu un vienas dienas apmeklētāju) aptaujas tūrisma jomā populārākajās ĪADT teritorijās, analizēt datus un interpretēt to rezultātus.
4. Pielāgot tūrisma un atpūtas izpildes rādītāju monitoringa digitālos risinājumus efektīvai un operatīvai tūrisma un atpūtas ietekmes monitorēšanai.
5. Izstrādāt rekomendācijas pamatotu teritorijas apsaimniekošanas un aizsardzības lēmumu pieņemšanai ikdienā, lai rastu risinājumus efektīvākai apmeklētāju plūsmas vadībai ĪADT Latvijā.

Saturs

Aptaujas rezultātu ziņojums	1
IEVADS.....	2
APTAUJAS SATURS, NORISE UN IZLASES KOPA.....	5
APTAUJAS REZULTĀTI	8
Iedzīvotāju aptauja	8
Tūristu un viendienas ceļotāju – atpūtnieku aptauja	32
REKOMENDĀCIJAS.....	44
PIELIKUMS.....	50
Pielikums Nr.1. Iedzīvotāju anketas paraugs.	50
Pielikums Nr.2. Ceļotāju anketas paraugs.	56
Pielikums Nr. 3. ĪADT iedzīvotāju rekomendācijas ĪADT nākotnes izmaiņām un labākai apsaimniekošanai.	61

APTAUJAS SATURS, RESPONDENTU IZLASE UN NORISE

Aptauja, atbilstoši uzdevumam, aptvēra ĪADT teritoriju galvenos apmeklētājus: vietējos iedzīvotājus un ceļotājus. Par vietējo iedzīvotāju galveno motīvu ĪADT apmeklējumam kalpoja atpūta (rekreācija) un brīvā laika pavadīšana t. sk. sportiskas aktivitātes dabā, neuzsverot teritorijas ikdienas šķērsošanu nokļūšanai līdz darbam vai citos nolūkos.

Ceļotāji dalās divās grupās: tūristos, kuri nakšņo ĪADT vai tās tuvumā ārpus savas ikdienišķās dzīvesvietas vismaz vienu nakti (komerciālajās tūristu mītnēs, pie draugiem radiem, teltīs u.tml.), kā arī viendienas apmeklētāji, kas ieradušies uz ĪADT pavadīt īsāku laiku bez nakšņošanas, taču nav arī vietējie.

Aptauja norisinājās no 2021. gada jūlija līdz 2022. gada maijam.

Pētījuma ģenerālkopu veido visi Latvijas ĪADT apmeklētāji, no kuras tiek veidota respondentu izlase. Izlases veidošanas mērķis ir iegūt objektīvu, zinātniski pamatotu informāciju par visu ģenerālkopu, no kuras iegūta izlase. Izlase veidota reprezentējoša un tās elementi iespējami labi pārstāv visus raksturīgākos ģenerālkopas elementus. Respondentu atlasē ievērots nejaušās izlases princips, dodot iespēju katram piedalīties tās aizpildīšanā. Tas tika nodrošināts:

- (1) ar klātienes intervijām, aptverot visas blīvāk apdzīvotās vietas un dažādiem atpūtas veidiem piemērotas populāras vietas ĪADT;
- (2) ar attālinātu iespēju aizpildīt aptauju digitāli, publicējot saiti dažādos medijos un mērķtiecīgi darbojoties pie tās pamanāmības celšanas;
- (3) Populārās atpūtas vietās dabā pie labiekārtojuma infrastruktūras izvietojot QR kodus ar saiti uz aptauju, aicinot paust savu viedokli par pieredzējumu ĪADT.

Aizpildot aptauju attālināti, ievērots nosacījums, ka pieredzei jābūt nesenai – esošā kalendārā gada ietvaros, lai viedoklis būtu aktuāls un atmiņā atsauktā informācija iespējami precīza.

Nemot vērā lielo atpūtas veidu dažādību, kā arī teorētiskās atziņas par “vidējā apmeklētāja” problemātiku, plānojot apsaimniekošanu, aptaujas beigu fāzē pievērsta uzmanība, lai nozīmīgāko segmentu grupas lielums (izlases kopas apakšgrupa) būtu pārstāvēta ar vismaz 30-50 respondentiem.

Abu anketu saturs pielāgots gan jautāšanai uz vietas ceļojuma/atpūtas norises brīdī interviju veidā, gan patstāvīgai aizpildīšanai attālināti par jau iepriekš notikušu pieredzi. Iedzīvotāju anketas saturs (sk. pielikumu Nr. 1) veidots, ietverot nozīmīgāko informāciju par iedzīvotāju mijiedarbību ar ĪADT: par saimniekošanas praksi, ekonomisko saikni ar resursiem, vērtību uztveri, dzīves kvalitātes aspektiem, ekosistēmu pakalpojumu lietošanas paradumiem, respondentu attieksmi un rīcībām, līdziesaisti rūpēs par vietas ilgtspēju, kā arī iekļauj dažādas respondentu segmentēšanas pazīmes. Tūristu un

viendienas ceļotāju anketa integrēta vienā. Elektroniskajā aptaujas anketā tā nodalās loģiskāk, piedāvājot papildu jautājumu bloku respondentiem, ja atbilde par nakšņošanu ĪADT vai tās tuvumā ir apstiprinoša. Saturiski galvenie jautājumi ietver apmeklējuma motivāciju, tūrisma veidu kontekstu, apmeklētības regularitāti, izdevumu sadalījumu teritorijā, piesaisti vietai un alternatīvu novērtējumu, konfliktsituācijas starp atpūtnieku segmentiem. Specifiski šā brīža aktualitātei iekļauta jautājumu sadaļa par nostāju dabas taku maksas jautājumos. Tā nebūtu uzturama regulārā monitoringā, taču Covid-19 ietekmē, krasi pieaugot slodzei dabas takās, aktualizējās jautājums par resursiem labiekārtojuma uzturēšanai antropogēnās slodzes negatīvās ietekmes mazināšanai. Apmeklētāju anketās nav iekļauti jautājumi par ĪADT apmeklējuma pieredzējuma kvalitātes novērtējumu, kam alternatīva pieejama *Google* profila vērtējumos, *Tripadvisor*, *Booking.com*, *Park4Night* un tas apkopots no trešo pušu avotiem par visām Latvijas ĪADT. Izstrādātās aptaujas anketas iekļautas pielikumā, bet arī pieejamas *ArcGIS online Survey123* vidē.

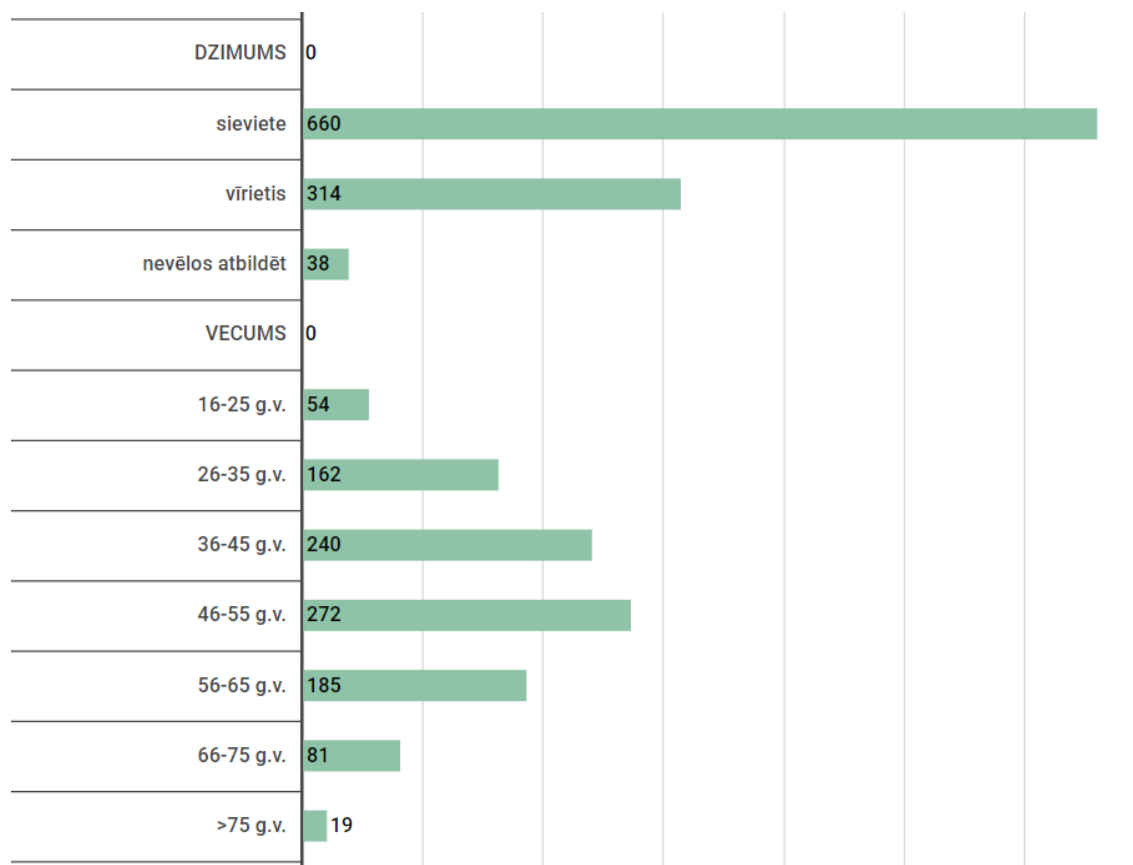
Veidojot izlasi, papildu nosacījums bija, ka no vienas mājsaimniecības nedrīkst būt vairāk respondentu. Izņēmums, ja ir atšķirīgas paaudzes. Tāpat darbojās vecuma ierobežojums, neaptaujājot jaunākus par 16. gadiem. ĪADT iedzīvotāju aptaujā varēja piedalīties arī tie, kuru īpašums vai tā daļa atrodas ĪADT, pat ja pastāvīgi tur nedzīvo. Kopējo sadalījumu pa segmentiem un teritoriāli sk. 1. tabulā.

Tabula Nr. 1. ĪADT iedzīvotāju aptaujas (1017 respondentu) un ceļotāju aptaujas (1924 respondentu) teritoriālais sadalījums.

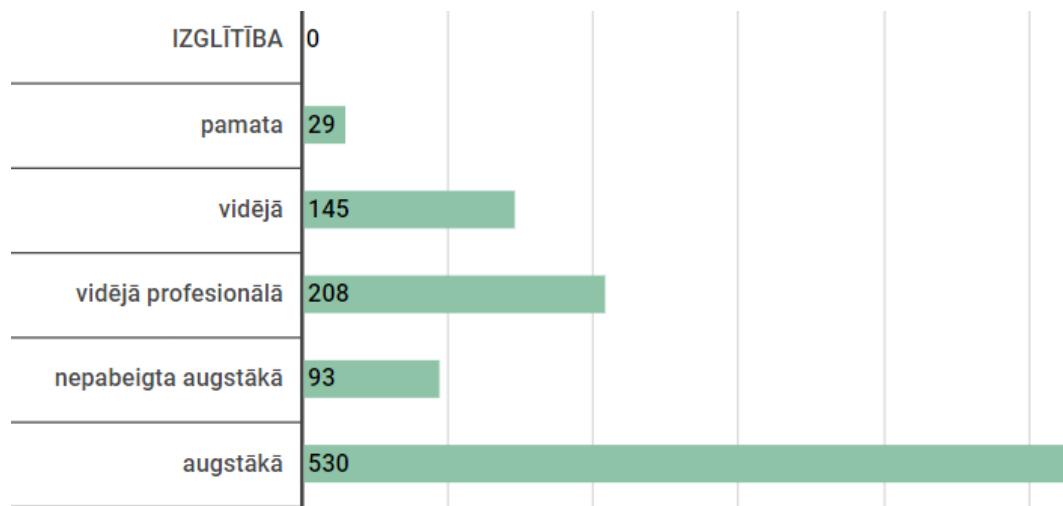
ĪADT	Iedzīvotāju	
	skaits	Ceļotāju skaits
Gaujas NP	275	919
Ķemeru NP	105	196
Rāznas NP	101	105
Slīteres NP	102	145
Augšdaugava, AAA	57	81
Vestiena, AAA	26	56
Veclaicene, AAA	51	76
Pape, DP	12	62
Abavas senleja, DP	140	147
Salacas ieleja, DP	135	111
Lubāna mitrājs DL	13	26

ĪADT iedzīvotāju sadalījums pēc dzimuma un vecuma iekļauts 1. attēlā, bet sadalījums pēc izglītības radītājiem iekļauts 2. attēlā. Atpūtnieku, viendienas ceļotāju un tūristu sadalījums pa segmentiem un izlases kopas lielums, segmentu raksturojošās pazīmes iekļauts attiecīgās sadaļas sākumā, lai pētījuma ziņojumu veidotu pārskatāmāku.

Aptaujas rezultātu ziņojums īpaši aizsargājamo dabas teritoriju apmeklētāju monitoringa ietvaros

1. attēls. ĪADT aptaujāto iedzīvotāju sadalījums pēc dzimuma un vecuma.

2. attēls. ĪADT aptaujāto iedzīvotāju sadalījums pēc iegūtās izglītības.

APTAUJAS REZULTĀTI

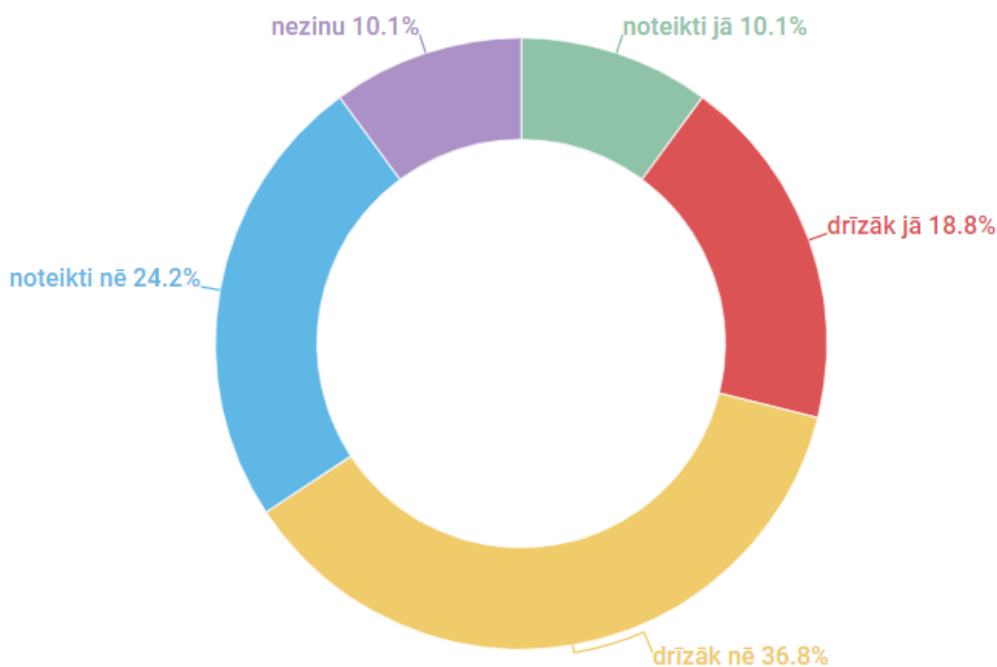
Iedzīvotāju aptauja

No aptaujātajiem 1017 iedzīvotājiem 88,6 % ĪADT iedzīvotāju zināja, ka viņi dzīvo/strādā vai, ka viņu apsaimniekotais īpašums/mājsaimniecība atrodas ĪADT vai tieši līdzās tai; 5,2 % gadījumu izvēle bija “grūti pateikt”, bet 6,2 % nezināja, ka viņiem ir kāda saistība ar ĪADT. Turpinājumā izmantotas visas anketas, kas attiecīgajā jautājumā bija pilnvērtīgi atbildētas vai kur bija atbildes dažādu tematisko jautājumu savstarpējās kombinācijās.

Pietiekami informēti par iespējamām darbībām ĪADT ir 15,3 % respondentu, kas atbildēja “noteikti jā”. 43,7 % “drīzāk jā”, bet attiecīgi 24,3 % “drīzāk nē” un 6,2 % “noteikti nē”. Atbildi “nezinu” šajā jautājumā atzīmēja 10,5 %.

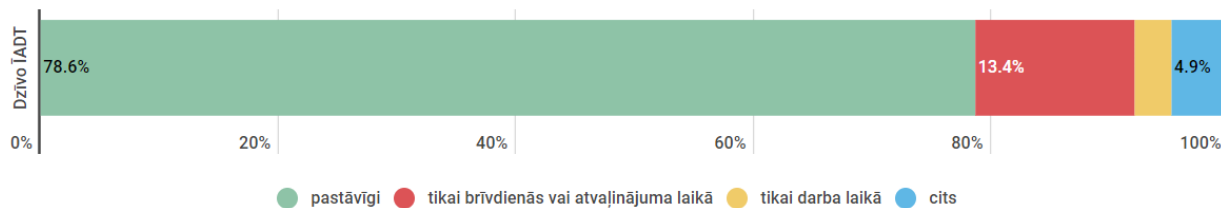
Amatpersonām būtu biežāk cilvēkiem jāpajautā klātienē, kas viņus uztrauc, kā viņiem iet, ko varētu kopīgiem spēkiem darīt, lai mēs visi būtu laimīgāki.

Iedzīvotāji pārāk maz lepojās ar dzīvošanu teritorijā ar ĪADT statusu. Tikai 28,9 % atbildēja, ka viņu pašapziņa pieaug, uzsverot vietas īpašo statusu. 61 % atbildēja, ka nē. Pašapziņu ietekmē daudzi faktori un cilvēkiem ar zemu pašapziņu arī šis nebūs noteicošais faktors, lai to paaugstinātu. “Noteikti jā” visbiežāk pieminēts tieši starp nacionālo parku iedzīvotājiem (11,3 %), kamēr negatīvo atbilžu skaits ir līdzīgi liels visos ĪADT veidos (sk. 3. attēlu).

3. attēls. Iedzīvotāju atbildes uz jautājumu “Vai piekrītat, ka dzīvošana ĪADT paaugstina Jūsu pašapziņu, jo dzīvojat tik īpašā vietā?”

Dzīvesvieta

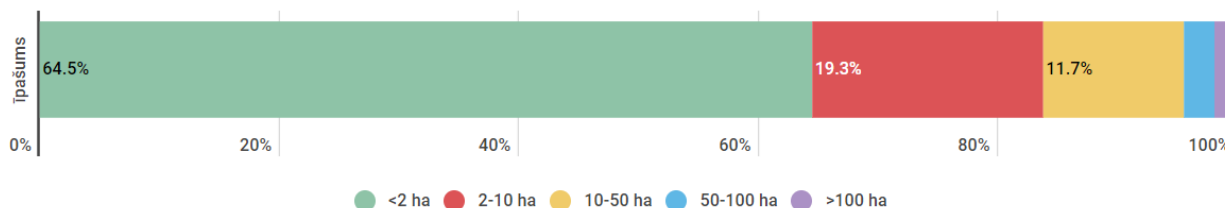

4. attēls. Iedzīvotāju sadalījums pēc dzīvesvietas piesaistes ĪADT.

Lielākā daļa dzīvo ĪADT pastāvīgi (78,6 %), taču 13,4 % norādījuši, ka uzturas savā īpašumā periodiski brīvdienās vai atvaļinājuma laikā (13,4 %), arī izbraucot no pilsētas Covid-19 laikā. 38 % pārstāv viensētas, 27,9 % mājoklis ir daudzīvokļu mājas dzīvoklis (pamatā privāts, retāk īrēts). Viena ceturtda daļa mājokļu attiecas uz piepilsētu vai ciemu (blīvi apdzīvotu vietu) savrupmājām (sk. 4. attēlu un 5. attēlu).

5. attēls. ĪADT iedzīvotāju sadalījums pēc dzīvesvietas īpašuma veida.

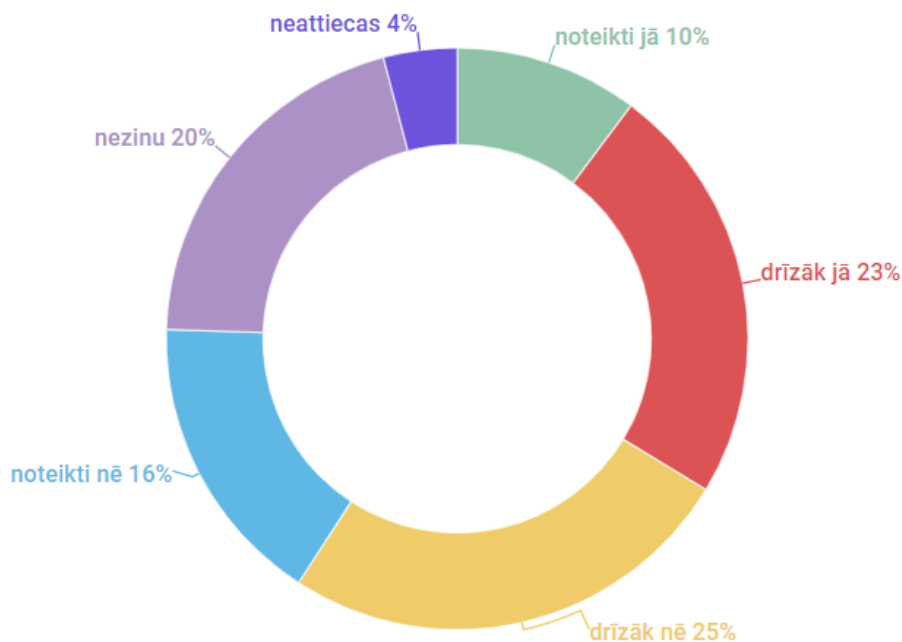
6. attēls. ĪADT iedzīvotāju sadalījums pēc īpašuma lieluma.

Lielākajai daļai ĪADT iedzīvotāju pieder neliels īpašums (<2 ha – 64,5 %), pie kuriem ietilpst gan dzīvokļi, gan savrupmājas ar nelieliem piemājas dārziem, daļa viensētu vai apbūves zemes gabalu, arī dārziņu kooperatīvu vasarnīcas (sk. 6. attēlu). Īpašuma lielumam pieaugot, samazinās to iedzīvotāju skaits, kam tāds pieder. 50-100 ha zemes platības pieder 2,6 % īpašnieku, savukārt >100 ha ir tikai 2 % no aptaujātajiem ĪADT iedzīvotājiem. No 19 aptaujātajiem, kuru platības pārsniedz 100 ha (tostarp sasniedz 300 un vairāk ha), trīs norādījuši, ka nedzīvo ĪADT pastāvīgi, savukārt tikai 6 tas ir mantots īpašums – pārējie iegādājušies mērķtiecīgi.

Kopumā 43 % īpašuma ir mērķtiecīgi iegādāts, taču šī sadaļa ir lielāka, jo 11 % norādījuši "cits", pamatā atsaucoties uz iegādātu zemes gabalu, kurā savrupmāja vai viensēta vēl nav uzcelta, atjaunota, lai būtu apdzīvojama. Arī apsaimnieko dzimtas īpašumu, pastāvīgi dzīvojot citur u.tml. Mantots (dzimtas) īpašums ir 37,7 % gadījumos.

Aptaujas rezultātu ziņojums īpaši aizsargājamo dabas teritoriju apmeklētāju monitoringa ietvaros

Visvairāk (29,1 %) ĪADT mājsaimniecību dzīvo divatā, arī trijatā (20,2 %). Četri cilvēki mājsaimniecībā ir 17,1 % gadījumu, bet pieci – 10,2 %. 11,5 % dzīvo pa vienam. Nedaudz vairāk nekā 5 % gadījumu mājsaimniecības lielums ir lielāks par pieciem cilvēkiem.

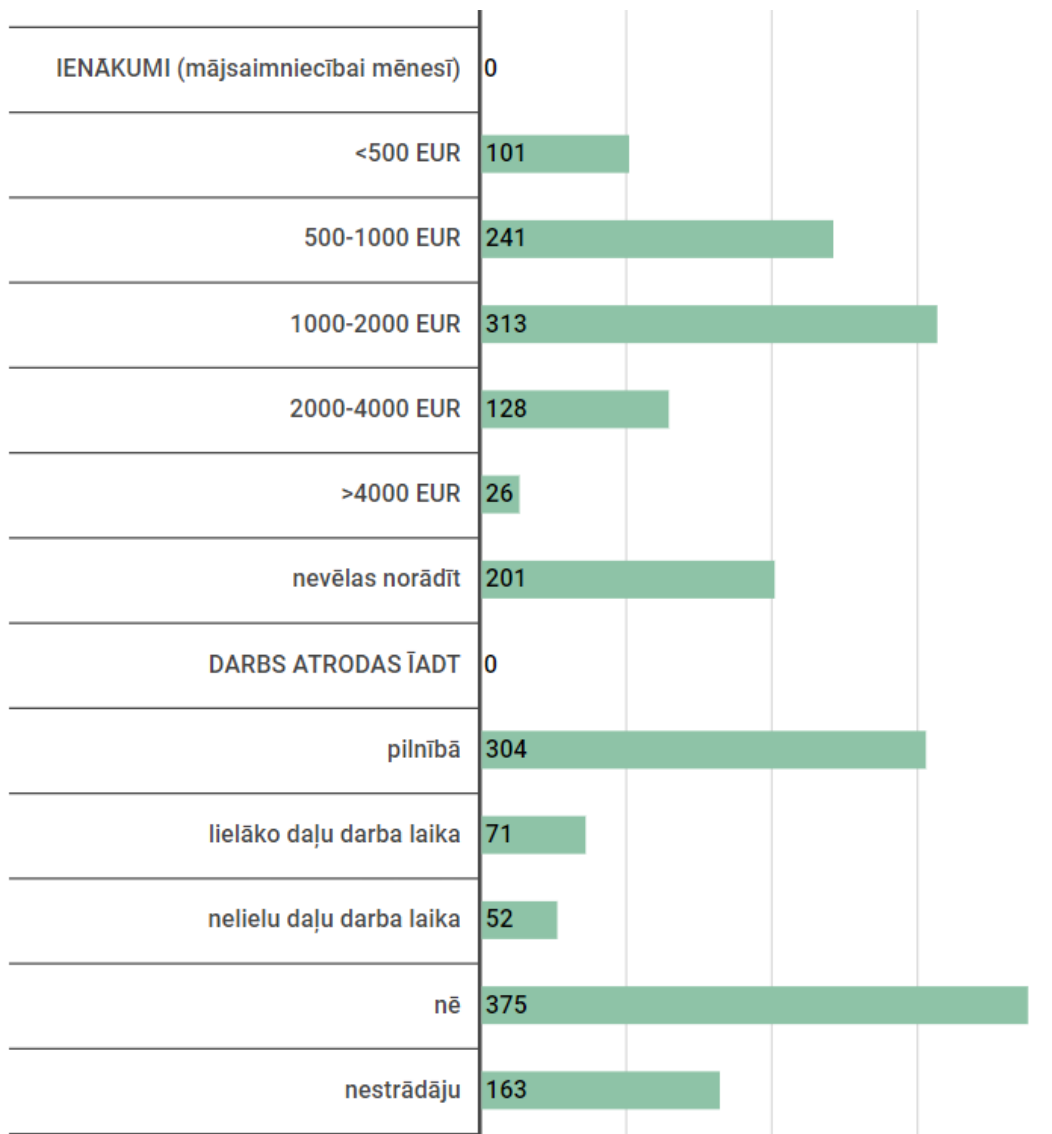
7. attēls. ĪADT iedzīvotāju viedoklis par sev piederošo īpašumu – vai īpašuma atrašanās ĪADT paaugstina tā vērtību?

No tiem 330 respondentiem (33 %), kas šajā jautājumā atbildēja “noteikti jā” vai “drīzāk jā” (sk. 7. attēlu) lielāka daļa (50,9 %) strādā ārpus ĪADT (vai “nestrādā” – 13 %). Lielākoties tie ir viensētu (37,5 %) un savrupmāju (27,9 %) iedzīvotāji, taču arī dzīvokļi (25 %) ir samērā daudz pārstāvēti. 61,9 % iedzīvotāju šajā grupā dzīvo nacionālajos parkos (Gaujas NP 32,4 % īpašnieku ietilpst šajā grupā), vismazāk (2,3 %) dabas liegumos. Izteikti vairāk īpašumu šajā kategorijā atrodas pie jūras (gan Slīteres NP), izteikti vairāk Ķemeru NP (53,3 % iedzīvotāju uzskata, ka viņu īpašums dēļ ĪADT ir vērtīgāks) un Papes DP.

Darbavieta un ienākumi

Strādājošie, kuri brauc uz darbu ārpus ĪADT (ikdienā vai lielāko daļu no darba laika) vidēji gūst lielākus ienākumus kā uz vietas strādājošie. 76,2 % (>4000 EUR) attiecīgi pret 23,8 % un 56,6 % (2000-4000 EUR) attiecīgi pret 36,1 % uz vietas gūtiem tāda paša līmeņa ienākumiem. Zemāku ienākumu gadījumā proporcija starp abām grupām ir līdzīgāka. Algotu darbu strādā 62 % no respondentiem, 13,8 % norādījuši, ka strādā savā uzņēmumā vai 9 %, ka ir pašnodarbinātie. Attiecīgi 14,3 % ir pensionāru, 7,2 % studē vai mācās, bet 4,8 % nestrādā, taču saņem sociālo pabalstu (sk. 8. attēlu).

Aptaujas rezultātu ziņojums īpaši aizsargājamo dabas teritoriju apmeklētāju monitoringa ietvaros

8. attēls. ĪADT aptaujāto iedzīvotāju sadalījums pēc mājsaimniecības ienākumiem (mēnesī) un darba lokācijas.

Saimnieciskā darbība

51,8 % ĪADT mājsaimniecību tiek veikta kāda saimnieciskā darbība (kas saistīta ar zemes resursu izmantošanu). Nedaudz mazāk (48,2 %) atbildējuši, ka neveic nekādu saimniecisko darbību. Visbiežāk īstenotā saimnieciskā darbība ir piemājas dārza apsaimniekošana, mazāk citi veidi. Atšķiras arī saimniekošanas regularitāte un gūto ienākumu nozīmīgums kopējā mājsaimniecības budžetā (sk. 2. tabulu).

Aptaujas rezultātu ziņojums īpaši aizsargājamo dabas teritoriju apmeklētāju monitoringa ietvaros

Tabula Nr. 2. ĪADT iedzīvotāju, kuri veic kādu saimniecisko darbību teritorijā, sadalījums atbilstoši darbības veidam (ar uzsvāru uz dabas resursu izmantošanu) un no tā gūto ienākumu nozīmīgumam mājsaimniecības budžetā.

Saimnieciskās darbības veids un ienākumu nozīmīgums (%)	piemājas dārzs	lauksaimniecība	mežsaimniecība	tūrisms	amatniecība	mājražošana	cits
galvenais iztikas avots	9,7	12,6	5,6	6,5	3,8	4,8	7,1
nozīmīgi neregulāri ienākumi	6,8	12	14,1	8,3	3,8	7,2	1,1
maznozīmīgi ienākumi	8,1	14,3	14,1	8	5,1	6	4,9
vaļasprieks	64,4	10,3	6,8	6,5	11,4	16,8	3,4
neattiecas	11	50,7	59,4	70,6	76	65,3	83,6

Saimnieciskā darbība, kas tiešā veidā saistīta ar ĪADT zemes resursu izmantošanu (tradicionālās nozares: mežsaimniecība, lauksaimniecība, zivsaimniecība, derīgo izrakteņu ieguve), kā galvenais iztikas avots ir 8,5 % mājsaimniecību (no tiem 1,9 % ir piemājas saimniecības). 6,4 % mājsaimniecību šie resursi veido nozīmīgus neregulārus ienākumus. 7,1 % norāda, ka šie resursi ir maznozīmīgs ienākums, bet 22,9 % tas ir vaļasprieks. Starp tiem, kuri šajā kategorijā norādīja saimniekošanu kā vaļasprieku, 91,4 % zeme pieder nelielā platībā (67,7 % – <2 ha; 23,7 – 2-10 ha). Lielajiem zemju īpašniekiem, kuru platības pārsniedz 100 ha vai ir 50-100 ha, dominējoši ar zemes resursu apsaimniekošanu gūtie ienākumi ir galvenais iztikas avots vai veido nozīmīgu neregulāru ienākumu. Daži citāti no komentāriem par īstenoto saimniecisko darbību ĪADT.

Jebkuri izdevumi, uzturot pļavas, pret LAD maksājumu apjomu, ir apliecinājums, ka tas ir dārgs vaļasprieks.

Saimnieciskajai darbībai īpašumā un apkārtņē paredzama lielāka nozīme ienākumu nodrošināšanā. Noteikti esmu ieinteresēts sadarbībai ar DAP iespēju un plānu apspriešanā, kā arī uzklautu ieteikumus saimnieciskās darbības, ienākumu veicināšanā.

Apsaimniekoju klānu, palieņu pļavas. Pļauju un mēģinu arī savākt zāli un sienu. Aprūtinu tas, ka nav piebraucamu ceļu un sienu ir grūti izvest un nav pielietojuma.

Audzēju savai un bērnu izteikšanai, nedaudz pārdodu.

Būtu izcili, ja tiktu izdomāts rīks, kas automātiski piedāvātu atļautās nozares atbilstoši teritorijas zonējumam.

Lauku sētu ieskauj lauksaimniecības zeme un piemājas dārzs ar augļu kokiem. Lauksaimniecības zeme tiek regulāri kopta, lai veidotu sakoptu vidi, kurā vienmēr tiek gaidīti ciemos bērni un viesi.

Aptaujas rezultātu ziņojums īpaši aizsargājamo dabas teritoriju apmeklētāju monitoringa ietvaros

Ļoti grūti ir mazajām saimniecībām saglabāt bioloģisko daudzveidību pļavās — nopļauto sienu nav, kur likt. Vide dzīvošanai kļūst nepatīkama, jo pieguļošās teritorijas apsaimnieko intensīvie lauksaimnieki, augu aizsardzības līdzekļu lietošana.

Mežsaimniecība tiek veikta pēc noteikumiem, lai maksimāli saudzētu dabu. Par ienākumiem tiek izcirstie meži aizstādīti ar jaunu un lietderīgu koksni — egli, bērzu.

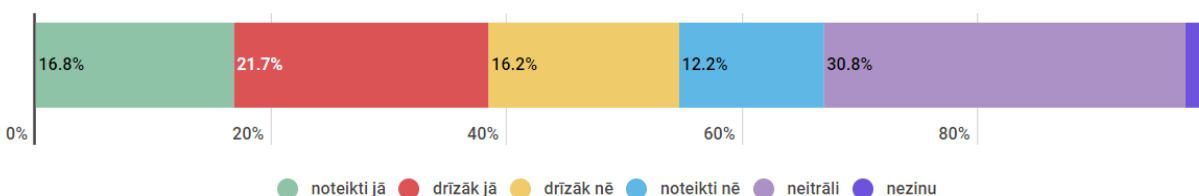
Netālu no īpašuma ir Roču rezervāts, kurā ir pamatīgi egļu astoņzobu mizgraužu bojājumi. Man ir bažas, ka drīz tiks skartas arī mūsu meža egles, jo Dabas aizsardzības pārvalde neko lietas labā nedara.

Nevar rakt dīķus, nevar celt celtnes.

Saņemam platību maksājumus par zālāju kopšanu. Lopu mums vairs nav.

Startēsim 2022. gadā, kad sāksies zelta zaļais laikmets.

Zeme ir iznomāta bioloģiskajam lauksaimniekam, ir brīvdienu māja.

9. attēls. ĪADT aptaujāto iedzīvotāju sadalījums jautājumā "Vai esošie ĪADT noteikumi traucē īstenot Jūsu saimnieciskās ieceres?"

Lielākā daļa (59,2 %) iedzīvotāju uzskata, ka aktuālie ĪADT noteikumi neierobežo viņu saimnieciskās ieceres (sk. 9. attēlu). Vidēji 38,5 % ĪADT iedzīvotāju tomēr uzskata, ka esošie noteikumi ierobežo viņu saimnieciskās ieceres. Visvairāk "neapmierināto" šādā kontekstā ir aizsargājamo ainavu apvidos (46,9 %) un dabas parkos (43,2 %), bet vismazāk — nacionālajos parkos (33,3 %). Sadalījums pa teritorijām iekļauts tabulā Nr. 3.

Tabula Nr. 3. ĪADT iedzīvotāju uzskati atkarībā no teritorijas (ja bija vismaz 30 atbildes): Vai esošie ĪADT noteikumi traucē īstenot Jūsu saimnieciskās ieceres?

Viedoklis / ĪADT (%)	Abavas senleja	Gauja	Ķemeri	Rāzna	Salacas ieleja	Slītere	Vidēji aptaujātajās ĪADT
noteikti jā	27	9,6	33,3	5,9	7,1	9,1	16,8
drīzāk jā	39,7	6,8	23,2	35,3	19,2	12,7	21,7
drīzāk nē	1,6	20,5	2,9	14,7	29,3	21,8	16,2
noteikti nē	4,8	13,7	14,5	11,8	17,2	10,9	12,2
neitrāli	27	49,3	26,1	32,4	16,2	45,5	30,8
nezinu	0	0	0	0	11,1	0	2,4

Par ĪADT iedzīvotāju praktizētās saimnieciskās darbības ietekmi uz dabas vērtībām lielākā daļa (53,8 %) uzskata, ka tā ir neitrāla. 26,2 % uzskata, ka ar savu darbību sekmē dabas daudzveidību. 10,5 % atbildēja ar "nezina", bet 8,8 % norāda, ka viņu saimnieciskā

darbība “rada nelielu negatīvu ietekmi”. Tikai trīs respondenti pauda, ka viņu saimnieciskā darbība rada lielu negatīvu ietekmi uz dabas daudzveidību (neviens no viņiem gan negūst no zemes apsaimniekošanas galvenos iztikas līdzekļus – vien neregulārus ienākumus vai saimniekošanu uztur vaļasprieka līmenī). Tiem, kuriem zemes resursu apsaimniekošana ir galvenais iztikas avots, aptuveni puse (43,5 %) uzskatīja, ka saimniekošana ir neitrāla, otra puse (42,4 %), ka ar saimniekošanu viņi sekmē dabas vērtības, neliela daļa (9,4 %) – ka rada “mazu negatīvu ietekmi”, 4,7 % nezināja. Starp labai draudzīgām praksēm tiek minēta gan bioloģiskā lauksaimniecība, biškopība, gan arī ieklausīšanās ekspertu padomos, kā nodarīt “mazāko ļaunumu”, tāpat atkritumu šķirošana un savākšana, ķīmisko augu aizsardzības līdzekļu nelietošana, ilggadīgo zālāju apsaimniekošana, koku stādīšana u.c.

Dzīves kvalitāte

Dzīves kvalitāte ietver fizisko labsajūtu, materiālo labklājību, starppersonu attiecības, personīgo attīstību, pašnoteikšanos, emocionālo labsajūtu, sociālo iekļaušanos un tiesības. Dzīvojot ĪADT, idejiski būtu lielākas iespējas gūt fizisku un emocionālu labsajūtu, attīstīt veselīgu dzīvesveidu, izmantojot gan pieejamus izcilus dabas resursus, augstvērtīgu ainavu vai tīru apkārtējo vidi. Atkarībā no interešu jomas arī lielākas iespējas izmantot lielākus resursus personīgai attīstībai (piemēram, dabas vai kultūras mantojuma izzināšanas jomās) u.c. vai vaļaspriekiem (makšķerēšana, taku skriešana u.c.). Tomēr lielākā daļa iedzīvotāju neuzskata, ka, dzīvojot ĪADT var sasniegt augstu dzīves kvalitāti (67,2 % atbildēja noliedzoši) (sk. 10. attēlu).

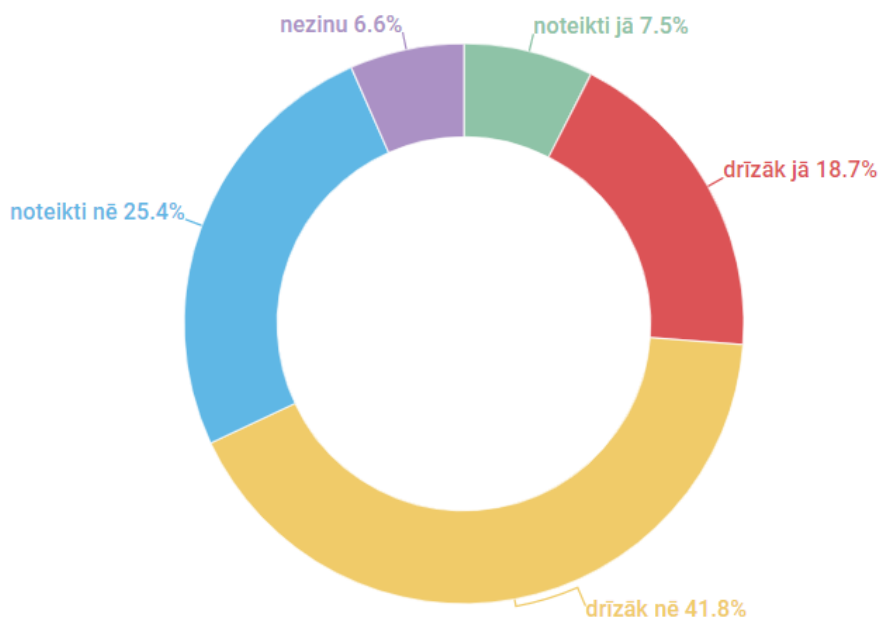
Dzīvesvietas īpašuma vērtība atkarīga no lokācijas, pilsētu tuvums, kā arī no mājas kvalitātes, neuzskatu, ka Krimuldā esošie dzīvokļi ir augstvērtīgāki kā Siguldā.

No tiem, kuri «pilnīgi piekrita vai piekrita»

- 73 % bieži gūst iedvesmu dabā
- 58 % dzīvo viensētā vai savrupmājā
- 42 % retu reizi nodarbojas ar fiziskām aktivitātēm
- 33 % dzīvo divatā māsaimniecībā
- Vienmērīgi visās vecuma grupās, ar dažādiem ienākumiem (t. sk. zemiem)

Visās aptaujā iekļautajās ĪADT ir iedzīvotāji, kuri uzskata, ka dzīvojot tur, var sasniegt augstu dzīves kvalitāti. Visvairāk proporcionāli apgalvojumam par augstu dzīves kvalitāti “piekrita” vai “pilnībā piekrita” Veclaicenes AAA (15,8 %), Salacas ielejas DP (15,6 %), un Gaujas NP (12,4 %) iedzīvotāju.

Citiem varu teikt, ka esmu no rezervoāta. Tāda kā "eksotika". Kopumā gan dzīvi netraucē, jo aktīvu saimniecisko darbību neveicu.

10. attēls. ĪADT aptaujāto iedzīvotāju viedoklis, atbildot uz jautājumu "Vai, dzīvojot šajā vietā, iespējams sasniegt augstu dzīves kvalitāti?"

Izteikti lielākā daļa ĪADT iedzīvotāju (85,9 %) varēja nosaukt noteiktas priekšrocības dzīvošanai ĪADT, vairākumā gadījumu – pat vairāku faktoru kombināciju (sk. 11. attēlu).

11. attēls. ĪADT aptaujāto iedzīvotāju viedoklis par ĪADT esošās dzīves vietas priekšrocībām – galvenie raksturoārdi.

Aptaujas rezultātu ziņojums īpaši aizsargājamo dabas teritoriju apmeklētāju monitoringa ietvaros

Vienojošais raksturvārds ir “daba”, kas ir ciešā mijiedarbībā, klātbūtnē un sava veida ikdienišķā ekskluzivitātē.

Skaistā, klusā un mīlā — pierastā daba. Un nekas cits!

Daba ir blakus, visapkārt, tuvumā, “uzreiz aiz sliekšņa”, aiz loga un pagalmā. To savā veidā “nodrošina” esošie dabas aizsardzības noteikumi, kas rada arī zināmu stabilitāti dzīves vietas ainavā.

Dzīvošana teritorijā, kas iekļauta aizsargājamā zonā, nodrošina labāku, patīkamāku dzīves vidi, jo par to rūpējas un kontrolē kāda organizācija, kas iestājas par dabas vērtībām.

Dabas Parka uzliktie ierobežojumi saglabā zināmu ciema apbūves skrajumu un ierobežo dažādas celtniecības un teritorijas iekārtojuma nevēlamas izpausmes, piemēram, nesamērīgu būvniecību. Ierobežotās tūrisma iespējas var uztvert kā priekšrocību, jo ir ierobežojumi pārvietojoties ar dažādiem peldlīdzekļiem un citu transportu pa dabas teritoriju, veikt mežistrādi u.tml. Vārdu sakot, galvenās priekšrocības — dabas klātbūtne un kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšana.

Daba ļoti skaista, netiek cirsti koki.

Skaistums, estētiski augstvērtīga vizuālā kvalitāte tiek saistīta ar konkrētās vietas pievilcību. Skaista daba, skaista vieta, skaisti skati ir tikai daži no apzīmējumiem, lietojot arī citus sinonīmus (gleznains, pasakains, izcils, unikāls, burvīgs, labs), lai apzīmētu apkārtnes ainavisko kvalitāti.

Te ir skaisti un mierīgi, daudz cilvēki vēlētos tādu skatu, kā ir mums ikdienā.

Lieliski dabas skati, lauku miers pilsētas teritorijā.

No dzīvokļa loga brīnišķīgs skats!

Ļoti vienreizēji skaistas dabas ainavas.

Kādā no viedokļiem tomēr uzsvērts, ka ar skaistumu vien ir par maz...

Nespēja sagādāt iztikas līdzekļus likusi pamest Papi ļoti daudzām ģimenēm. Ar skaistumu vien nepietiek, bērni grib ēst, mēs gribējām, lai bērni var mācīties skolā utt.

Priekšrocības tiek prezentētas kā zināms kontrasts dinamiskumam un vienmēr skaņām piepildītajai pilsētas dzīvei. To raksturo klusums un miers.

...klusī svētdienas rīti!

Miers, klusums un jūra. Un tas nav kā citur. Nekur neesmu jutusi to, ko jūtu Papē.

Papē praktiski nav cilvēku. Es nedomāju par vasaru, kad, protams, ir pilns ar lietuviešu un vācu tūristiem. Līdz ko noskan augusta pēdējā nedēļa mēs esam viena no dažām mājsaimniecībām vairāku km rādiusā, kas te dzīvo. Un tā ir maģiska sajūta, kas atbrīvo gan fiziski, gan morāli. Vasaras, turpretim, ir enerģiskas un uzlādē. Pilns ar cilvēkiem no dažādām Eiropas vietām, ar kuriem nodibinātas draudzīgas attiecības.

Ja cilvēki godprātīgi attiektos pret privātīpašumiem un to šķērsošanu, tas būtu miers un savas zemes saimnieka sajūta.

Aptaujas rezultātu ziņojums īpaši aizsargājamo dabas teritoriju apmeklētāju monitoringa ietvaros

Tomēr liela daļa priekšrocības dzīvei ĪADT tiešā veidā saista ar lokāciju plašākā mērogā, īpaši uzsverot pilsētas tuvumu. Dažkārt bez šo pilsētu piedāvātajām ērtībām un pakalpojumiem arī dabiskā un “zaļā” dzīve ĪADT būtu mazāk pievilcīga.

Rīga ir tuvu, Jūrmala — blakus. Fantastiska daba. Manas dzimtas mājoietā kopš 18. gs.

Tuvu Cēsīm, taču nav pilsēta.

Šajā ziņā vairāk izpaužas Siguldas kā pilsētas priekšrocības, nevis GNP priekšrocības.

...netālu ir Sigulda, visas iespējas, ko var apvienot ar klusu vidi.

Taču arī ne “pārāk tuvu”, kā kāds iedzīvotājs konstatējis:

Kamēr nebija tūristu, šeit dzīvojām kā Dieva ausī. Ar tūristu ienākšanu dzīve daļēji sabojāta, jo tūristi līdzī atnes troksni un atkritumus. Pilsēta ienāk laukos. Neatbalstu šādu attīstību aizsargājamajām teritorijām. Veclaicene jāsargāt no tūristu ietekmes.

Izcila ainava, ainaviskums cieši saistās ar jau iepriekš minētu “skaistumu” un vizuāli augstvērtīgo apkārtnes uztveri, vietas estētismu. Īpaši akcentēta tieši dabiskās izcelsmes ainaviskā kvalitāte: ezeri, pakalni, reljefs, izcili dabas objekti. Nozīme ir skaistiem skatiem, tālām skatu perspektīvām, plašumam (kas var praktiski reducēties arī līdz pagalma plašumam). Reizēm ainaviskums tiek saistīts kopā ar “sakoptību” vai “iespēju veidot vidi” — sava veida rūpēm un saimniekošanu atbilstoši īpašnieka izpratnei.

Izcila daba, gravas, tālie skati, senie meži.

Nauda pamatā tiek nopelnīta ārpus Veclaicenes, bet viss nopelnītais tiek ieguldīts Veclaicē, rūpējoties par savu īpašumu, vidi un ainavu.

Mājas īpašumā nebija, nācās celt pašam, bet ceļot pats uzcēlu māju atbilstošu mūsdienu prasībām un ir visas "pilsētas ērtības". Mums pašiem ir savs mežs, par malku nesatraucamies. Pie mums valda klusums un miers. Savu vidi apkārt varam veidot tādu kādu vēlamies paši.

Taču arī pretstats ainaviskuma zaudēšanai:

Aizauguši tīrumi, nemeliorētas zemes, meži, nekopti ceļi, aizaudzis ezers.

Labā infrastruktūra dzīves vietas sasaistei ar ikdienas darbībām, pakalpojumu centru sasniedzamību, specifiskām brīvā laika iespējām, labiekārtotām atpūtas vietām, pakalpojumiem u.tml. ir starp biežāk minētajām priekšrocībām.

Dzīve lauku ainavā, ar iespēju pa asfaltētiem ceļiem dažu minūšu laikā nokļūt līdz pilsētai, — Kandava — 3min., Tukums, Talsi — 20min.

Iespēja strādāt Rīgas biroja darbu šeit ar skatu uz Sabili un Abavas ieleju.

Mazā Itālija — daba, mazpilsētas ērtības.

Svaigs gaiss ir pieminēts 90 priekšrocību uzskaitījumos, bieži kā sinonīmu vārdam “svaigs” lietojot arī “tīrs”.

Vasarās ļoti daudz un dažādu augu un dzīvnieku sugu. Svaigs gaiss.

Aptaujas rezultātu ziņojums īpaši aizsargājamo dabas teritoriju apmeklētāju monitoringa ietvaros

Rudeņos bekas, gailenes un dažādas ekoloģiski tīras meža ogas ar neticamu aromātu un garšu. Pasaka zemes virsū.

Mežs tiek pieminēts biežāk par citām dzīvotnēm. Arī šīs ainavas pārmaiņas (mežu nocērtot) var just kā lielāku jutīgumu, salīdzinot ar citiem.

Tuvu mežs, kurš, cerams, augs ilgi, nekļūstot par aizaugušu izcirtumu.

Dzīvoju Rīgā, bet īpašums ir skaistā vietā pie Lenčupes un apziņa, ka apkārtējos mežus (kas pieder LVM) necirtīs kā kailcirtes rada vēlmi šeit vairāk mierīgi iekārtoties (uz vasaras sezonu).

Izej pa mājas durvīm un iespēja nūjot, braukt ar riteni, tuvu ir peldvietas, netālu mežs.

Ainaviski pastaigu ceļi, svaigā gaisa kvalitāte.

Lieliskas sēņošanas un ogošanas vietas.

Jūras un meža tuvums, dzimtas kapi netālu, labi kaimiņi.

Arī kādā viedoklī atšķirīga saimnieciska izpratne, ko nozīmē “labs mežs”:

Priekšrocību nekādu, tikai apgrūtinājumi. Meži nesakopty, vēja un kukaiņu un briežu nopostīto skujkoku vietu ieņem lazdas un citi nevērtīgie koki

Praktiski visos gadījumos, ja ĪADT atrodas tuvu pie jūras (DP Pape vai Šlīteres NP), tad jūras tuvums tiek uzsvērts kā viens no lielākajiem priekšnoteikumiem. Tas ir cieši saistīts gan ar ainaviskumu, gan tradīcijām un piejūras dzīves veidu. Arī vairākām citām priekšrocībām, kas visbiežāk savstarpēji mijiedarbojas.

Netālu no manas dzīves vietas ir pludmale, kas nav vēl ļoti pārpildīta. Patīk, ka šeit vēl nodarbojas ar zvejniecību un zivju kūpināšanu.

Sava sēta ciemā, turklāt ar dzimtas vēsturi — dod īpašu piederības sajūtu; Ērts ciemā pieejamo pakalpojumu tuvums; Jūras, meža un citu dabas sniegto pakalpojumu un skaistuma tuvums; Dārzs; Labas kaimiņattiecības; Pilsētas kņadas (cilvēku burzmas, satiksmes, piesārņojuma) un blīvās apbūves iztrūkums.

Līdzīgi tiek akcentēts arī citu ūdens objektu (upes vai ezera) klātbūtne, atklātie skati, pieejamība, ainaviskums vai to simboliskā nozīme (Daugavai, Gaujai, Rāznas ezeram u.c.).

netālu Daugava, iespējams atpūsties no ikdienas steigas, sakopt skaistu dabas stūrīti

Kādā no viedokļiem uzskaitīts, kā viņaprāt “pareizi” būtu apsaimniekojama šī līdzās īpašumam esošā izcilā vērtība.

Priekšrocības ir tas, ka īpašums atrodas pie Ežezera, bet tur tās arī beidzās, jo ir jākārtoti ļoti daudz papīru. Ežezers ir īpaši aizsargājams ezers, kurā es uzskatu ka ir daudz problēmu.

1. Tiek aizliegti iekšdedzes motori uz ezera, atpūtniekiem tas ir soarīgi jo ezers ir liels.
2. No šī gada ir anulētas licences makšķerniekiem, tas nav pareizi, ja vēlas apsaimniekot tik lielu un tiešām labu ezeru.

Aptaujas rezultātu ziņojums īpaši aizsargājamo dabas teritoriju apmeklētāju monitoringa ietvaros

3. Ežezērā ielaiduši rūpnieciskos zvejniekus 1,5 km tīklus, zinu ir likumi un licences, bet tad palasām visus pārējos punktus.
4. Kormorāni jeb jūras kraukļi, zinu īpaši aizsargājamie putni, bet nesaku ka viņi ir jāizšauda, vienkārši ir jābiedē vasaras sākumā ar bises šāvieniem, kā to dara Alūksnes ezerā.
5. Ja izpilda visus iepriekšējos punktus, tad var laist Ežezērā zivis un tas būs populārākais ezers Latvijā, un pat Baltijā. Šis Ezers ir īpašs ar savu ainavu un daudzām salām, bet es uzskatu tiek ļoti nepareizi apsaimniekots.

Tīra, zaļa vide, bez piesārņojuma, bez atkritumiem ir vēl viena no bieži pieminētām priekšrocībām. Te ietilpst arī vietējo produktu pieejamība, kas tiek saistīti ar tīrību, veselīgumu.

Tīra un dabiska vide, lauksaimniecības platībās netiek izmantoti pesticīdi, dominē labai draudzīga saimniekošana, nav blīva apbūve.

Patīk, ka iespējams iegādāties vietējos produktus, ir klusā vietā, bet netālu ir lielākas pilsētas.

Paralēli dabas izcilībai, biežāk kā priekšrocība piesaukta arī kultūras mantojuma vērtība, tradīcijas, iespēja ikdienā apmeklēt tās pašas vietas, kuru dēļ tūristi apzināti mēro tālu ceļu.

Vietas īpašā kultūrvēsturiskā nozīme, saglabātais senatnīgais ciema veidols.

Vīna kalns kā Ginesa rekorda vieta, Abava ar augstu ūdens tūrisma attīstību, kultūras un mākslas pieejamība tai skaitā modernā māksla.

Daudziem ĪADT iedzīvotājiem kā viena no priekšrocībām ir brīvība, neatkarība, savrupa dzīve. Dzīvošana vietā, kur nav daudz citu cilvēku. Pats sev saimnieks u.tml.

..miers uzreiz aiz sliekšņa. Savs dārziņš un vieta gan darbam, gan atpūtai.

Starp priekšrocībām biežāk minēta arī spēcīga vietējā kopiena, labas kaimiņu attiecības, uzticami cilvēki. Vairāki iedzīvotāji īpaši izceļ šo vietu priekšrocības dzīvošanai ar bērniem.

Laba dzīvesvieta ar maziem bērniem – viss dzīvei vajadzīgais ir tuvu, visu laiku esam dabā, plašas iespējas apgūt dzīvi, esot dabā un mācoties no pieredzes dabā (arī mana bērnība tagad bija, gribu dot šo iespēju arī saviem bērniem).

Kāds no iedzīvotājiem “kopienas vārdā” piemin arī citādu viedokli:

Vietējiem ciema iedzīvotājiem KNP projekts ir traucējošs no sākta gala.

Vēl kāds viedoklis par tūristiem kā nejaušiem svešiniekiem, kas dažādo ikdienas dzīvi:

Un tas nav kā citur. Nekur neesmu jutusi to, ko jūtu Papē. Papē praktiski nav cilvēku. Es nedomāju par vasaru, kad, protams, ir pilns ar lietuviešu un vācu tūristiem. Līdz ko noskan augusta pēdējā nedēļa mēs esam viena no dažām mājsaimniecībām vairāku km rādiusā, kas te dzīvo. Un tā ir maģiska sajūta, kas atbrīvo gan fiziski, gan morāli. Vasaras, turpretim, ir enerģiskas un uzlādē. Pilns ar cilvēkiem no dažādām Eiropas vietām, ar kuriem nodibinātas draudzīgas attiecības.

Aptaujas rezultātu ziņojums īpaši aizsargājamo dabas teritoriju apmeklētāju monitoringa ietvaros

Atpūtas iespējas, plašas āra dzīves aktivitāšu iespējas dažādos gadalaikos ir vēl viena no visās ĪADT pieminētajām priekšrocībām. Te atsevišķi izceltas gan pastaigu un pārgājienu iespējas, gan ūdenstilpju pieejamība peldēšanai. Tāpat sēņošana un ogošana. Pieminēta iespēja nodrošināt veselīgu dzīvesveidu.

Izej pa mājas durvīm un iespēja nūjot, braukt ar riteni, tuvu peldvietas, netālu mežs.

Turpat pagalmā: meža takas pastaigām visos gadalaikos, ziemā slēpošanas iespējas.

Salīdzinoši biežāk tiek pieminēta arī vērtība, citkārt nostalgija vai atbildība, pienākums un gods (dažās atbildēs ieradums vai pat nolemība) parūpēties par senču īpašumu, dzimtas vietu, mantoto zemi. Tāpat arī tuvums dzimtas kapiem, tuvums laukos dzīvojošiem radniekiem.

Dzimtas īpašums ir nenovērtējama ģimenes vērtība. Tas ir vietas patriotisms, kas māca ģimenei mīlēt to, kas mums ir.

Nu kādas tur priekšrocības, ja senču senči jau šeit ir dzīvojuši, tad tas arī jāturpina.

Mantotā īpašums, nav izvēles, cienu savus vecākus un dzīvoju tur, tāpēc to nepārdodu.

Dzimtas kapi netālu.

Retāk tiek pieminēts izdevīgums finansiālā ziņā, ka lētāka īpašuma īres maksa, zemākas komunālās izmaksas vai kurināmais kā savs resurss. Pāris gadījumos kā priekšrocība uzsvērtā arī kompensāciju maksāšana par saimnieciskās darbības ierobežojumiem (sk. 4. tabulu par kopējo priekšrocību pieminēšanas biežumu).

Priekšrocība, ka platību maksājumos ir piemaksa.

Te nav vērtīgi dzīvot. Dabai jākompensē zemi apmaksātā darba vietas.

Tabula Nr. 4. Priekšrocību vispārināts apkopojums un minēšanas biežums par dzīvošanu ĪADT.

<i>priekšrocība</i>	<i>minējumu skaits</i>	<i>priekšrocība</i>	<i>minējumu skaits</i>	<i>priekšrocība</i>	<i>minējumu skaits</i>
daba	307	tīra, zaļa vide	70	pieejamība	35
skaista	187	ezers	59	pastaigu ceļi	31
tuvums	168	tradīcijas, kultūras mantojums	50	dzimtās mājas	29
klusums	160	brīvība	48	visapkārt	18
miers	121	kopiena, labi kaimiņi, draudzīgums	47	lētāk	15
ainava	121	maz citu cilvēku	46	sakopts	14
laba infrastruktūra	93	atpūtas iespējas	44	plašums	13
svaigs gaiss	90	dabas daudzveidība	43	reljefs	11
pilsētas tuvums	88	sajūtas	41	sēņošana, ogošana	11
jūra	87	blakus	39	lauki, pļavas, purvs	9
mežs	87	neskarta	38	drošība	5
upe	79	darbs līdzās	37		

Dzīvot ir labi, jo vienkārši patīk dzīvot laukos, kur skaista daba ir aiz loga.

Aptaujas rezultātu ziņojums īpaši aizsargājamo dabas teritoriju apmeklētāju monitoringa ietvaros

Tomēr 8,2 % uzskata, ka nav priekšrocību vai pat sūdzas (vieni liegumi un apgrūtinājumi... grūti piekļūt īpašumam, jo nav ceļš...te arī viss maksā dārgi... īpaši nav, jo nekā tur nav... man ir tikai ierobežojumi... tikai vieni aizliegumi... viss aizliegts, nekas nav atļauts), mazāka daļa (5,9 %) atbildēja, ka “nezina” (vecmamma atstāja mantojumā, nezinu... nav ideju, vienkārši te dzīvoju... nekas pa lielam neatšķiras no citām vietām... nezinu, no tantes saņēmu mantojumā zemi, nolēmu tur būvēt māju... nevaru salīdzināt, nekur citur neesmu dzīvojis). Ir arī izvērstāki viedokļi par situācijas izmaiņām:

Man liekas, ka ierobežojumi ir vairāk kā priekšrocības.

Agrāk Veclaicene bija klusa un tīra vieta. Attīstot tūrismu, ir pazaudēts klusums un miers, jo tūristi vidi padara nemierīgu un trokšņainu. Laiks, kad Veclaicē varēja baudīt klusumu un mieru ir aizgājis. To pašu var teikt par tīrību. Pašvaldībai nav resursu, lai regulāri izstaigātu visas vietas, kur staigā un uzturas tūristi un aiz viņiem savāktu atkritumus. To dara iedzīvotāji. Pašvaldība sakopj Kernetus un ap Dabas mājām, bet pārējā teritorija netiek kopta. Ezeru krastos, mežos, pļavās, krūmos utt. izmesto atkritumu daudzums tikai pieaug. Atkritumu urnu nav. Tas ļoti nepatīk iedzīvotājiem un aug neapmierinātība. Projekts, kas bija domāts antropogēnās slodzes samazināšanai, šo slodzi ir divdesmitkārt pavairojis uz Veclaicenes vērtīgākajām vietām. Tādu slodzi, kā tagad, Veclaicene nekad nav piedzīvojusi. Principā ar šo projektu ir izkrāpta nauda no ES fondiem, jo projekts slodzi tikai vairo.

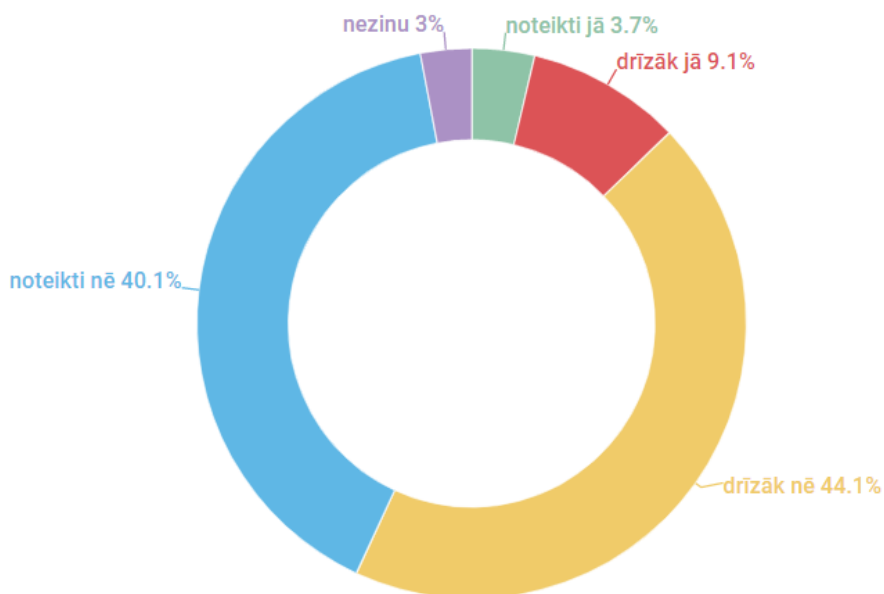
Nav nekādu priekšrocību. Visapkārt viss tiek nocirsts. 13 gadu laikā, kopš šeit dzīvojam, katrs kaimiņš ir zāgējis savu mežu kailcirtē, pašvaldība visus savus mežus izpārdevusi. Es dzīvoju Gaujas Nacionālajā izcirtumā (nevis parkā)!

Nekādu priekšrocību. Dzīvoju netālu no grants ieguves karjerām, kuras atrodas dabas lieguma zonā un tur viss notiek!

Dzīvoju senču mājās. Un tām ir jābūt priekšrocībām, attiecībā uz iegādātiem īpašumiem. Bet šādas priekšrocības valsts, KNP — pilnībā nepiedāvā un tas atkal ir apgrūtinājums.

Mulsina nākošā jautājuma formulējums, jo savu pašapziņu ar parka teritorijā dzīvošanu, nelieku vienā kopumā, jo dzīvot pie jūras un dabai tuvāk, pats par sevi jau uzliek pienākumus man. Tas, ka tik daudz takas iztīrītas, tas mani neapmierina, jo dzīvošanas kvalitāti nenosaka, to pietuvināšanu pilsētas vides kārtībai. Man vajag redzēts atšķirību starp pilsētu, mazpilsētu un lauka ciematiņu. Ja to pazaudējam, tā ir problēma, jo ne ar ko jau neatšķiramies. Koki, pļavas, brišana pa zāli, staigāšana līdz jūrai pa čiekuriem, smiltīm — tā ir dzīve ciematā pie jūras.

Spējat labāk parūpēties par veselīgu dzīves veidu ikdienā ir daļa no dzīves kvalitātes. Jau iepriekš minētie argumenti par ĪADT sniedz daļu priekšrocību veselīga dzīvesveida uzturēšanai. 84,2 % nepiekrīt, ka ĪADT dotu kādas īpašas priekšrocības rūpēm par veselīgu dzīvesveidu. Vien 12,8 % uzskata, ka ĪADT dod iespēju uzturēt veselīgu dzīvesveidu labāk (sk. 12. attēlu).

12. attēls. ĪADT aptaujāto iedzīvotāju viedoklis, atbildot uz jautājumu "Vai dzīvojot attiecīgajā ĪADT, jūs spējat labāk parūpēties par veselīgu dzīves veidu ikdienā?"

No tiem, kuri «pilnīgi piekrita vai piekrita»

- Tikai 30 % no tiem bieži nodarbojas ar fiziskām aktivitātēm
- Visās ienākumu grupās
- 97 % uzskata, ka tuvākajā apkārtnē NAV NEKĀDU apdraudējumu videi, kas traucē dzīvot veselīgāk, sasniegt augstu dzīves kvalitāti

Visās aptaujā iekļautajās ĪADT ir iedzīvotāji, kuri uzskata, ka dzīvojot tur, var labāk parūpēties par veselīgu dzīvesveidu. Visvairāk proporcionāli apgalvojumam par augstu dzīves kvalitāti "piekrita" vai "pilnībā piekrita" Veclaicenes AAA (15,8 %), Salacas ielejas DP (15,6 %), un Gaujas NP (12,4 %) iedzīvotāju.

Brīvais laiks un ekosistēmu pakalpojumi

Lielākoties visi ĪADT iedzīvotāji (94,4 %) ir iesaistīti apgādes ekosistēmu pakalpojumu izmantošanā, vienīgi ar atšķirīgu regularitāti. Bieži ikdienā vai brīvdienās sēņo, ogo, makšķerē, dodas medībās vai ievāc dabas materiālus, ārstniecības augus 65,4 %. Retu reizi to dara 28,9 %. Visbiežāk ikdienā ar to nodarbojas pensionāri, kamēr nodarbinātie – brīvdienās. 21,8 % no visiem iesaistītajiem ir pensionāri, 8,6 % jauniešu. Ja sēņošanā bieži iesaistās 22,2 % jauniešu (nekad – 27,8 %), tad ogošanā bieži iesaistās tikai 18,5 % jauniešu. Arī vecuma grupā 26-35 gadi ogošana ir samērā nepopulāra (bieži 22,2 %), kamēr citās vecuma grupās bieži ogot dodas daudz lielāka daļa. Relatīvi biežāk apgādes ekosistēmu pakalpojumus izmanto viensētās un brīvdienā / vasaras mājās dzīvojošie. Kopumā tie nav saistīti ar ienākumiem, jo apgādes ekosistēmu pakalpojumus izmanto visās ienākumu grupās (kaut ogu vākšana ir nedaudz populārāka grupā ar zemākiem ienākumiem, kamēr makšķerēšana un īpaši medības – grupā ar augstākiem

Aptaujas rezultātu ziņojums īpaši aizsargājamo dabas teritoriju apmeklētāju monitoringa ietvaros ienākumiem). Populārākā nodarbe ir sēņošana, ko bieži dara 45,4 % ĪADT iedzīvotāju (sk. 5. tabulu).

Tabula Nr. 5. ĪADT iedzīvotāju apgādes ekosistēmu pakalpojumu veidi un to izmantošanas regularitāte.

(%)	sēņoju	ogoju	makšķerēju	dodos medībās	vācu ārstniecības augus, tējas	ievācu dabas materiālus (amatniecībai, mājas dekorēšanai, u.c.)	citus	kopā
bieži:								
brīvdienās	31,6	21,9	12,5	4,2	18,4	13,5		44
bieži: ikdienā	13,8	9,9	4,4	2,4	9,1	5,5		21,4
retu reizi	42,1	49,3	31,1	7,8	44,6	49		28,9
nekad	12,5	18,9	52	85,6	27,9	32		5,6

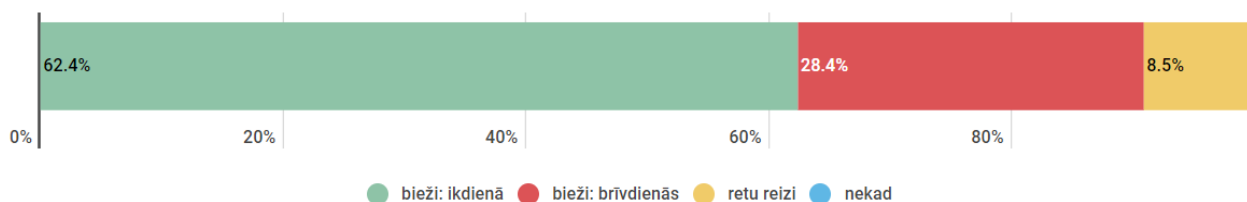
Visbiežāk apgādes ekosistēmu pakalpojumus neizmanto nacionālajos parkos ("nekad" atzīmēja 7,6 % no nacionālo parku iedzīvotājiem, kamēr citos ĪADT veidos šis rādītājs bija ap 3 %. Visbiežāk tie pieprasīti Vestienas AAA un Rāznas NP., bet relatīvi retāk Abavas senlejā (sk. 6. tabulu).

Aptaujas rezultātu ziņojums īpaši aizsargājamo dabas teritoriju apmeklētāju monitoringa ietvaros

Tabula Nr. 6. ĪADT iedzīvotāju apgādes ekosistēmu pakalpojumu izmantošanas regularitāte teritoriāli.

Regularitāte (%)	Abavas senleja	Augšdaugava	Gauja	Ķemeri	Rāzna	Salacas ieleja	Slītere	Vec-laicene	Ves-tiena	vidēji
bieži: brīvdienās	37,9	57,9	42,4	38,1	48,5	42,2	38,2	56,9	57,7	44
bieži: ikdienā	21,4	15,8	14,78	21,9	28,7	28,9	28,4	13,7	23,1	21,4
nekad	2,9	3,5	11,1	5,7	5	3,7	2,9	2	0	5,6
retu reizi	37,9	22,8	31,7	34,3	17,8	25,2	30,4	27,5	19,2	28,9

Kultūras ekosistēmu pakalpojumi tiek izmantoti vairāk, nekā apgādes ekosistēmu pakalpojumi. Bieži to izmantošanu kopumā (vismaz kādu no veidiem) norādījuši 90,8 % ĪADT iedzīvotāju, retu reizi – 8,5 %, bet nekad – 0,7 % (sk. 13. attēlu).

13. attēls. ĪADT aptaujāto iedzīvotāju kultūras ekosistēmu pakalpojumu izmantošanas regularitāte aizsargājamā dabas teritorijā.

Starp visiem kultūras ekosistēmu pakalpojumiem populārākie starp ĪADT iedzīvotājiem ir došanās garās pastaigās (bieži: 67,3 %) un peldēšanās, atpūta pie ūdens (bieži: 64 %). Ziemas aktivitātes dabā ir salīdzinoši retāk iecienītas (sk. 7. tabulu).

Tabula Nr. 7. ĪADT iedzīvotāju kultūras ekosistēmu pakalpojumu izmantošanas regularitāte.

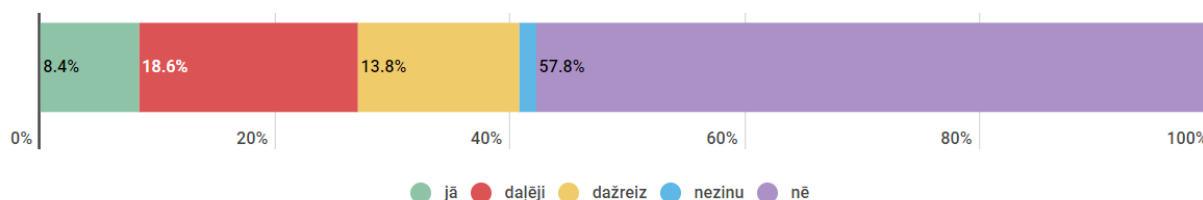
(%)	nodarbojos ar fiziskām aktivitātēm dabā (skrienu, nūjoju, braucu ar velo, u.tml.)	dodos garākās pastaigās dabā	ziemā slēpoju, sliduoj; aukstum-peldes u.tml.	peldos, atpūšos pie ūdens	sauļojos, pasīvi baudu apkārtnes ainavu	fotografē ju, izzinu dzīvo dabu, ziemā iedvesmu putnus dabā	gūstu iedvesmu putnus dabā	
bieži: brīvdienās	28,1	37,1	21,1	38,7	37,3	29	14,8	28
bieži: ikdienā	24,4	30,2	9,8	25,3	20	19,3	29,6	51
retu reizi	35,9	28,9	35,4	28,5	31,7	32,7	26,3	15,4
nekad	11,6	3,9	33,6	7,5	11	19	29,3	5,5

Kopumā 92,8 % ĪADT iedzīvotāju ir bieži iesaistīti kustīga dzīvesveida aktivitātēs dabā, ieskaitot lielāko daļu kultūras ekosistēmu pakalpojumu (kas saistās ar fiziskām aktivitātēm) un apgādes ekosistēmas pakalpojumus, kas ar to saistīti. Retu reizi iesaistīti 6,6 % iedzīvotāju un “nekad” atzīmējuši 0,6 %. Fiziskas aktivitātes dabā pilnībā atbilst

veselīga dzīvesveida priekšnosacījumiem un ir tieši saistītas ar dzīves kvalitāti. Tomēr lielākā daļa iedzīvotāju šos jautājumus nesasaistīja kopā. Aptaujā nav ietverti daudzi specifiski sporta un brīvā laika pavadīšanas veidi, kuru daudzveidība palielinās, cerot, ka tas ietverts pie citām fiziskajām aktivitātēm.

Tūrisma negatīvā ietekme

Apmeklējuma ziņā populārākās ĪADT – *Natura 2000* teritorijas ir saistītas ar izcilām dabas vietām, simboliskām ainavām, arī kultūras mantojumu. Tāpēc ir likumsakarīgi, ka šīs vietas kļūst par ceļotāju piesaistēm, daļai iedzīvotāju arī par saimniecisku aktivitāti. Ne viss pieredzējums ĪADT ir saistāms ar dabas izzināšanu, starp aktivitātēm ir arī izklaide, sports, kultūras tūrisms u.c. Daži tūrisma veidi vai pārāk liela noslodze atstāj negatīvu ietekmi ne tikai uz dabas daudzveidību un apkārtējo vidi, bet arī uz vietējo kopienu. Vai tūrisms, publiskie pasākumi, atpūtnieku aktivitātes ĪADT vietējiem iedzīvotājiem kaut kādā mērā bijušas līdz šim traucējošas? Tas noskaidrots aptaujas turpinājumā (sk. 14. attēlu).

14. attēls. ĪADT aptaujāto iedzīvotāju viedoklis: vai tūrisms, publiskie pasākumi, atpūtnieku aktivitātes bijušas traucējošas?

Lielākā daļa ĪADT iedzīvotāju (57,8 %) uzskata, ka ceļotāji un atpūtnieki, organizētie publiskie pasākumi ĪADT viņus netraucē. Par tūrisma negatīvo ietekmi atzīst 8,4 %, bet tūrisms kā daļēji traucējošs vai dažkārt traucējošs faktors ir 32,4 % ĪADT iedzīvotāju. Kopumā kaut kādā pakāpē tūrisma negatīvo ietekmi izjūt 40,8 % ĪADT iedzīvotāju.

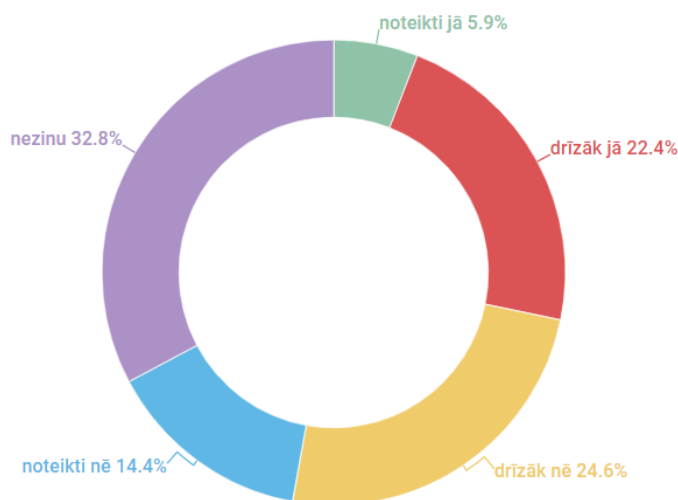
Starp galvenajām negatīvajām ietekmēm minēts: apmeklētāju pūlis un ierobežota vietu kapacitāte – neērtības, kas tā dēļ rodas vietējiem (t. sk. satiksmes traucējumi); privātuma nerespēkšana; sadzīves atkritumu radītās problēmas; mājdzīvnieku barošana; bezatbildīga attieksme un vandālisms labiekārtojuma vietās; dabas nerespēkšana; troksnis; vāja publisko pasākumu organizēšana u.c. Salīdzinoši vairāk traucējumu ir nacionālajos parkos, kas arī apmeklētāju apjoma ziņā ir populārākās ĪADT un tur ir lielāks vietējo iedzīvotāju skaits. Tomēr arī citās ĪADT kategorijās tūrisma negatīvā ietekme izpaužas līdzīgi. Vismazāk tūrisma negatīvā ietekme ĪADT aptaujāto iedzīvotāju skatījumā izpaužas AAA Augšdaugava (sk. 8. tabulu).

Tabula Nr. 8. ĪADT iedzīvotāju viedoklis jautājumā "ĪADT aptaujāto iedzīvotāju viedoklis: vai tūrisms, publiskie pasākumi, atpūtnieku aktivitātes bijušas traucējošas?" teritoriāli.

(%)	Abavas senleja	Augšdaugava	Gauja	Ķemeri	Rāzna	Salacas ieleja	Slītere	Veclaicene
jā	4,3	0	11,6	13,3	4	3	8,8	17,7
daļēji	24,3	10,5	12	22,9	19,8	13,3	29,4	23,5
dažreiz	10,7	7	13,2	18,1	11,9	14,1	17,7	19,6
nē	59,3	77,2	62,6	44,8	62,4	69,6	44,1	33,3
nezinu	1,4	5,3	0,8	1	2	0	0	5,9

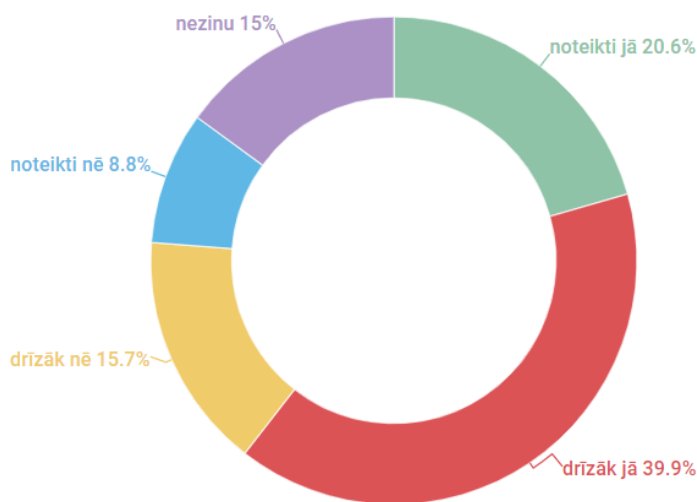
Dabas aizsardzība: attieksme un rīcības

Nav viennozīmīga viedokļa par atbalsta pietiekamību dabas (reto sugu un dzīvotņu) aizsardzībai attiecīgajā ĪADT. 28,3 % uzskata, ka atbalsts ir pietiekams, 39 %, ka atbalsts nav pietiekams, bet vēl 32,8 % "nezina". Dabas parku iedzīvotāji vairāk nekā citu ĪADT veidu iedzīvotāji uzskata, ka atbalsts nav pietiekams (sk. 15. attēlu).

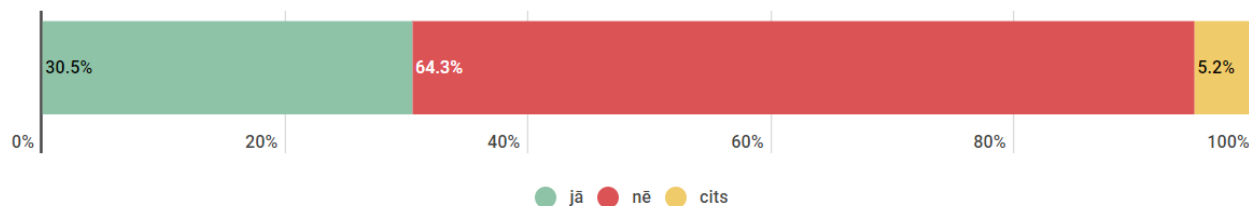
15. attēls. ĪADT aptaujāto iedzīvotāju viedoklis: vai dabas (reto sugu un dzīvotņu) aizsardzībai attiecīgajā ĪADT ir pietiekams atbalsts?

Vai iedzīvotāji paši būtu gatavi ziedot nelielus savus resursus (piemēram, dažus eiro, brīvprātīgo darbu, zināšanas) dabas vērtību aizsardzībai ĪADT? Lielākā daļa atbild apstiprinoši (60,5 %). Noliecuma ir 24,5 % ĪADT iedzīvotāju, bet nav izlēmuši 15 %. Iedzīvotāji zemākajā ienākumu grupā proporcionāli pauž mazāku gatavību ziedot (lai arī tajā 49 % atbild "noteikti jā" vai "drīzāk jā"). Ar lielākiem ienākumiem gatavība ziedot ir konkrētāka – vairāk ir atbilžu "noteikti jā" (sk. 16. attēlu).

16. attēls. ĪADT aptaujāto iedzīvotāju viedoklis: vai būtu gatavi ziedot nelielus savus resursus (piemēram, dažus eiro, brīvprātīgo darbu, zināšanas) dabas vērtību aizsardzībai ĪADT

Teju trešā daļa (30,5 %) ĪADT iedzīvotāju atzīst, ka viņi ir iesaistījušies kādās brīvprātīgās darbībās attiecīgās ĪADT dabas, kultūras vai ainavisko vērtību saglabāšanai. Tie visi ir iedzīvotāji, kuri vienlaikus izmanto kādu no ekosistēmas kultūras pakalpojumiem (sk. 17. attēlu). Vienlaikus 64,3 % nav iesaistījušies, bet 5,2 % to formulē citādāk (piemēram, ir saistīti profesionāli ar šo vērtību saglabāšanu).

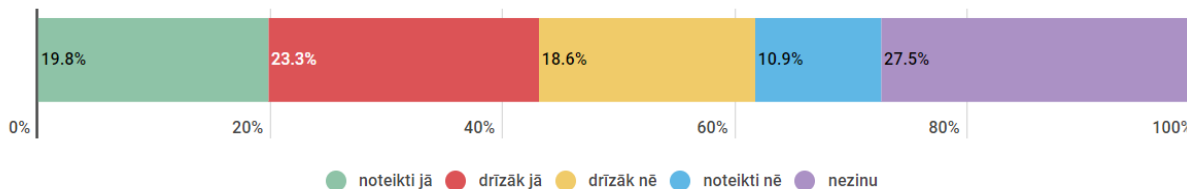
17. attēls. ĪADT aptaujāto iedzīvotāju viedoklis: vai esat iesaistījies/-usies kādā brīvprātīgā darbībā attiecīgās ĪADT dabas, kultūras vai ainavisko vērtību saglabāšanai?

Lielākā daļa (84,8 %) ĪADT iedzīvotāju varēja nosaukt tuvākās apkārtnes lielākās dabas, kultūras vai ainavas vērtības, bieži pieminot vairākas, taču tostarp pašu īpašumā esošās. Atbildot, kurš ir visvairāk atbildīgs par šo nosaukto vērtību saglabāšanu, visbiežāk kā pirmā tiek nosaukta "atbilstošās valsts institūcijas" (pieminēja kā pirmo 33 %), taču vērtējot pēc kopējās rangu summas (cik reižu attiecīgā organizācija pieminēta katrā rangā no 1-5) kā pirmā tiek minēta "pašvaldība". Attiecīgi trešajā pozīcijā ir īpašnieks – ĪADT iedzīvotājs pats, kam seko vietējā kopiena un atbildīgo sarakstu noslēdz saistītās NVO un brīvprātīgo iniciatīvas.

Ja Jūsu īpašumā sāktu ligzdot ūpis, vai Jūs par to ziņotu DAP, pat tad, ja tādā situācijā tur vajadzētu veidot mikroliegumu? To kuri būtu noteikti vai drīzāk gatavi ziņot par ūpja ligzdošanu savā īpašumā, rēķinoties ar saimnieciskiem ierobežojumiem, ir vairāk (43,1 %) kā neziņotāju (29,5 %). Visvairāk pozitīvo atbilžu bija Rāznas NP (50,9 %), bet vismazāk Slīteres NP (27,9 %) (sk. 18. attēlu). Proporcionāli visvairāk "noteikti jā" bija

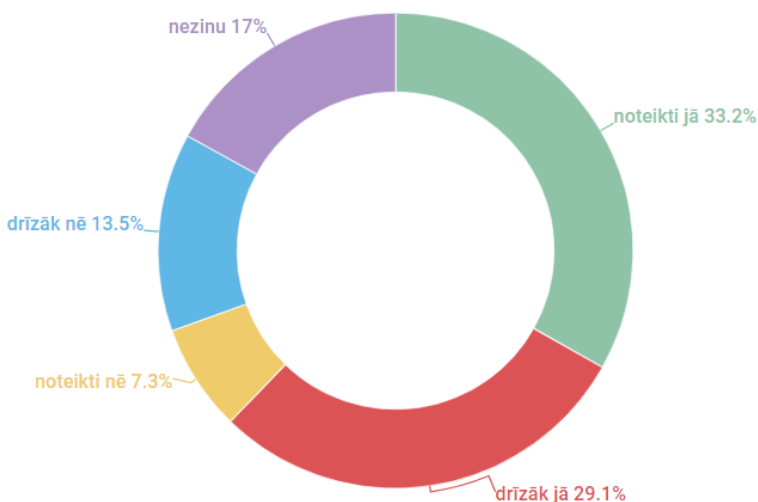
Aptaujas rezultātu ziņojums īpaši aizsargājamo dabas teritoriju apmeklētāju monitoringa ietvaros

starp gados vecākiem cilvēkiem, bet “noteikti nē” visvairāk bija starp gados jaunākiem cilvēkiem (starp viņiem arī visbiežākā atbilde “nezinu”). Daži cilvēki, kas atbildēja, ka “noteikti neziņotu” citā jautājumā atbildēja, ka ir “svarīgi” vai “ļoti svarīgi” rūpēties par dabas aizsardzību.

18. attēls. ĪADT aptaujāto iedzīvotāju viedoklis: ja īpašumā sāktu ligzdot ūpis, vai viņi par to ziņotu DAP, pat tad, ja tādā situācijā tur vajadzētu veidot mikroliegumu?

Lielākā daļa ĪADT iedzīvotāju (62,3 %) uzskata, ka būtu ierobežojama sintētisko augu aizsardzības līdzekļu (herbicīdu un pesticīdu) lietošana lauksaimniecībā ĪADT. Samērā liela ir neizlēmušo daļa (17 % atbild, ka nezina). Iebilst pret šādiem ierobežojumiem 20,8 % ĪADT iedzīvotāju (sk. 19. attēlu)

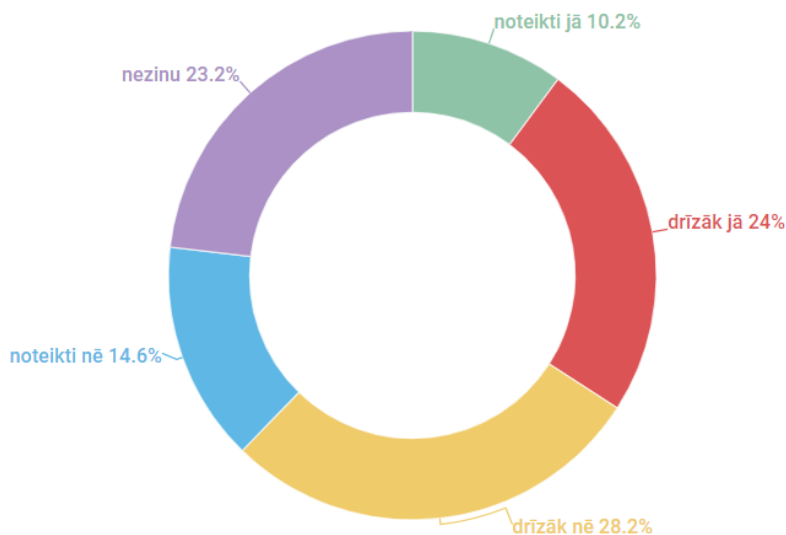
19. attēls. ĪADT aptaujāto iedzīvotāju viedoklis: vai būtu ierobežojama sintētisko augu aizsardzības līdzekļu (herbicīdu un pesticīdu) lietošana lauksaimniecībā ĪADT?

Tie iedzīvotāji, kuri norādīja, ka viņu galvenais ienākumu gūšanas veids ĪADT ir lauksaimniecība, ir pretējiem viedokļiem. 52,3 % no viņiem uzskata, ka būtu ierobežojami, bet 43,2 %, ka nebūtu ierobežojami. Uzskati mainās, mazinoties ienākumu nozīmīgumam. Ja lauksaimniecība kā saimnieciskā darbība veido maznozīmīgus ienākumus mājāsaimniecībai, tajā grupā 60,4 % uzskata, ka būtu ierobežojama sintētisko augu aizsardzības līdzekļu (herbicīdu un pesticīdu) lietošana lauksaimniecībā ĪADT. 73,8 % uzskata, ka jāierobežo grupā, kuriem lauksaimnieciskā darbība rada nozīmīgus neregulārus ienākumus. 30,3 % ĪADT iedzīvotāju, kuri uzskata, ka neko nevajag ierobežot šajā jomā, saimnieko piemājas dārziņā un no tā gūst galvenos iztikas līdzekļus

Aptaujas rezultātu ziņojums īpaši aizsargājamo dabas teritoriju apmeklētāju monitoringa ietvaros

(kaut arī 60,5 % arī tajā grupā uzskata, ka jāierobežo). ~ 2/3 mazdārziņu saimniekotāju, kuri no tā gūst neregulārus nozīmīgus ienākumus (77,4 %) vai maznozīmīgus ienākumus (70,3 %) uzskata, ka sintētisko augu aizsardzības līdzekļu (herbicīdu un pesticīdu) lietošana lauksaimniecībā ĪADT būtu jāierobežo.

Par meža kaitēkļu iznīcināšanu ar visiem iespējamiem līdzekļiem ĪADT mežos iedzīvotāju viedoklis ir neviennozīmīgs. Viena trešā daļa (34,2 %) uzskata, ka tā tas būtu jādara. Nedaudz lielāka daļa (42,8 %) uzskata, ka nav jāvēršas radikāli pret meža kaitēkļiem, taču liels ir arī neizlēmīgo skaits (23,2 % nezina) (sk. 20. attēlu).

20. attēls. ĪADT aptaujāto iedzīvotāju viedoklis: vai meža kaitēkļi ĪADT jāiznīcina ar visiem iespējamiem līdzekļiem?

Vidējā viedokļa formulēšanai izteikto vairākumu veido to iedzīvotāju uzskats, kuriem pašiem mežs nepieder vai negūst no tā nekādu saimniecisku labumu. No tiem, kas gūst kādu saimniecisku labumu no meža, 63,5 % uzskata, ka meža kaitēkļi ĪADT mežos ir jāiznīcina ar visiem iespējamiem līdzekļiem, bet pret to ir 36,5 % ĪADT meža īpašnieku – ienākumu guvēju.

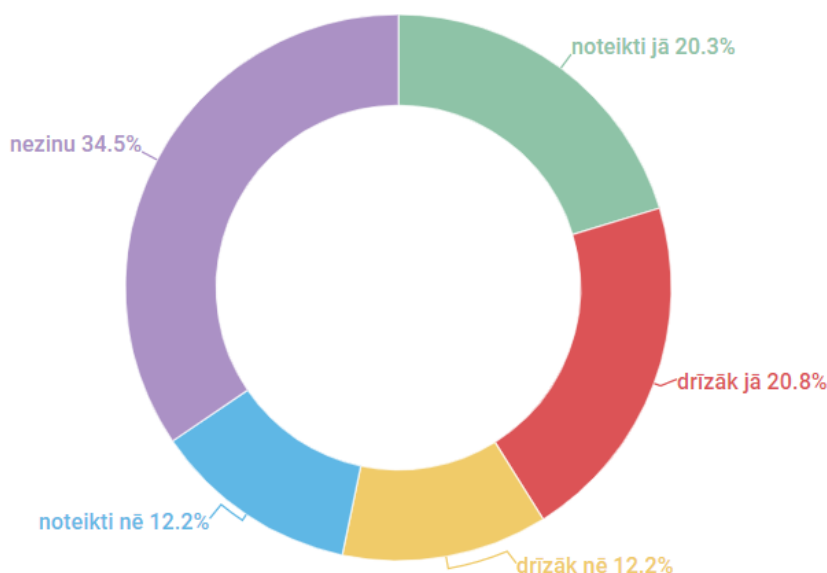
Iedzīvotāju komentāri par nākotnē vēlamo ainavu ĪADT

Tie grupēti pēc teritoriālās ĪADT piederības, nevērtējot konkrētu lietderību un saskaņotību ar dabas aizsardzības mērķu sasniegšanu. Apkopoti kopējā sadaļā ar priekšlikumiem labākai teritorijas apsaimniekošanai. Kopumā norāda uz iedzīvotāju skatījumu ikdienas procesos un vajadzīgajās ilgtermiņa pārmaiņās. Sk. pielikumu Nr. 3.

Tematiskie jautājumi konkrētās teritorijās

Vairākas aktuālie jautājumi vaicāti tikai konkrētā teritorijā. Piemēram, dabas parka "Pape" tematiskajā jautājumā "Vai būtu jāiejaucas aktīvāk Papes ezera aizaugšanas problēmas risināšanā?" izņemot vienu, pārējie aptaujātie iedzīvotāji uzskata ka "jā".

Nacionālo parku iedzīvotājiem tika vaicāts “Vai savvaļas dzīvnieku medībām nacionālajā parkā būtu jānorisinās kā līdz šim?” No 548 atbildējušajiem atbildes sadalās neviennozīmīgi. No nacionālo parku iedzīvotājiem 41,1 % uzskata, ka medībām tādā pat ietvarā nacionālajos parkos jāturpinās. 24,4 % uzskata, ka tās būtu maināmas (kategoriski, ka jāpārtrauc, ir 12,2 %). Trešā daļa iedzīvotāju (34,5 %) atbildēja, ka “nezina” un iespējams, neorientējas precīzi, kā tad medības norisinājušās līdz šim, nav interesējušies personiski par šo jautājumu, nav kompetenti atbildēt. Par medību turpmāku norisi visvairāk pozitīvo atbilžu ir no Gaujas NP un Rāznes NP. Visvairāk medību nolieguma ir Slīteres NP, bet Ķemeru NP iedzīvotāji ir tie, kuri visbiežāk atbildēja ar “nezinu” (sk. 21. attēlu).

21. attēls. Vai savvaļas dzīvnieku medībām nacionālajā parkā būtu jānorisinās kā līdz šim?

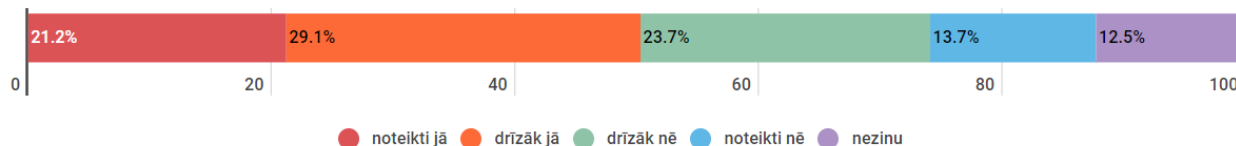
Teritoriālajā dalījumā ir nelielas atšķirības, kaut kopējā tendence nemainās (sk. 9. tabulu).

Tabula Nr. 9. Jautājuma “Vai savvaļas dzīvnieku medībām nacionālajā parkā būtu jānorisinās kā līdz šim?” atbildes dalīti pa nacionālo parku teritorijām.

Viedoklis (%)	Gaujas NP	Ķemeru NP	Rāznes NP	Šlīteres NP	Kopā
noteikti jā	22	14,3	23,8	18,8	20,3
drīzāk jā	26,6	11,4	23,8	13,9	20,8
drīzāk nē	13,7	12,4	11,9	8,9	12,2
noteikti nē	11,2	13,3	9,9	15,8	12,2
nezinu	26,6	48,6	30,7	42,6	34,5

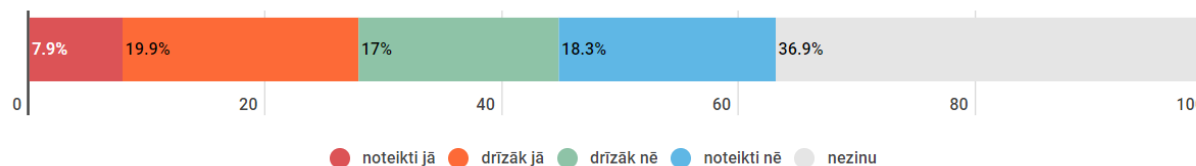
Atbildot uz jautājumu: “vai ražotājiem Gaujas NP vai tā tiešā tuvumā jāpielieto visas tehnoloģiskās iespējas, lai novērstu vides piesārņojumu – pat tad, ja tas sadārdzinātu produkcijas cenu?”, ar nelielu pārsvaru (50,2 %) dominē apstiprinošs viedoklis (sk. 22. attēlu). Skeptiski ar atbildi “nē” ir 37,3 %. Piekritoši šim viedoklim visvairāk ir

Aptaujas rezultātu ziņojums īpaši aizsargājamo dabas teritoriju apmeklētāju monitoringa ietvaros cilvēki ar vidējiem ienākumiem (1000-2000 EUR mēnesī mājsaimniecībā), bet pozitīvas atbildes ir visās ienākumu grupās. Kategorisku noliedzēju nav grupā ar augstākajiem ienākumiem.

22. attēls. *Vai ražotājiem Gaujas NP vai tā tiešā tuvumā jāpielieto visas tehnoloģiskās iespējas, lai novērstu vides piesārņojumu – pat tad, ja tas sadārdzinātu produkcijas cenu?*

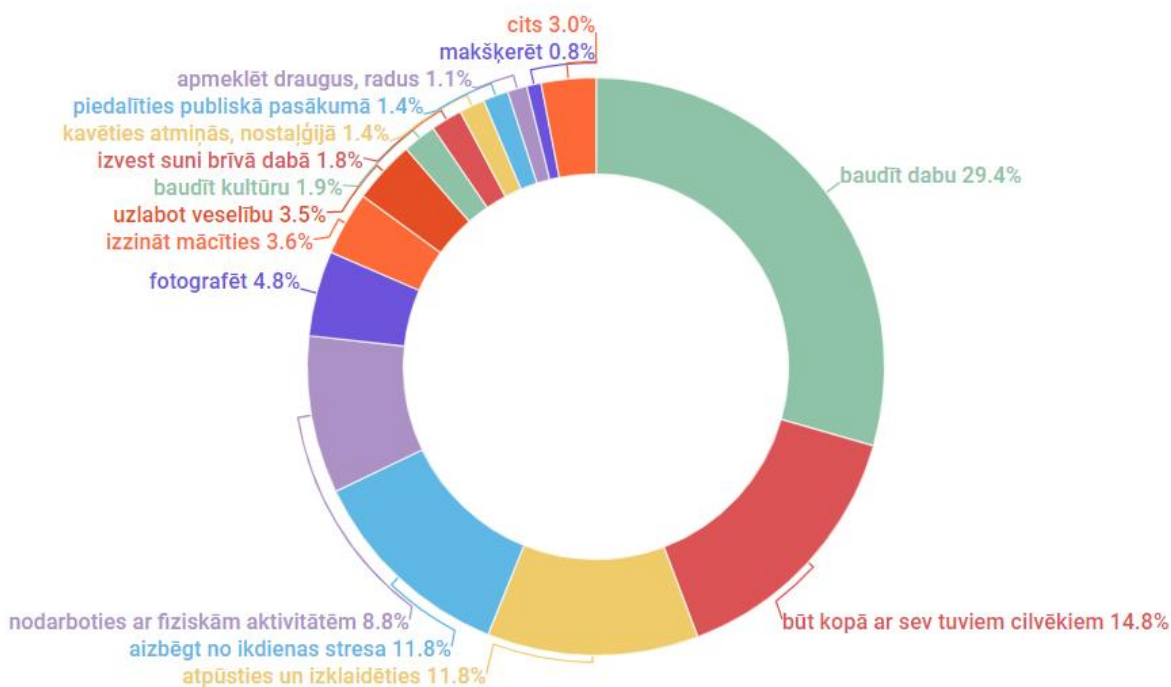
Vai zinātniski pamatota un stingri kontrolēta meža dedzināšana atsevišķās vietās Gaujas NP būtu pieļaujama kā apsaimniekošanas metode? Kopumā 241 ĪADT iedzīvotājs atbildēja uz šo jautājumu. Piekritēju skaits (27,8 %) ir nedaudz mazāks par pretēji domājošajiem (35,3 %), bet lielākā daļa atbild, ka “nezina” (sk. 23. attēlu). Starp abu viedokļu iedzīvotājiem ir gan meža īpašnieki, kas gūst labumu no tā apsaimniekošanas, gan ar dažādu izglītības līmeni. Neviens ar pamatskolas izglītības līmeni neuzskata, ka šāda metode ir atbalstāma.

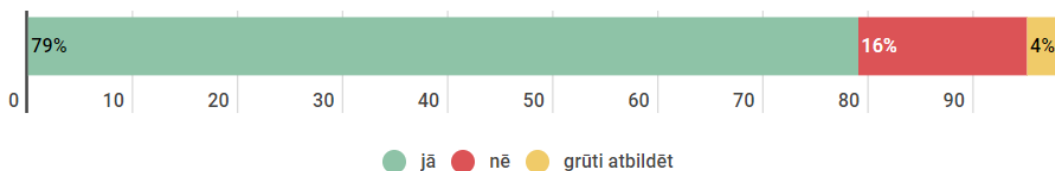
23. attēls. *Vai zinātniski pamatota un stingri kontrolēta meža dedzināšana atsevišķās vietās Gaujas NP būtu pieļaujama kā apsaimniekošanas metode?*

Tūristu un viendienas ceļotāju – atpūtnieku aptauja

Motivācija apmeklēt ĪADT ir dažāda un atbilstoši teorētiskajām atziņām – lielākoties kompleksa. Tāpēc visbiežāk tiek vaicāts par “galveno apmeklējuma motivu” nedaudz vispārīgākās kategorijās. Aptaujā, atbilstoši metodikai, kas aprobēta, t. sk. Somijas ilgtermiņa dabas teritoriju apmeklētāju monitoringā, tika piedāvātas vadošās motivācijas (sk. 24. attēlu), ļaujot starp tām izvēlēties trīs atbilstošākās vai papildināt ar citu – sevis izvēlētu, ļaujot konkretizēt. Spriežot par motivācijas saikni ar teritoriju, jāņem vērā, ka pietā daļa (sk. 25. attēlu) respondentu pat neapzinās, ka viņu apmeklējums norisinās ĪADT. Starp vadošajiem motīviem ir dabas baudīšana, laika pavadīšana kopā ar sev tuviem cilvēkiem, aizbēgšana no ikdienas stresa un nodarbošanās ar fiziskām aktivitātēm.

24. attēls. ĪADT apmeklētāju motivācija teritorijas apmeklēšanai.

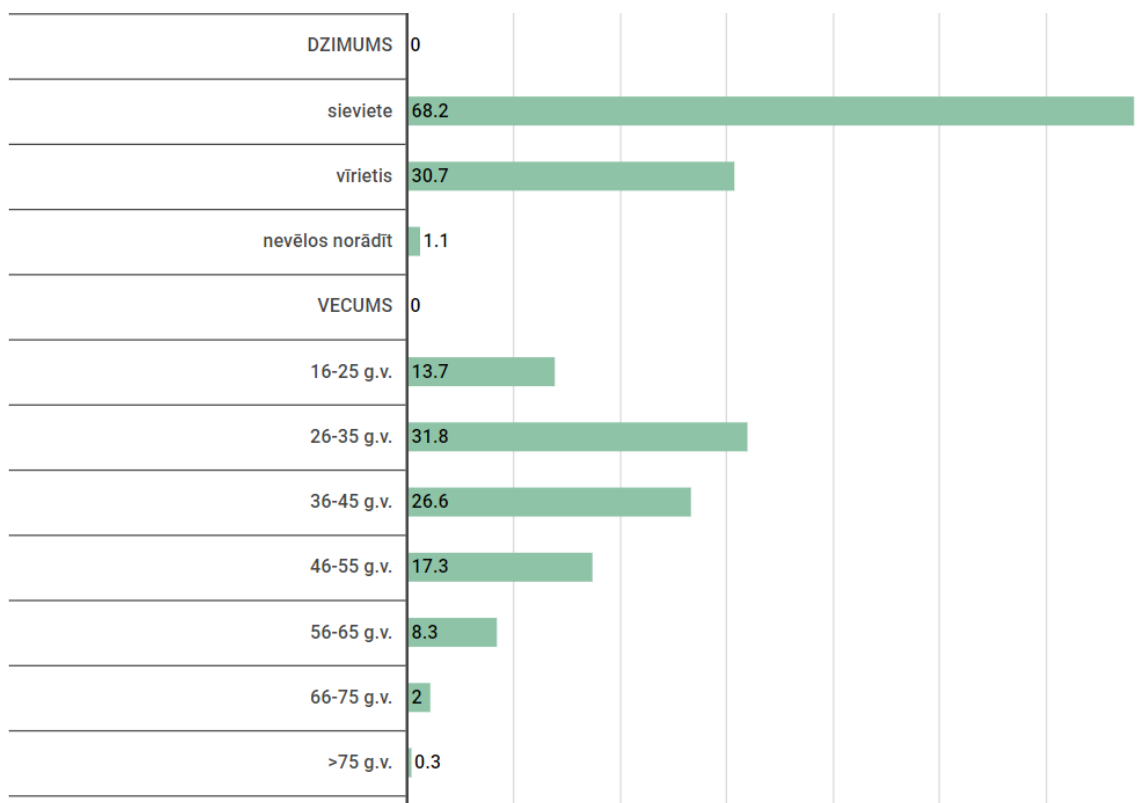
25. attēls. ĪADT apmeklētāju viedoklis vai viņi zināja, ka konkrētā apmeklētā vieta atrodas ĪADT?

Segmentu dalījums, tostarp konkretizētā veidā, izmantots turpmākai analīzei. Piemēram, starp fiziskām aktivitātēm kā atsevišķs segments analizēti ziemas slēpotāji (kopskaitā 58),

Aptaujas rezultātu ziņojums īpaši aizsargājamo dabas teritoriju apmeklētāju monitoringa ietvaros

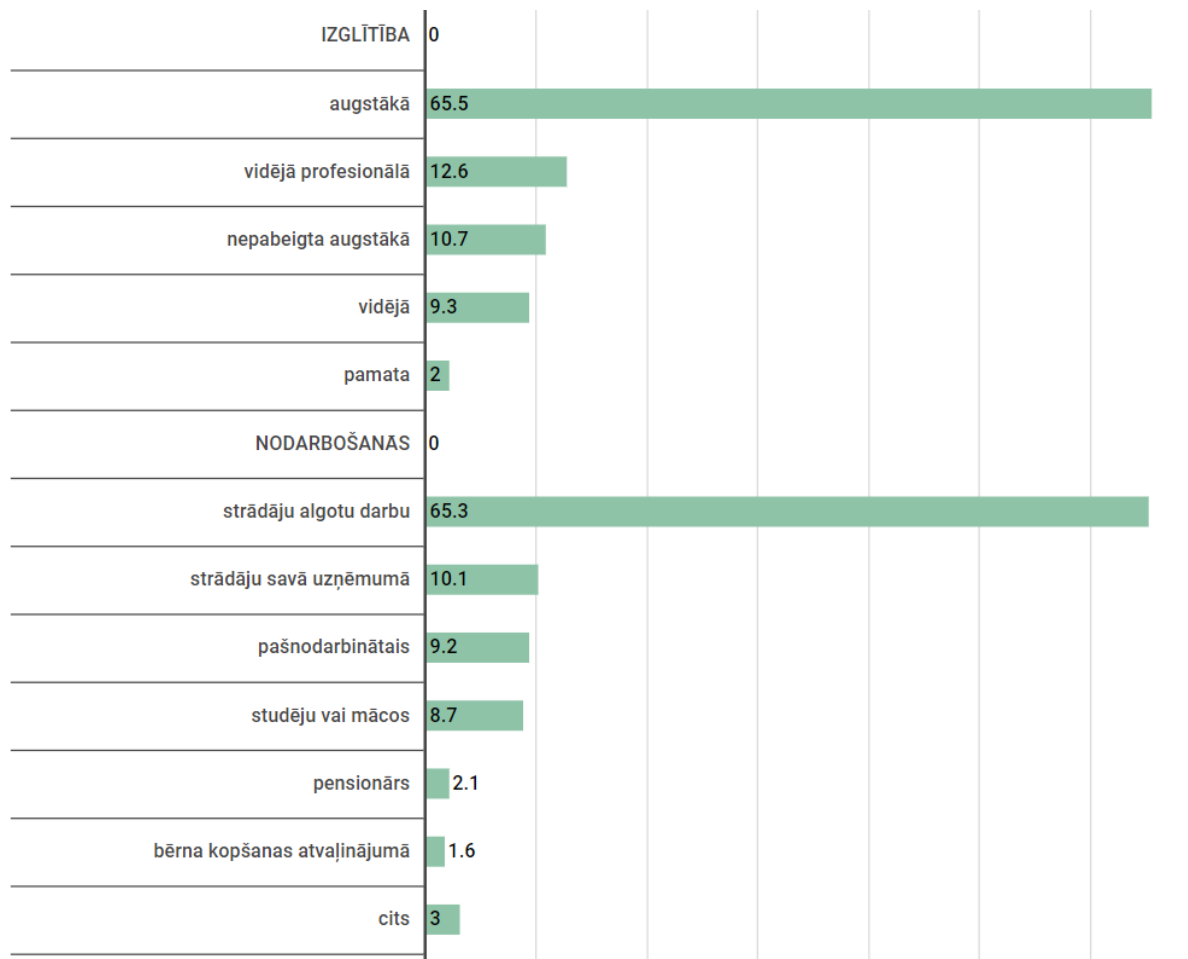
kas ietver gan kalnu slēpotājus, snovotājus, gan distanču slēpotājus. Atšķirīgu vajadzību akcentēšanai izmantoti citāti, vai raksturvārdu uzskaitījums, ne vairs aprakstošā statistika apakšsegmentiem. Līdzīgu segmentu grupas ir "laivotāji" (67 respondenti), riteņbraukšana (50), pārgājieni un garās pastaigas dabas takās (331), kultūrtūristi (99) u.c. Atsevišķi nošķirami atpūtnieki (arī vienas dienas ceļotāji, vēsturiski – zaļumnieki), kā lielākais segments (70,4 %), tūristi (22,3 %), starp kuriem intervēti 64 ārvalstu tūristi. Mazāks skaits ir radu un draugu apmeklētāju, arī to, kas brauc uz savām vasarnīcām vai otrajām mājām.

Citas respondentu segmentēšanas pazīmes, kas raksturo apmeklētāju profilu, skatāmas 26.-28. attēlā un uzskatāmas par reprezentatīvām gan kā kopums, gan izmantojamas noteiktu kopsakarību analīzei attiecīgo segmentu vai to apvienojuma ietvaros. Dzīves vietas reģionu robežas identificētas pēc aktuālajām plānošanas reģionu robežām. Pasta indeksa dati ļauj dalīt arī cita veida dzīvesvietu segmentos. Arī citos veidos pēc pārvietošanās / nokļūšanas. Piemēram, 15,4 % bijuši iesaistīti mikromobilitātē.

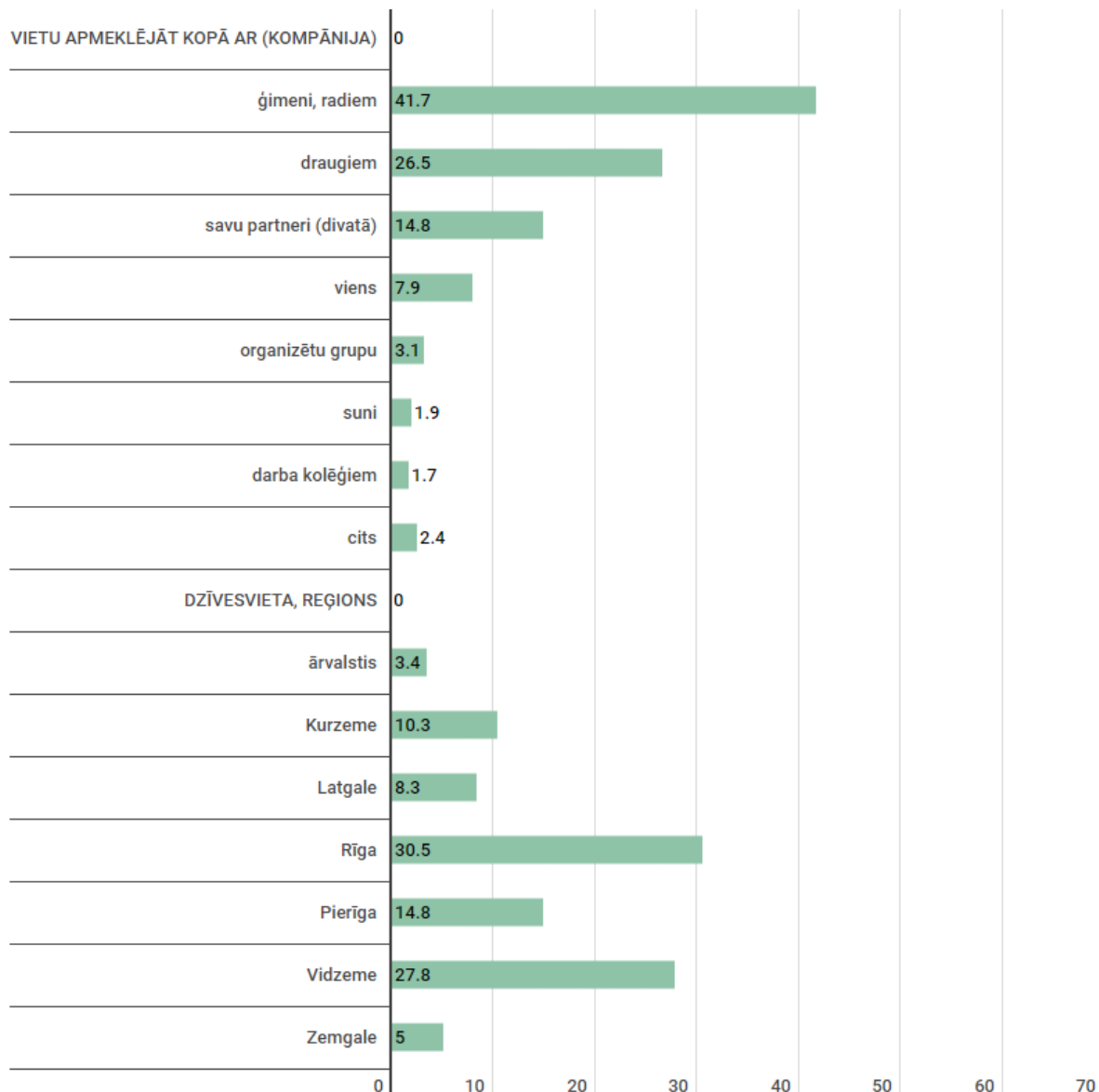
26. attēls. ĪADT apmeklētāju – aptaujas respondentu profils pēc dzimuma un vecuma.

Aptaujas rezultātu ziņojums īpaši aizsargājamo dabas teritoriju apmeklētāju monitoringa ietvaros

27. attēls. ĪADT apmeklētāju – aptaujas respondentu profils pēc izglītības un nodarbošanās.

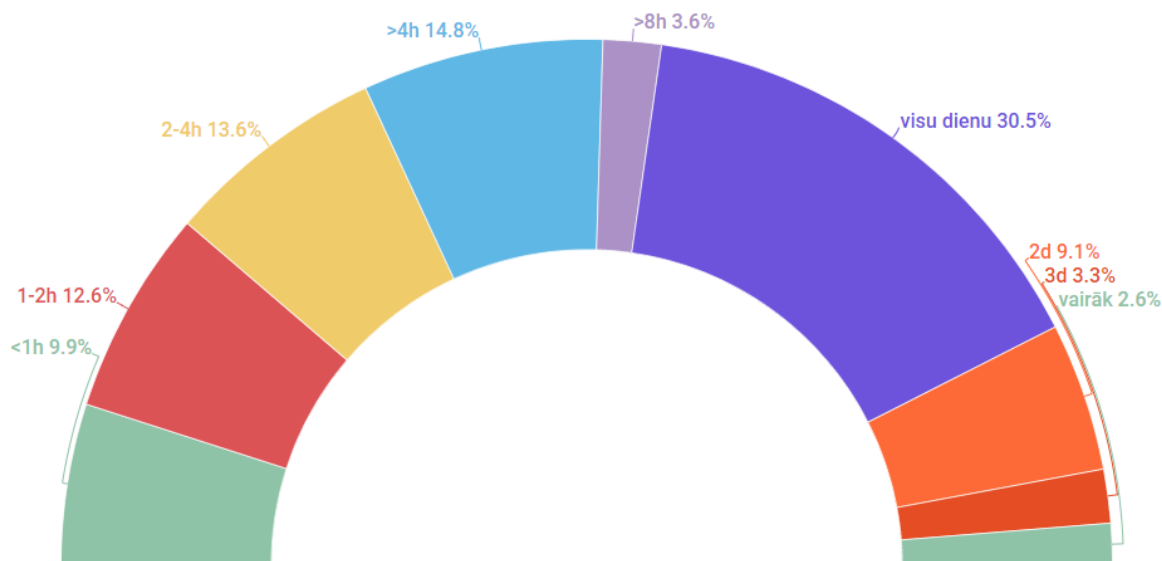
Aptaujas rezultātu ziņojums īpaši aizsargājamo dabas teritoriju apmeklētāju monitoringa ietvaros

28. attēls. ĪADT apmeklētāju – aptaujas respondentu profils pēc ceļošanas/atpūtas kompānijas un dzīvesvietas reģiona.

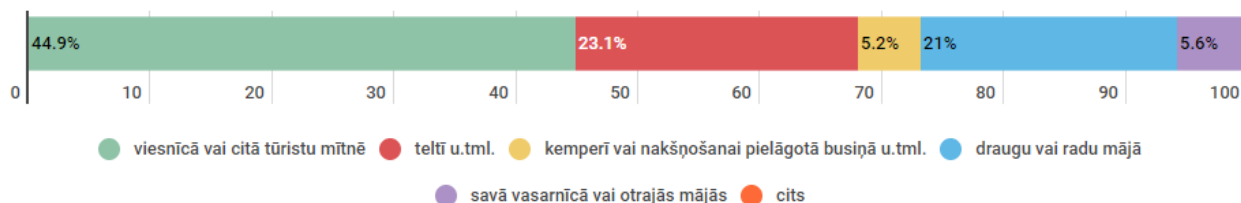
ĪADT pavadītā laika sadalījums ir atšķirīgs un atkarīgs no apmeklētāju dzīves vietas attāluma, ĪADT lieluma, arī veiktajām aktivitātēm. Lielākā daļa pavada pilnu dienu (30,5%), taču līdzīgās proporcijās sadalās gan īss apmeklējums (<1h), dažu stundu apmeklējums vai divu dienu, kas atbilst tūristiem (sk. 29. attēlu).

Aptaujas rezultātu ziņojums īpaši aizsargājamo dabas teritoriju apmeklētāju monitoringa ietvaros

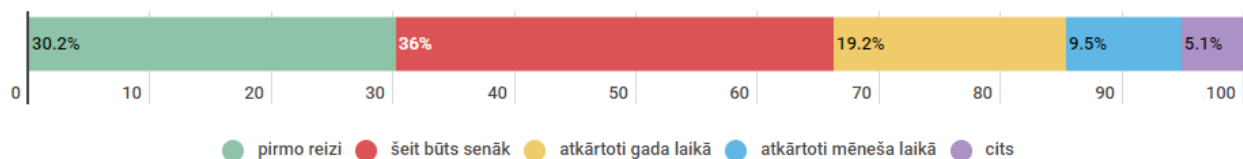
29. attēls. Apmeklētāju laika sadalījums, kas pavadīts, apmeklējot attiecīgo ĪADT nesenākajā apmeklējuma reizē.

Naktsmītnes veida sadalījums tiem, kuri bija norādījuši uzturēšanos ĪADT ilgāk par vienu diennakti (sk. 30. attēlu) atbilst situācijai tirgū, dominējot komerciālajām tūristu mītnēm (44,9 %), taču lielu daļu sastāda arī nakšņošana teltīs, kempingos, kemperos, kā arī radu vai draugu mājās.

30. attēls. Izvēlēta tūristu mītne, apmeklējot attiecīgo ĪADT nesenākajā apmeklējuma reizē.

Attiecībā uz vietu pieredzējumu ĪADT tūristu segmentā, trešā daļa (30,2 %) tajās bija pirmo reizi, nedaudz vairāk (36 %) tur bijuši senāk, bet nedaudz mazāk par trešdaļu atkārtoti pēdējā gada vai mēneša laikā (sk. 31. attēlu). Vairāk nekā puse no tiem, kuri atbildēja par noteiktu ĪADT vietu apmeklējumu, norādīja, ka arī pirms vai pēc attiecīgās vietas ir apmeklējuši kādu citu vietu ĪADT vai tās tiešā tuvumā.

31. attēls. Vietas pieredzējuma pirmreizīgums vai atkārtots apmeklējums starp tūristiem.

Noskaidrojot tūristu tēriņus, apkopoti vidējie izdevumi (EUR) pa galvenajām pozīcijām. Tie attiecas uz vienu personu, kas iztērēti ceļojuma vai atpūtas laikā ĪADT vai tās tuvumā līdz ~20 km (sk. 10. tabulu). Visbiežāk ceļa izdevumiem tiek tērēti 10-30 EUR, stāvlaukumiem 5-10 EUR, ēšanai 10-30 EUR, nakšņošanai nemaz vai 30-100 EUR, ieejas biļetēm nemaz vai <5 EUR, inventāra nomai pamatā nemaz vai 10-30 EUR, pirkumiem nemaz vai 10-30 EUR. Vidēji vienā tūrisma braucienā uz ĪADT tiek iztērēti 117,18 EUR un lielāka atšķirība tā veidošanā rodas starp izdevumiem par naktsmītņi – vai tiek izvēlēta komerciāla tūristu mītne (izdevumi ir augstāki) vai arī nakšņošana teltī vai pie radiem, draugiem (zemāki izdevumi). 2019. gadā vidējais ceļojuma ilgums Latvijā bija 2,3 naktis, bet Covid-19 gados tas palielinājās.

Tabula Nr. 10. Tūristu izdevumi ĪADT vai tās tuvākajā apkārtnē.

Izdevumu veids / summa EUR personai	nemaz	<5	5-10	10-30	30-100	>100	kopā
ceļa izdevumiem	55	63	113	186	82	33	532
%	10,3	11,8	21,2	35	15,4	6,2	100
stāvlaukumiem	62	62	436	2	21	11	
%	11,7	11,7	82	0,4	3,9	2,1	
ēšanai	83	44	104	183	80	38	
%	15,6	8,3	19,5	34,4	15	7,1	
nakšņošanai	273	18	24	75	93	49	
%	51,3	3,4	4,5	14,1	17,5	9,2	
ieejas biļetēm	342	62	60	40	17	11	
%	64,3	11,7	11,3	7,5	3,2	2,1	
inventāra nomai	437	5	18	40	21	11	
%	82,1	0,9	3,4	7,5	3,9	2,1	
pirkumiem	188	57	98	108	54	27	
%	35,3	10,7	18,4	20,3	10,2	5,1	
citiem izdevumiem	515	3	10	1	1	2	17

Aprēķini veicami arī konkrētai ĪADT teritorijai. Piemēram, ņemot vērā, ka Gaujas NP kopā 2019. gadā bija 87 633 viesu pavadītās naktis, no kurām 41 % ārvalstu tūristu, kas vidēji tērēja 24,41 EUR¹, tad kopējie ienākumi no vietējiem tūristiem sasniedza 1,26 milj. EUR, bet no ārvalstniekiem, kuru vidēji tērēja 65 EUR diennaktī² (No Vācijas vairāk, no Igaunijas mazāk), ienākumi sasniedza 2,34 milj. EUR. Kopā nakšņojošie tūristi iztērējuši ap 3,6 milj. EUR. Taču jāņem vērā, ka vairāk nekā 2/3 no ieņēmumiem ar Gaujas NP zīmolu tūrisma tiek piesaistīti tuvākās apkārtnes viesmīlības uzņēmumiem.

Latvijas iedzīvotāju vidējie izdevumi braucienos pa Latviju vienas dienas ceļojuma gadījumā ir ~ 26 EUR, vairāku dienu ceļojumā kopumā sasniedz 56 EUR. Ja salīdzina ar CSP apkopto informāciju par 2019. gadu, kad vienas dienas ceļojumā uz kaimiņvalstīm

¹ https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START_NOZ_TU_TUL/TUL020/

² https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START_NOZ_TU_TUA/TUA020/

vidēji viens Latvijas rezidents tērēja 63,8 EUR, tad vietējie izdevumi ir (objektīvi) zemāki. Saskaņā ar Eurostat datiem Latvijas iedzīvotāji gandrīz 70 % no ceļojumu kopskaita veic savā valstī, kas uz citu ES valstu fona ir vidējs rādītājs. Vietējo ceļotāju izdevumi sastāda tikai nedaudz vairāk nekā 50 % no visiem tūrisma izdevumiem Latvijā. Otru pusi ienes ārvalstu ceļotāji. Bet vietējo ceļojumu skaits palielinās. Gaujas NP specifika līdz ar Rīgas un vairāku reģiona pilsētu tuvu atrašanos, ka galamērķi ir liels viendienas ceļotāju un atpūtnieku skaits. 51,4 % norādīja, ka atpūtas laikā viņiem nav bijis nekādu izdevumu, kas visticamāk ir tuvākās apkārtnes iedzīvotāji, kas izmanto vietu pieejamību un infrastruktūru rekreatīvos nolūkos, bet pamatā neizmanto pakalpojumus. No tiem, kuri norādīja izdevumus, ceļa izmaksām vidēji tērēja 9,6 EUR, par autostāvvietām 87,7 % nesamaksāja nemaz, tie kuri maksāja – visbiežāk mazāk par 5 EUR. Ēšanai vidēji tērēti 9 EUR. Vairāk nekā puse no respondentiem nav tērējuši ieejas biļetēm, bet vidējā summa tām ir ap 4,4 EUR. Inventāra noma kā izdevumu pozīcija parādās nelielam skaitam respondentu – vienas dienas ceļotāju (8,4 %), vidēji 5,2 EUR tērēti dažādiem pirkumiem. Aptaujas rezultātā iegūtie izdevumi ir nedaudz augstāki par Latvijas vidējiem (~32 EUR diennaktī), taču tas rēķināts uz to daļu apmeklētāju, kam bijuši izdevumi vispār, turklāt bieži izdevumi par ceļu, arī dažādi pirkumi nav ceļojuma galamērķi, bet tuvāk ceļotāju mītnes vietai. Attiecinot šos izdevumus uz to pusi ceļotāju, kuriem bijuši izdevumi, vērtējot, ka to apmeklējumu skaits pārsniedz vienu miljonu gadā, tad arī ienākumu daļa šajā segmentā pārsniedz 30 miljonus EUR gadā. No kopējiem tērītiem lielākās izdevumu pozīcijas attiecas uz ceļa izdevumiem, ēšanu un pirkumiem mazumtirdzniecības veikalos. Arī šeit jāņem vērā, ka apkārtējo pilsētu uzņēmēju ienākumi, apkalpojot daļēji ar Gaujas NP saistītu ceļotāju un atpūtnieku vajadzības ir daudzkārt lielāki.

Tabula Nr. 11. *Atpūtnieku un vienas dienas ceļotāju izdevumi ĪADT vai tās tuvākajā apkārtņē.*

Izdevumu veids / summa EUR personai	nemaz	<5	5-10	10-20	20-30	>30	kopā
ceļa izdevumiem	149	256	322	242	86	23	1078
%	13,8	23,7	29,9	22,4	8	2,1	
stāvlaukumiem	813	118	19			1	951
%	85,5	12,4	2			0,1	
ēšanai	361	201	210	157	81	11	1021
%	35,4	19,7	20,6	15,4	7,9	1,1	
ieejas biļetēm	696	101	83	62	23	6	971
%	71,7	10,4	8,5	6,4	2,4	0,6	
inventāra nomai	875	11	23	30	13	3	955
%	91,6	1,2	2,4	3,1	1,4	0,3	
pirkumiem	624	118	106	85	29	14	976
%	63,9	12,1	10,9	8,7	3	1,4	

Apkopoti atpūtnieku un vienas dienas ceļotāju vidējie izdevumi (EUR) pa galvenajām pozīcijām. Tie attiecas uz vienu personu, kas iztērēti ceļojuma vai atpūtas laikā ĪADT vai tās tuvumā līdz ~20 km (sk. 11. tabulu). Mazāk nekā pusei – 43,9 % atpūtnieku un vienas dienas ceļotāju bija kādi izdevumi. Visbiežāk ceļa izdevumiem tiek tērēti vai nu

Aptaujas rezultātu ziņojums īpaši aizsargājamo dabas teritoriju apmeklētāju monitoringa ietvaros

<5 EUR vai 10-20 EUR. Pārējās pozīcijās nauda lielākoties nav tērēta, taču turpinājumā uzsvērtas tēriņu kategorijas no tiem, kuriem attiecīgajā pozīcijā ir bijuši izdevumi. Tā stāvlaukumiem biežāk <5 EUR, ēšanai 10-30 EUR, ieejas biļetēm <5 EUR, inventāra nomai 10-20 EUR, pirkumiem <5 EUR. Vidēji vienā atpūtā vai viendienas ceļojumā uz ĪADT tiek iztērēti 22,24 EUR. 56,2 % norādīja, ka viņiem nav nekādu tēriņu.

Par apmeklētības sezonālo regularitāti atpūtnieku un viendienas ceļotāju segmentā pētījumā iegūti šādi dati (sk. 12. tabulu). Ikdienas un brīvdienas atpūtnieku skaits ir samērā konstants visās sezonās, veidojot 6-10 % no kopējā atpūtnieku daudzuma. 12-20 % apmeklē dažas reizes mēnesī, nedaudz mazāk par pusi – retu reizi. Lielais “nezinu” atbilžu skaits, ticami, norāda uz metodisku kļūdu, nepiedāvājot šeit atbildi “nemaz” (kaut varēja atstāt tukšu izvēli, ja nav apmeklēts). Apmeklētība ziemā ir viszemākā, pavasarī ĪADT apmeklētība ir mazāka nekā rudenī.

Tabula Nr. 12. Atpūtnieku un vienas dienas ceļotāju ĪADT apmeklētības sezonālā regularitāte.

Sezona apmeklētības regularitātes vērtējums	/	ikdienā	tikai brīvdienās	dažas reizes mēnesī	retu reizi	vienreiz	nezinu	kopā
vasarā		114	109	270	692	63	91	1339
%		8,5	8,1	20,2	51,7	4,7	6,8	
rudenī		76	110	205	652	205	295	1338
%		5,7	8,2	15,3	48,7	15,3	22	
ziemā		68	93	159	466	159	552	1338
%		5,1	7	11,9	34,8	11,9	41,3	
pavasarī		76	106	210	575	210	371	1338
%		5,7	7,9	15,7	43	15,7	27,7	

Par vietas piesaisti un pievilcību atpūtniekiem tika uzdoti trīs jautājumi, atbildot vai attiecīgā vieta praktizētajai atpūtas aktivitātei ir labākā, tuvākā vai vienīgā šajā reģionā (sk. 13. tabulu). Lielākā daļa piekrīt, ka attiecīgā atpūtas vieta ir labākā plašākā reģionā konkrētajai aktivitātei (74,8 %), lielākai daļai tā tomēr nav tuvākā vieta, kur līdzīgas aktivitātes veikt (58,7 %) un viņi ir gatavi apzināti mērot tālāku ceļu līdz šai vietai. 76,6 % arī atzīst, ka tā nav vienīgā vieta attiecīgās aktivitātes veikšanai plašākā reģionā. Tātad kopumā piesaiste vietai ir ļoti augsta, ko viedo faktori, kas analizēti turpinājumā.

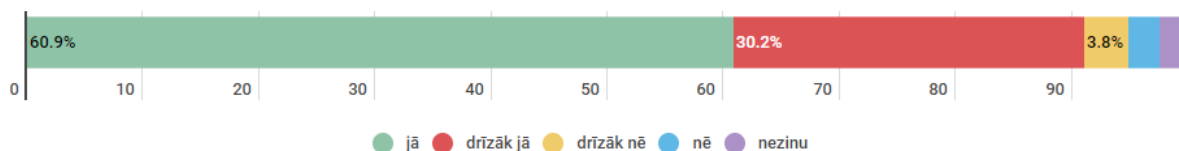
Tabula Nr. 13. Atpūtnieku un vienas dienas ceļotāju ĪADT vietas piesaiste atbilstoši novietojuma attālumam, unikalitātei un kvalitātei.

apgalvojums	jā	drīzāk jā	drīzāk nē	nē	nezinu	kopā
Vai šī ir labākā vieta Jums attiecīgajai aktivitātei šajā reģionā?	384	620	123	66	148	1341
%	28,6	46,2	9,2	4,9	11	
Vai šī ir tuvākā vieta Jūsu dzīves vietai attiecīgās aktivitātes īstenošanai?	281	225	220	567	49	1342

Aptaujas rezultātu ziņojums īpaši aizsargājamo dabas teritoriju apmeklētāju monitoringa ietvaros

	%	20,9	16,8	16,4	42,3	3,7	
Vai šī ir vienīgā vieta priekš Jums attiecīgajai aktivitātei šajā reģionā?		81	135	263	764	98	1341
	%	6	10,1	19,6	57	7,3	

Viens no faktoriem, kas raksturo vietas augsto pievilcību, ir stabils apstiprinājums, ka atpūta ĪADT paaugstina fizisko & garīgo labsajūtu (sk. 32. attēlu).

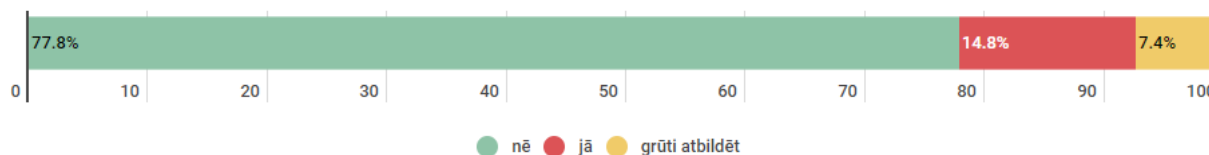
32. attēls. *Atpūtnieku un viendienas ceļotāju viedoklis: vai atpūta attiecīgajā ĪADT vietā viņiem paaugstināja fizisko & garīgo labsajūtu?*

ĪADT attiecīgo vietu apmeklējuma pievilcību noteicošie faktori starp atpūtniekiem un viendienas ceļotājiem (sk. 14. tabulu). Lielākā nozīme ir pievilcīgām ainavām, neskartai savvaļas dabai un drošībai.

Tabula Nr. 14. ĪADT vietu piesaisti noteicošie faktori starp atpūtniekiem un vienas dienas ceļotājiem.

Faktors / nozīmība	ļoti svarīgi	drīzāk svarīgi	mazsvarīgi	nav svarīgi	nezinu	kopā
viegla nokļūšana	465	372	167	39	3	1046
%	44,5	35,6	16	3,7	0,3	
pakalpojumu kvalitāte	483	385	163	73	25	1129
%	42,8	34,1	14,4	6,5	2,2	
pakalpojumu cena	329	401	220	68	28	1046
%	31,5	38,3	21	6,5	2,7	
pakalpojumu daudzveidība	324	373	248	75	26	1046
%	31	35,7	23,7	7,2	2,5	
laba infrastruktūra	404	421	159	53	9	1046
%	38,6	40,2	15,2	5,1	0,9	
neskarta savvaļas daba	669	328	89	30	13	1129
%	59,3	29,1	7,9	2,7	1,2	
kultūras mantojums	470	408	168	61	22	1129
%	41,6	36,1	14,9	5,4	1,9	
pievilcīgas ainavas	897	207	17	4	4	1129
%	79,5	18,3	1,5	0,4	0,4	
maz citu cilvēku	509	373	212	28	7	1129
%	45,1	33	18,8	2,5	0,6	
drošība	622	330	128	37	12	1129
%	55,1	29,2	11,3	3,3	1,1	
pakalpojumu sniedzēji atbildīgi attiecas pret dabas un kultūras vērtību saglabāšanu	548	143	26	13	26	756
%	18,9	72,5	3,4	1,7	3,4	

Viens no būtiskiem faktoriem atpūtas izvēlei ĪADT ir “maz citu cilvēku” – vientulības un savrupuma meklējumi, nepastarpināta saskarsme ar savvaļas dabu. Visiem apmeklētājiem tika uzdots jautājums: “vai Jūs esat saskāries ar citu atpūtnieku traucējumu, neadekvātu rīcību, atpūšoties ĪADT?”. Mazāk par piekto daļu no visiem ĪADT apmeklētājiem atzīst, ka ir saskārušies ar citu atpūtnieku traucējumu, neadekvātu rīcību (sk. 33. attēlu). Starp apmeklētājiem šāda veida traucējums ir divas reizes mazāks kā starp iedzīvotājiem.

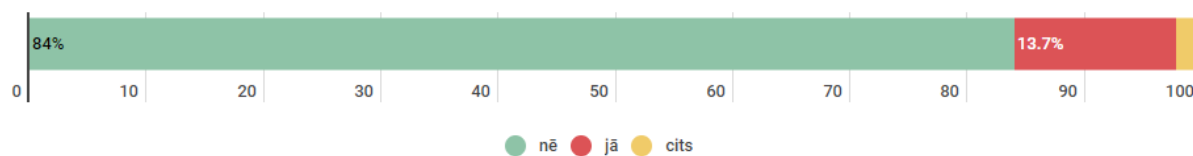

33. attēls. ĪADT apmeklētāju viedoklis: vai Jūs esat saskāries ar citu atpūtnieku traucējumu, neadekvātu rīcību, atpūšoties ĪADT?

Aptaujas rezultātu ziņojums īpaši aizsargājamo dabas teritoriju apmeklētāju monitoringa ietvaros

Pārsvarā tiek minēta trokšņošana, sadzīves atkritumu atstāšana dabā, vandālisms, citu atpūtnieku nerespektēšana, dabas vērtību nerespektēšana u.c.

Analizējot pieejamību, vaicāts vai ĪADT apmeklētājiem ir bijušas situācijas, kad kultūras un dabas mantojuma objektiem ĪADT ir tikusi liegta pieeja (sk. 34. attēlu).

34. attēls. ĪADT apmeklētāju viedoklis: vai ir bijušas situācijas, kad kultūras un dabas mantojuma objektiem ĪADT ir tikusi liegta pieeja?

Pieeja tikusi liegta gan Covid-19 ierobežojumu dēļ, gan privātīpašniekiem nerespektējot tauvas joslu gar ūdensmalām, arī infrastruktūras atjaunošanas darbu laikā vai kādu citu iemeslu dēļ. Kā traucējoši faktori minēti arī nepiesieti nikni suņi, kolektīvo medību vai publisko pasākumu norise u.tml.

Vai dabas takām aizsargājamās dabas teritorijās jābūt koptām kā pilsētu parkiem (piemēram, izvēcot sausos kokus to tuvumā u.tml.)? Uz to jautājumu vairākums ĪADT un dabas taku apmeklētāju (60,7 %) atbild noliedzoši – neuzskatot, ka dabas takām jābūt pārcentīgi sakoptām (sk. 35. attēlu). Drīzāk vai pilnībā piekrīt aptuveni trešā daļa apmeklētāju (33,7 %).

35. attēls. ĪADT apmeklētāju viedoklis: vai dabas takām aizsargājamās dabas teritorijās jābūt koptām kā pilsētu parkiem?

Noslēguma jautājums dažādās tematiskās kombinācijās vaicāts par dabas taku ieejas maksas apsvērumiem (sk. 15. tabulu). Apmeklētāju vairākums pilnībā piekrīt, ka dabas takām būtu jābūt bez maksas vai varētu apmeklētājus aicināt ziedot brīvprātīgi. Proporcioniāli lielākā daļa “drīzāk piekrīt”, ka maksu varētu ieviest tikai tad, ja tas palīdz uzlabot infrastruktūru konkrētajā vietā, mazinot slodzi uz dabu; kā arī maksu varētu piemērot tikai par auto stāvvietu. Citiem risinājumiem vairākums tomēr kategoriski vai drīzāk nepiekrīt, kaut viedokļi teju katrā no jautājumiem dalās pretējos viedokļos.

Aptaujas rezultātu ziņojums īpaši aizsargājamo dabas teritoriju apmeklētāju monitoringa ietvaros

Tabula Nr. 15. ĪADT apmeklētāju viedoklis par maksas ieviešanu publiskajās dabas takās aizsargājamās dabas teritorijās.

apgalvojums	pilnībā piekritu	drīzāk piekritu	drīzāk nepiekritu	pilnībā nepiekritu	nezinu	kopā
dabas takām jābūt bez maksas	1034	527	203	67	36	1867
%	55,4	28,2	10,9	3,6	1,9	
maksa būtu ieviešama tikai dažās populārākajās vietās	74	197	167	230	29	697
%	10,6	28,3	24	33	4,2	
maksu var prasīt tikai no tūristiem, bet ne no vietējiem iedzīvotājiem	59	84	158	335	58	694
%	8,5	12,1	22,8	48,3	8,4	
maksu varētu ieviest tikai tad, ja tas palīdz uzlabot infrastruktūru konkrētajā vietā, mazinot slodzi uz dabu	173	224	75	184	41	697
%	24,8	32,1	10,8	26,4	5,9	
var aicināt apmeklētājus ziedot brīvprātīgi	590	455	63	35	27	1170
%	50,4	38,9	5,4	3	2,3	
maksu varētu ieviest par sadzīves atkritumu izmešanu tam paredzētajos konteineros dabā	386	458	408	488	127	1867
%	20,7	24,5	21,9	26,1	6,8	
maksu varētu piemērot tikai par auto stāvvietu	212	409	336	181	32	1170
%	18,1	35	28,7	15,5	2,7	
dabas taku apmeklējumam varētu piemērot maksas gada karti (līdzīgi kā makšķerēšanai publiskajos ūdeņos)	110	201	358	391	110	1170
%	9,4	17,2	30,6	33,4	9,4	

Ja maksas ieviešana būtu pamatota, ko nosaka arī apmeklētāju vērtējumu apkopojums par infrastruktūras un labiekārtojuma vērtējumu dabas takās, kā arī apsvērumi par pieaugošu antropogēno slodzi uz dabas vērtībām, tad aicinājums ziedot brīvprātīgi, skaidrojot šādas maksas ieguldījumu infrastruktūras pilnveidē un slodzes negatīvās ietekmes mazināšanā rosinātu lielāku izpratni un gatavību ziedot. Līdzīgi, ja tiek ieviesta maksa par autostāvvietas izmantošanu ĪADT – svarīgi skaidrot plašāk šīs maksas izlietojumu ne vien autostāvvietas uzturēšanai. Maksu par autostāvvietu apsverams ieviest, lai mazinātu vajadzību izbūvēt plašākus autostāvlaukumus, arī lai mazinātu gaisa piesārņojumu un troksni, vienlaikus veicinātu mikromobilitāti un atbalstu veselīgam dzīves veidam, respektētu apmeklētāju vēlmi staigāt, nodarboties ar fiziskajām aktivitātēm.

REKOMENDĀCIJAS

1. ĪADT iedzīvotāju aptaujas rezultāti norāda uz sabiedrības neviendabīgumu. Pretēji viedokļi pastāv praktiski visos jautājumos. Šāda aptauja palīdz novērst manipulatīvu viedokļu dominēšanu, kas aizstāvo šauras intereses, atsaucas uz “jūs jau uzņēmējus neiesaistījat”, “jūs ignorējat vietējos iedzīvotājus” u.tml. **Šauro interešu lobētāji ir skaļi un uzstājīgi, reizēm demagoģiski, taču viņi nav vienā nometnē ar visiem ĪADT iedzīvotājiem vai uzņēmējiem un ar viņiem dialogs ikreiz jārisina kā vienu no šaurām interešu grupām, kuru intereses tostarp var būt pretnostatītas ne vien dabas aizsardzības, bet arī daļas sabiedrības interesēm.**
2. Joprojām liela daļa ĪADT iedzīvotāju (~40 %) uzskata, ka viņi nav pietiekami informēti par iespējamām darbībām ĪADT. Lai arī daļa atbildības šādā stāvoklī joprojām ir iedzīvotāju pašu izglītošanās ziņā, vienlaikus **dabas aizsardzības jautājumu izpratnē ieinteresētajiem jāmeklē iespējami efektīvāki saziņas līdzekļi, lai likumā vai MK noteikumos iekļautos “drīkst” un “nedrīkst” nogādātu līdz sabiedrībai – pirmkārt jau zemes un mājokļu īpašniekiem, kuru mijiedarbība ar ĪADT ir ikdienišķa.**
3. Iedzīvotāji pārāk maz lepojas ar dzīvošanu teritorijā ar ĪADT statusu (tikai 28,9 % atbildēja, ka viņu pašapziņa pieaug, uzsverot vietas īpašo statusu). Pašapziņu ietekmē daudzi faktori un cilvēkiem ar zemu pašapziņu arī šis nebūs noteicošais faktors, lai to paaugstinātu. Tomēr dzīves vieta nacionālajā parkā ir īpaša jebkurā valstī. Ņemot vērā ASV pieredzi³, kur **Nacionālie parki ir plaši izmantoti nācijas identitātes definēšanai, ko iespējams izmantot daudz plašāk arī Latvijas piemēros, attīstot nacionālo parku zīmolvedību, akcentējot piederību vietai un vēlmi lepoties ar to.** Tas var izrādīties nozīmīgi kritiskos brīžos, kad sabiedrība un vietējā kopiena aktīvi iestājas pret kādām negatīvu ietekmi rosinošām rīcībām, izceļot to ārpus profesionāla dabas aizsardzības rūpju loka.

³ Piemēram, <https://www.ukessays.com/essays/history/american-national-identity-and-national-parks-history-essay.php>

4. Kopumā 92,8 % ĪADT iedzīvotāju ir bieži iesaistīti kustīga dzīvesveida aktivitātēs dabā, ieskaitot lielāko daļu kultūras ekosistēmu pakalpojumu un apgādes ekosistēmas pakalpojumu (kas saistās ar fiziskām aktivitātēm). Aktīvs dzīvesveids āra vidē ne tikai ļauj parūpēties par veselību un dod pienesumu dzīves kvalitātei, bet arī nostiprina saikni ar dabu, uzlabo vides apziņu, atbildīgāku izturēšanos pret apkārtni. **Plānojot dabas tūrisma un atpūtas infrastruktūru, ņemt vērā, lai visām blīvi apdzīvotām vietām ĪADT būtu sasaiste ar mikro-mobilitātes tīklojumu (velo ceļiem, dabas takām, takām dažādām aktivitātēm).**
5. Lielākā daļa ĪADT iedzīvotāju (60,5 %) būtu gatavi ziedot nelielus savus resursus (piemēram, dažus eiro, brīvprātīgo darbu, zināšanas) dabas vērtību aizsardzībai ĪADT. Augsta gatavība ziedot vai veltīt sava brīvā laika resursus (>50 %) ir visās vecuma grupās, gan starp jauniešiem, gan arī starp pensionāriem. **Darbs ar ziedojumu piesaisti, brīvprātīgā darba aktivitātēm ir jākoordinē un tam kopumā būtu jāpievērš daudz lielāka uzmanība. Īpaši galvaspilsētas pensionāriem būtu attīstāmas iesaistošas aktivitātes ap Rīgu tuvākajās ĪADT (Ķemeru Nacionālais parks, Gaujas Nacionālais parks), izmantojot ērtu dzelzceļa piekļuvi un brīvprātīgo motivāciju iesaistīties.**
6. Liels skaits sintētisko augu aizsardzības līdzekļu lietošanas atbalstītāju ĪADT ir piemājas dārziņu apsaimniekotāji, kamēr lauksaimniecības nozarē nodarbināto viedoklis nav tik viennozīmīgs (pat lielākā daļa atbalsta pesticīdu un herbicīdu lietošanas ierobežošanu). **Pievērst lielāku uzmanību komunikācijai ar piemājas dārziņu apsaimniekotājiem, kuru skaits Latvijas ĪADT ir liels, lielākai daļai tas ir vaļasprieks, bet tur tiek gūti arī nozīmīgi mājsaimniecības ienākumi – par dabai draudzīgām dāzra apsaimniekošanas praskēm. Turpināt dialogu ar ražojošo lauksaimniecības pārstāvju daļu par bilogiskās saimniekošanas metožu popularizēšanu, izmantojot aktīvu šīs auditorijas daļas iesaisti (kuri to jau praktizē).**
7. Teju trešā daļa (30,5 %) ĪADT iedzīvotāju atzīst, ka viņi ir iesaistījušies kādās brīvprātīgās darbībās dabas, kultūras vai ainavisko vērtību saglabāšanai. Tie visi ir iedzīvotāji, kuri vienlaikus izmanto kādu no ekosistēmas kultūras pakalpojumiem, kā arī viņi uzskata, ka rūpēties par dabu un vidi ir “ļoti svarīgi”. Aktivitāte dabā, izmantojot tās

Aptaujas rezultātu ziņojums īpaši aizsargājamo dabas teritoriju apmeklētāju monitoringa ietvaros labumus kopā ar dabas aizsardzību kā vērtību (arī atbildīgumu(?)) veicina atgriezenisko saikni un vēlmi sniegt savu personisko ieguldījumu kopējam labumam, tostarp dabas vērtību saglabāšanai. **Kāpinot aktivitātes dabā iedzīvotājiem, kuriem rūpes par dabu un apkārtējo vidi ir svarīgas, iespējams viņus vairāk iesaistīt brīvprātīgās rīcībās dabas aizsardzības mērķu sasniegšanai savas dzīves vietas tuvumā.**

8. Jautājumā par zinātniski pamatotu kontrolētu meža dedzināšanu kā apsaimniekošanas metodi piekritēju skaits (27,8 %) bija nedaudz mazāks par pretēji domājošajiem (35,3 %), bet lielākā daļa joprojām atbild, ka “nezina”. Sabiedrība joprojām ir mazzinoša par šo metodi un tās iespējamo ieguvumu dabas daudzveidībai. Tā tas tika konstatēts arī 2014. gadā⁴. **Izmantot efektīvākus komunikācijas paņēmienus, lai sabiedrība kopumā kļūtu izglītota par kontrolētas meža dedzināšanas vajadzību dabas aizsardzības nolūkiem konkrētās vietās.**
9. Vairākos jautājumos iedzīvotāju nostāja izrādījās pretrunīga, konceptuāli uzskatot, ka dabas aizsardzība ir ļoti svarīga, tikai “ne manā pagalmā”, ne manā īpašumā. Tā sauktā *NIMBY* kompleksa pārvarēšana prasa laiku un resursus. **Ar iesaistīto īpašnieku jāveido ilgāks dialogs, jārada sajūta, ka viņš ir nozīmīgs sadarbības partneris dabas daudzveidības saglabāšanā, efektīvi strādā citu vietējās kopienas iedzīvotāju iesaiste.** Šī pati situācija bieži tiek risināta t.s. “attīstības” projektos, izvēršot efektīvas stratēģijas⁵ situācijas atrisināšanai.
10. Daļa iedzīvotāju apzinās, ka esošā dabas resursu apsaimniekošana ĪADT atstāj negatīvu ietekmi uz dabas daudzveidību. Vienlaikus norāda, ka ir gatavi uzsklausīt ekspertu padomus vai mācīties no citu uzņēmēju pieredzes, ko drīkst un kā vajadzētu saimniekot ekonomiski pamatoti. Veicināt **eko-inovāciju ieviešanu, meklēt risinājumus ilgtspējīgai apsaimniekošanai.**

⁴ <https://www.lsm.lv/raksts/dzive--stils/veseliba/gaujas-nacionalaja-dabas-parka-kontroleti-dedzinas-mezu-iedzivotaji-sasutusi.a90266/>

⁵

chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://homelesshub.ca/sites/default/files/attachments/knqkexbh.pdf

11. Daļa no norisēm, kas kā brīvā laika aktivitātes notiek ĪADT un ko savā motivācijā norādījuši visdažādākie teritorijas apmeklētāji, nav saistīta ar ĪADT mantojuma vērtību izzināšanu. Rast iespēju palielināt dabas izziņas elementu iekļaušanu dažādās mazāk saistītās aktivitātēs. **Izcelt alternatīvas un veicināt šādu vietu labiekārtošanu un ainaviskumu ārpus ĪADT** (īpaši Latvijas valsts mežu, arī pašvaldību īpašumos) tuvāk blīvi apdzīvotām vietām, kas iekļauj ikdienas norisēm atbilstošu vidi. Tādējādi tiktu mazināta daļa no antropogēnās slodzes.
12. Ņemot vērā lielo vietējo iedzīvotāju iesaisti radu un viesu uzņemšanā un izmitināšanā ĪADT, **pastiprināt komunikāciju par dabas vērtībām un dabas aizsardzību, kāpinot ĪADT iedzīvotāju (un uzņēmēju) zināšanas, veicinot pozitīvu attieksmi un lepošanos ar teritoriju.** Tādējādi kļūstot par vietas vēstnieku arī starp saviem ciemiņiem, veidojot viņu attieksmi. Veicināt brīvprātīgu iesaisti dabass vērtību, arī infrastruktūras uzturēšanā, t.sk. iesaistot tūrisma uzņēmējus.
13. Izmantot argumentus par lielo proporciju iedzīvotāju, kam **atpūta un ceļošana ĪADT paaugstina fizisko & garīgo labsajūtu, mazskartas dabas svarīgumu apmeklējumam, ekonomisko ietekmi uz vietu un apmeklētāju veselības veicināšanu kā alternatīvu redzējumu gūtajam ienākumam no tradicionālās (un intensīvās) zemes resursu apsaimniekošanas** (piemēram, mežsaimniecības un lauksaimniecības). Izvērst ekonomisko aprēķinu sadaļu noteiktām teritorijām un atšķirīgiem atpūtnieku segmentiem, ko pieļauj ievāktu datu apjoms, lai veidotu kvalitatīvu dialogu ar nozaru lobētājiem.
14. Ņemot vērā “ainaviskuma” nozīmi ĪADT apmeklējumā, **kāpināt izpratni par ainavas kvalitāti sabiedrībā kopumā. Iekļaut ainavas kvalitātes mērķos dabas aizsardzības elementus,** palielinot dabas daudzveidībai labvēlīgus apstākļus arī ārpus ĪADT, īpaši pašvaldību un privāto īpašnieku apsaimniekotajās zemēs.
15. Izmantot aptaujas datus par maksas apsvērumiem dabas takās, lai **ieviestu konkrētus risinājumus vietās, kur trūkst resursu kvalitatīvai dabas taku uzturēšanai un apmeklētāju radītās negatīvās slodzes mazināšanai.** Apmeklētāji ir gatavi pieņemt **brīvprātīgu ziedojumu formu, kā arī maksu par autostāvietām.** To iespējams risināt, dažādojoties attālinātu mikromaksājumu norēķinu formām (t.sk. *Mobilly* u.tml.). Ieviest paralkēli uzskatāmu un labi

Aptaujas rezultātu ziņojums īpaši aizsargājamo dabas teritoriju apmeklētāju monitoringa ietvaros interpretētu skaidrojumu, kā iekasētie ienākumi tiek izmantoti infrastruktūras pilnveidei un antropogēnās slodzes mazināšanai.

16. Ņemot vērā augsto pieprasījumu pēc garām pastaigām, ĪADT pavadīto laiku, veicināt mikromobilitātes tīklojuma attīstību, mazināt autostāvlaukumu izbūvi tiešā dabas vērtību tuvumā, pat attālināt esošos autostāvlaukumus, ja rodas iespēja pārbūves laikā. Radīt un izvērst tematisku kampaņu pilnvērtīgai izpratnei par kustīgu dzīvesveidu ar koncepciju **“novieto automašīnu tālākajā autostāvlaukuma stūrī, jo esi braucis, lai vairāk staigātu dabā”**. Ņemot vērā šos apsvērumus, **dot priekšroku garākiem tīklveida risinājumiem dabas taku un veloceļu tīklojuma veidošanā**, nevis īsām lokālām takām, fragmentētiem veloceļiem. Perspektīvā veidot to pieslēgumus ar tuvumā esošām blīvi apdzīvotām vietām, veicinot vietējo iedzīvotāju dzīves kvalitāti, lojalitāti un lepošanos ar dzīvošanu ĪADT, ekosistēmu pakalpojumu lietošanu.
17. **Izmantot šos datus ĪADT apmeklētāju monitoringa attīstīšanai**, gan bāzes vērtību definēšanai, gan tālākām diskusijām par ievācamajiem datiem, to savietojamību ar vēsturiskiem datiem un starptautisku salīdzināšanas iespēju. Tāpat kombinēt tos ar alternatīviem datu avotiem, skaidrojot plašākas kopsakarības.
18. Visās ĪADT apzināta daļa iedzīvotāju, kas norāda uz **tūrisma un atpūtas aktivitāšu radīto negatīvo ietekmi uz vietējo kopien**. Proporcionāli mazāka daļa tūristu un atpūtnieku norāda uz citu tūristu vai atpūtnieku traucējošu uzvedību. Vajadzīga lielāka vietējo kopien iesaiste tūrisma un atpūtas aktivitāšu plānošanā. Jāmeklē ilgtspējīgāki risinājumi dažādu tūrisma un atpūtas segmentu līdzās pastāvēšanai, nemazinot dabas daudzveidību. Tas ietver taku segmentēšanu pēc prioritātēm, piemēram, velo braukšanas ātruma samazinājuma zīmes šaurākajās un stāvākajās taku nozgāzēs ar grūtu pārskatāmību.

**Labvēlība, sevī
iemiesojot cēlu
bijību un
līdzcietību, var
būt ne tikai
attiecībās starp
cilvēkiem, bet
arī starp
cilvēkiem un
dabu.**

PIELIKUMS

Pielikums Nr.1. Iedzīvotāju anketas paraugs.

Ķemeru Nacionālā parka iedzīvotāju aptauja | 2022

Aptauja paredzēta tiem, kuri dzīvo vai kuriem pieder īpašums Ķemeru NP vai tā robežas tiešā tuvumā. Lūgums aizpildīt vienam pārstāvim no mājsaimniecības. Ja kopā vienā mājsaimniecībā dzīvo vairākas paaudzes — tad viens pārstāvis no katras paaudzes (taču ne jaunāki par 15 gadiem).

Aptauja ir daļa no plašāka apmeklētāju monitoringa īpaši aizsargājamās dabas teritorijās Latvijā. Pētījuma rezultāti tiks izmantoti ilgtspējīgai resursu pārvaldībai Ķemeru Nacionālajā parkā (Ķemeru NP), vietējo iedzīvotāju interešu salāgošanai ar dabas aizsardzības, tūrisma un saimnieciskajām interesēm. Iegūtie dati palīdzēs plānot ilgtspējīgu attīstību, atbilstošu infrastruktūru, kā arī mazināt cilvēku ietekmi uz dabas, kultūras vai ainavas vērtībām. Šo pētījumu īsteno Vidzemes Augstskolas HESPI institūts sadarbībā ar Dabas aizsardzības pārvaldi. Galvenais finansējums: Latvijas vides aizsardzības fonds.

Jūsu piedalīšanās aptaujā ir brīvprātīga un anonīma. Aptaujā sniegtā informācija tiks izmantota tikai apkopotā veidā un iegūtie dati netiks nodoti trešajām pusēm. Aptaujas aizpildīšanas laiks ~25 minūtes.

Datums: _____

Mājsaimniecības vai īpašuma adrese (aptuvena atrašanās vieta, ja nevēlas norādīt precīzi): _____

Vai Jūs zinājat, ka dzīvojat/strādājat aizsargājamā dabas teritorijā?

jā nē grūti pateikt

Jūs dzīvojat šeit:

pastāvīgi tikai brīvdienās, atvaļinājuma laikā tikai darba laikā

cits (lūdz precizēt) _____

Vai algots darbs, ko jūs strādājat, atrodas Ķemeru NP teritorijā?

nestrādāju jā, pilnībā jā, lielāko daļu no darba laika

jā, tikai neliela daļu no darba laika nē

Jūsu dzīves vieta ir:

viensēta savrupmāja ciemā vai citā blīvi apdzīvotā vietā dzīvoklis
dauzdzīvokļu mājā vasaras māja (brīvdienu māja) cits (lūdz precizēt)

Šis Jums ir mantots dzimtas īpašums, apzināti pirkti vai to irējat?

Aptaujas rezultātu ziņojums īpaši aizsargājamo dabas teritoriju apmeklētāju monitoringa ietvaros

dzimtas mantojums u.tml. mērķtiecīgi iegādāts Irēts īpašums vasaras cits (lūdzu precizēt) _____

Vai īpašuma atrašanās **Ķemeru NP** paaugstina tā vērtību? *(atzīmēt vienu atbilstošo)*

pilnīgi piekrītu	drīzāk piekrītu	drīzāk nepiekrītu	pilnīgi nepiekrītu	nezinu	neattiecas

Vai Jūs esat pietiekami informēts par iespējamām darbībām īpaši aizsargājamā dabas teritorijā? *(atzīmēt vienu atbilstošo)*

pilnīgi piekrītu	drīzāk piekrītu	drīzāk nepiekrītu	pilnīgi nepiekrītu	nezinu

DZĪVES KVALITĀTE

Paldies par sākotnēji sniegto informāciju, turpinājumā jautājumi par dzīves kvalitāti un saimniekošanu aizsargājamā dabas teritorijā

Kas ir Jūsu dzīvesvietas priekšrocības salīdzinājumā ar citām vietām?

Vai piekrītat, ka dzīvošana nacionālajā parkā paaugstina Jūsu pašapziņu, jo dzīvojat tik īpašā vietā?

pilnīgi piekrītu	drīzāk piekrītu	drīzāk nepiekrītu	pilnīgi nepiekrītu	nezinu

Vai šajā vietā var sasniegt augstu dzīves kvalitāti? *(Atbilstoši jūsu pašu iedomātajam par to, kas ir laba dzīve)*

pilnīgi piekrītu	drīzāk piekrītu	drīzāk nepiekrītu	pilnīgi nepiekrītu	nezinu

Vai dzīvojot šeit, jūs spējat labāk parūpēties par veselīgu dzīves veidu ikdienā? *Piemēram, izmantojot apkārtnes dabu aktīvai atpūtai*

pilnīgi piekrītu	drīzāk piekrītu	drīzāk nepiekrītu	pilnīgi nepiekrītu	nezinu

Kas traucē parūpēties par veselīgu dzīves veidu vai nodrošināt augstāku dzīves kvalitāti?

Vai tuvākajā apkārtnē ir kādi apdraudējumi videi, kas ietekmē Jūsu veselību vai dzīves kvalitāti kopumā? *Piemēram, gaisa vai ūdens piesārņojums, troksnis, postoša saimnieciskā darbība, nepareiza sadzīves atkritumu apsaimniekošana u.tml.*

jā nē nezinu

Kāda veida apdraudējumi videi tie ir un kas ir to cēlonis? (*ja atbildējāt "jā"*)

SAIMNIECISKĀ DARBĪBA

Vai Jūsu īpašumā **Ķemeru NP** tiek veikta saimnieciskā darbība?

jā nē (*ja atbilde ir nē, tad turpiniet aizpildīt jautājumu "Nosauciet, Jūsaprāt, lielākās dabas, kultūras vai ainavas vērtības Jūsu īpašumā vai tuvākajā apkārtnē Ķemeru NP?", izlaižot nākamos sešus jautājumus par saimniecisko darbību*)

Kura no saimnieciskajām jomām ir nozīmīga Jūsu īpašumā?

	galvenais iztikas avots	nozīmīgi (neregulāri) ienākumi	nenozīmīgi ienākumi	vaļasprieks	neattiecas
piemājas dārzs					
lauksaimnieciskā darbība					
mežsaimniecība					
lauku tūrisms					
amatniecība					
mājražošana u.tml.					
cits					

Komentārs par saimniecisko darbību īpašumā _____

Kāda ir norādītās saimnieciskās darbības ietekme uz dabas vērtībām:

rada lielu negatīvu ietekmi	rada nelielu ietekmi	ir neitrāla	sekmē dabas daudzveidību	nezinu

Ko jūs dariet, lai mazinātu negatīvo ietekmi uz dabas vērtībām?

Raksturojiet, lūdzu, kādas dabai draudzīgas saimniekošanas aktivitātes veicat?

Ja Jūsu īpašumā sāktu ligzdot ūpis, vai Jūs par to ziņotu Dabas aizsardzības pārvaldei, pat tad, ja tādā situācijā tur vajadzētu veidot mikroliegumu?

noteikti jā	drīzāk jā	drīzāk nē	noteikti nē	nezinu

Komentārs par esošajiem dabas aizsardzības noteikumiem, Jums noteiktajiem ierobežojumiem saimnieciskajai darbībai

Vai esošie **Ķemeru NP** noteikumi traucē īstenot Jūsu saimnieciskās ieceres?

noteikti jā	drīzāk jā	drīzāk nē	noteikti nē	nezinu

Nosauciet, Jūsprāt, lielākās dabas, kultūras vai ainavas vērtības Jūsu īpašumā vai tuvākajā apkārtņē **Ķemeru NP**?

Kurš ir visvairāk atbildīgs par iepriekš nosaukto vērtību saglabāšanu **Ķemeru NP**?

sarindot pēc atbildības nozīmīguma – 1 – pats svarīgākais; 2 – nākamais svarīgākais...5 – vismazāk svarīgais

pašvaldība	valsts institūcijas	es pats	vietējā kopiena	brīvprātīgie, nevalstiskās organizācijas

Jūsu komentārs par nākotnē vēlamo ainavu un zemes izmantošanu **Ķemeru NP**:

Kā tai vajadzētu mainīties? Ko vēlētos redzēt vairāk, ko mazāk? Kas traucē? Kas attīstās pareizi? Ko Jūs pats gribētu savā apkārtņē mainīt?

BRĪVAIS LAIKS DABĀ

Lūdzu atbildiet turpinājumā, kā Jūs izmantojat apkārtnes dabu sava brīvā laika pavadīšanai

Cik bieži Jūs izmantojat kādas no dotajām brīvā laika pavadīšanas iespējām dabā **Ķemeru NP** attiecīgās sezonas ietvaros?

Atzīmējiet, cik regulāri nodarbojaties ar attiecīgajām aktivitātēm, ja uz Jums tas neattiecas, atzīmējiet "nekad".

	bieži: ikdienā	bieži: brīvdienās	retu reizi	nekad
sēņoju				
ogoju				
makšķerēju				
dodos medībās				
vācu ārstniecības augus, tējas				
ievācu citus dabas materiālus (amatniecībai, mājās dekorēšanai, u.c.)				

Cik bieži Jūs izmantojat kādas no dotajām brīvā laika pavadīšanas iespējām dabā **Ķemeru NP** attiecīgās sezonas ietvaros?

Atzīmējiet, cik regulāri nodarbojaties ar attiecīgajām aktivitātēm, ja uz Jums tas neattiecas, atzīmējiet "nekad".

	bieži: ikdienā	bieži: brīvdienās	retu reizi	nekad
nodarbojos ar fiziskām aktivitātēm dabā (skrienu, nūjoju, braucu ar velu, laivu u.tml.)				
dodos garākās pastaigās dabā				
ziemā slēpoju, slidoju, nodarbojos ar aukstumpeldēm u.tml.				
peldos, atpūšos pie ūdens				
sauļojos, mierīgi baudu apkārtnes ainavu				
fotografēju, izzinu dzīvo dabu, procesus dabā				
ziemā baroju putnus				
gūstu iedvesmu dabā				

Vai tūrisms, publiskie pasākumi, atpūtnieku aktivitātes **Ķemeru NP** jums kādā mērā bijušas līdz šim traucējošas?

jā dažreiz nē reti nezinu

Lūdzu raksturojiet traucējumus – negatīvo ietekmi, ko radījuši apmeklētāji, ja tāda bijusi.

ATTIEKSME UN RĪCĪBAS

Patiess paldies par līdzšinējo ieguldījumu, vēl tikai daži jautājumi līdz noslēgumam!

Cik svarīgi, Jūsaprāt, ir rūpēties par dabu un vidi?

ļoti svarīgi	svarīgi	vidēji svarīgi	mazsvarīgi	nav svarīgi

Vai Jūsaprāt dabas aizsardzībai **Ķemeru NP** ir pietiekams atbalsts?

noteikti jā	drīzāk jā	drīzāk nē	noteikti nē	nezinu

Vai Jūs būtu gatavi ziedot nelielus savus resursus (piemēram, dažus eiro, brīvprātīgo darbu, zināšanas) dabas vērtību aizsardzībai **Ķemeru NP**?

noteikti jā	drīzāk jā	drīzāk nē	noteikti nē	nezinu

Vai savvaļas dzīvnieku medībām **Ķemeru NP** būtu jānorisinās kā līdz šim?

noteikti jā	drīzāk jā	drīzāk nē	noteikti nē	nezinu

Aptaujas rezultātu ziņojums īpaši aizsargājamo dabas teritoriju apmeklētāju monitoringa ietvaros

Vai būtu ierobežojama sintētisko augu aizsardzības līdzekļu (herbicīdu un pesticīdu) lietošana lauksaimniecībā **Ķemeru NP**?

noteikti jā	drīzāk jā	drīzāk nē	noteikti nē	nezinu

Vai meža kaitēkļi **Ķemeru NP** jāiznīcina ar visiem iespējamiem līdzekļiem?

noteikti jā	drīzāk jā	drīzāk nē	noteikti nē	nezinu

Vai esat iesaistījies/-usies kādā brīvprātīgā darbībā **Ķemeru NP** dabas, kultūras vai ainavisko vērtību saglabāšanai?

jā nē cits (lūdzu precizēt) _____

Kāda veida aktivitātēs un kādā iniciatīvu grupā vai NVO esat iesaistījies/-usies?

Aptaujas noslēgumā: Jūsu viedoklis – ko vajadzētu uzlabot, darīt savādāk, kā apsaimniekot **Ķemeru NP** vēl labāk?

MĀJSAIMNIECĪBAS PROFILS

Pastāvīgi dzīvojošo cilvēku skaits Jūsu mājsaimniecībā: _____

Īpašuma lielums: _____

Norādot īpašuma platību, pierakstiet klāt arī mēro vienību (hektāri vai kvadrātmetri).

Ienākumi mēnesī mājsaimniecībai kopā (EUR)

Vidēji mēnesī, ieskaitot darba algu, pensiju, papildu ienākumus u.tml.

<500 500-1000 1000-2000 2000-4000 >4000 nevēlos norādīt

RESPONDENTA PROFILS

Dzimums: sievietē vīrietis nevēlos norādīt

Vecums (gadi): 16-25 26-35 36-45 46-55 56-65 66-75 >75

Izglītība: pamata vidējā vidējā profesionālā nepabeigta augstākā augstākā

Nodarbošanās (*iespējamās vairākas izvēles*): studēju vai mācos strādāju algotu darbu strādāju savā uzņēmumā esmu pašnodarbinātais nestrādāju, saņemu sociālo pabalstu (bezdarbnieka, invaliditātes u.c.) pensionārs cits (lūdzu precizēt) _____

Ja vēlaties, iespējams norādīt savu vārdu vai kontaktus:

Liels paldies par Jūsu ieguldījumu!

Pielikums Nr.2. Ceļotāju anketas paraugs.

Gaujas NP apmeklētāju aptauja | 2022

Aptauja paredzēta gan tūristiem, gan apkārtnes iedzīvotājiem, kuri izmanto teritoriju dažādiem atpūtas nolūkiem.

Pētījuma rezultāti tiks izmantoti ilgtspējīga tūrisma un atpūtas resursu pārvaldībai Gaujas NP un īpaši aizsargājamās dabas teritorijās Latvijā. Tas norisinās atpūtnieku interešu salāgošanai ar dabas aizsardzības, vietējo kopienu un saimnieciskajām interesēm. Pētījumu īsteno Vidzemes Augstskola sadarbībā ar Dabas aizsardzības pārvaldi, aptauju veicot lielākajās īpaši aizsargājamās dabas teritorijās. Pētījumu finansē Latvijas vides aizsardzības fonds. *Jūsu piedalīšanās aptaujā ir brīvprātīga un anonīma. Aptaujā sniegtā informācija tiks izmantota tikai apkopotā veidā. Aptaujas aizpildes laiks 10-15 min.*

Vieta: _____

Jūsu motīvi apmeklēt šo vietu Gaujas NP vai tā tuvumā (izvēloties līdz trim atbilstošākajiem):

- baudīt dabu
- atpūsties un izklaidēties
- aizbēgt no ikdienas, stresa
- uzlabot veselību
- nodarboties ar fiziskām aktivitātēm
- būt kopā ar sev tuviem cilvēkiem
- izzināt, mācīties
- baudīt kultūru
- kavēties atmiņās, nostaļģijā
- piedalīties publiskā pasākumā
- izvest suni brīvā dabā
- apmeklēt draugus, radus
- makšķerēt
- laivot pa Gauju
- fotografēt
- cits

Nosauciet konkrētāku vietas apmeklējuma motīvu:

Vai zināt — šī vieta atrodas Gaujas NP?

- Jā
- Nē
- Grūti atbildēt

Lai te nokļūtu, Jūs izmantojāt:

Lūdzu norādiet konkrētu transporta veidu vai vairāku transporta līdzekļu kombināciju

Aptaujas rezultātu ziņojums īpaši aizsargājamo dabas teritoriju apmeklētāju monitoringa ietvaros

- personīgo auto vilcienu satiksmes autobusu
motociklu velosipēdu tūrisma
kompānijas vai īres autobusu auto ar dzīvojamo treileri
- laivu nācu kājām cits _____

Vai nakšņojāt/nakšņosiet Gaujas NP vai tuvākajā apkārtnē?

T.sk. arī tad, ja palikāt pie draugiem vai radiem.

- Jā** **Nē**

Ja atbilde bija "Jā" (Tūristiem, kuri nakšņojuši — nākamā lapa)

Kādā naktsmītnes veidā nakšņojāt?

atbildēt tikai tad, ja attiecas

- viesu mājā vai citā tūristu mītnē draugu vai radu mājā savā vasarnīcā vai
otrajās mājās kempērī vai nakšņošanai pielāgotā busiņā teltī cits _____

Tūrisma vieta, kuru apmeklējāt PIRMS šejienes un kādas aktivitātes tur veicāt?

Tūrisma vieta, kuru plānojat apmeklēt PĒC šīs vietas un kādas aktivitātes tur padomā?

Jūs esat šeit:

- pirmo reizi atkārtoti pēdējā mēneša laikā atkārtoti šī gada laikā, taču
iepriekš biju tur senāk kā pirms 1 mēneša

Aptaujas rezultātu ziņojums īpaši aizsargājamo dabas teritoriju apmeklētāju monitoringa ietvaros

atkārtoti, taču iepriekš tur biju senāk — ne šogad cits _____

Jūsu novērojumi par to, kas ir mainījies pēdējo piecu gadu laikā šeit vai Gaujas NP kopumā?

Pozitīvās un/vai negatīvās pārmaiņas

Cik ilgu laiku Jūs pavadījāt Gaujas NP un tā apkārtnē šajā atpūtas braucienā?

visu dienu 2 dienas 3 dienas >3 dienas

Cik naudas aptuveni Jūs iztērējāt/plānojat iztērēt, atpūšoties Gaujas NP?

EUR par vienu personu ceļojuma laikā kopumā Gaujas NP un tuvākajā apkārtnē

	nemaz	<5	5-10	10-30	30-100	>100
ceļa izdevumiem						
stāvlaukumiem						
ēšanai						
nakšņošanai						
ieejas biļetēm						
inventāra nomai						
pirkumiem						

Vai ceļojot aizsargājamās dabas teritorijās Jums ir svarīgi, ka pakalpojumu sniedzēji atbildīgi attiecas pret dabas un kultūras vērtību saglabāšanu?

jā drīzāk jā drīzāk nē nē nezinu

Vai Jūs esat pieredzējis citu atpūtnieku traucējumu, neadekvātu rīcību, atpūšoties Gaujas NP?

jā nē grūti atbildēt (Ja jā, tad lūgums komentēt)

**ATPŪTNIEKIEM (aizpilda tie, kuri nav nakšņojuši Gaujas NP (ārpus savas dzīves vietas)).
Tūristi, kuri ir nakšņojuši un pildīja iepriekšējo lapu, šo nepilda.**

Vai atpūšoties Gaujas NP Jums ir svarīgi, ka pakalpojumu sniedzēji atbildīgi attiecas pret dabas un kultūras vērtību saglabāšanu?

jā	drīzāk jā	drīzāk nē	nē	nezinu

Cik ilgu laiku Jūs pavadījāt/ pavadīsiet šajā vietā?

Aptaujas rezultātu ziņojums īpaši aizsargājamo dabas teritoriju apmeklētāju monitoringa ietvaros

Ja tas attiecas uz kādu aktivitāti (piemēram, skriešanu), nevis atpūtu konkrētā vietā - cik ilgu laiku veltījāt šai aktivitātei

<1h 1-2h 2-4h 4-8h >8h

Cik regulāri apmeklējat šo vietu?

	ikdienā	tikai brīvdienās	dažas reizes mēnesī	retu reizi	nemaz
vasarā					
rudenī					
ziemā					
pavasārī					

Jūsu novērojumi: kas attiecīgajā vietā ir mainījies pēdējo piecu gadu laikā?

Pozitīvās un/vai negatīvās pārmaiņas konkrētajā vietā vai Gaujas NP plašāk

Lūdzu, novērtējiet attiecīgo aktivitāti (tas, ko jūs darāt – kā jūs atpūšaties) attiecīgajā vietā Gaujas NP un tās saikni ar Jums:

	jā	drīzāk jā	drīzāk nē	nē	nezinu
šī ir labākā vieta Jums attiecīgajai aktivitātei šajā reģionā?					
šī ir tuvākā vieta Jūsu dzīves vietai attiecīgās aktivitātes īstenošanai?					
šī ir vienīgā vieta priekš Jums attiecīgajai aktivitātei šajā reģionā?					
atpūta šeit jums paaugstināja fizisko & garīgo labsajūtu					

Kuru citu līdzīgu vietu Jūs apsvērtu kā piemērotu alternatīvu šai vietai un aktivitātei?

Vai atpūtas laikā Jums bija kādi naudas izdevumi?

kartē norādītajā vietā nesenākā apmeklējuma laikā

Jā Nē Nezinu

Cik naudas aptuveni Jūs iztērējāt?

EUR par vienu personu

	nemaz	<5	5-10	10-20	20-50	>50
ceļa izdevumiem						
stāvlaukumiem						
ešanai						
ieejas biļetēm						
inventāra nomai						
pirkumiem, u.c.						

Vai Jūs esat pieredzējis citu atpūtnieku traucējumu, neadekvātu rīcību, atpūšoties Gaujas NP?

jā nē grūti atbildēt | (komentēt, ja atbilde bija "jā") _____

RESPONDENTA PROFILS

Dzimums: sievietē vīrietis nevēlos norādīt

Vecums (gadi): 16-25 26-35 36-45 46-55 56-65 66-75 >75

Izglītība: pamata vidējā vidējā profesionālā nepabeigta augstākā augstākā

Nodarbošanās | statuss:

studēju vai mācos strādāju algotu darbu strādāju savā uzņēmumā

esmu pašnodarbinātais nestrādāju, saņemu sociālo pabalstu (bezdarbnieka, invaliditātes u.c.) pensionārs cits (lūdzu precizēt) _____

Dzīvesvieta vai tās pasta indekss _____

Vietu apmeklējāt (kompānija — var būt vairākas atbildes):

kopā ar draugiem viens ar ģimeni & radiem
divatā ar savu partneri organizētā grupā ar darba kolēģiem ar suni
 cits

Paldies par Jūsu līdzdalību!

Uzzināt vairāk par pētījumu:

Liels paldies par Jūsu ieguldījumu!

Intervētājs:

Pielikums Nr. 3. ĪADT iedzīvotāju rekomendācijas ĪADT nākotnes izmaiņām un labākai apsaimniekošanai.

Dabas parks “Abavas senleja”

1. Ar skatu nākotnē, nevis pildot muļķīgas ES dokumentu mapes lai kāds saņemtu finansējumu tikai ne īpašnieki.
2. Atjaunot Melnā meža daudzveidību!
3. Attīrīt Abavu no aizaugšanas. Tīrīt upes krastus. Lai Abava neaizaug!
4. Ierobežot ķimikāliju izmantošanu upes tuvumā. Laivu iznomātājiem sekot savu klientu darbībām.
5. Atvieglot noteikumus, lai īpašniekam nav tik liels birokrātiskais slogs saimniekojot savā teritorijā. Vairāk tas attiecas uz mežsaimniecību.
6. Izveidot vēl pāris dabas takas un apsaimniekot arī jau esošās.
7. Ierīkot gājēju/velosipēdu ceļu paralēli Kuldīgas šosejai posmā Kandava – *DUS Circle*.
8. Iesaistīt vairāk bērnus un jauniešus apkārtnes sakopšanā, izglītot viņus. Lai saglabāšana jau būtu ieaudzināts no bērnības.
9. Informēt iedzīvotājus.
10. Izlikt uzrakstus “Ko atnes, to aiznes”. Sakārtot vietas, kurās uzturas tūristi.
11. Izveidot labākus maršrutus.
12. Veidot kontaktu ar esošajiem pakalpojumu sniedzējiem, lai attīstītu DP.
13. Veidot talkas visu purva un DP kopumā.
14. Īpašniekiem jāmaksā taisnīgākas kompensācijas par apgrūtinājumiem.
15. Jautāt apkārtējo iedzīvotāju viedokli. Izglītot, informēt sabiedrību par DP iespējām, plusiem un mīnusiem.
16. Jāizveido Sabiles nacionālais parks ar budžetu, vadību, pasākumu plānu.
17. Jāsakārto ceļi, jo tie gan Kandavā, gan Sabilē ir drausmīgi un atbaida cilvēkus.
18. Kādas izglītojošas lekcijas būtu labas, lai zinātu kā pareizāk saimniekot.
19. Kopt, uzturēt, turpināt labiekārtošanu.
20. Lai Domē būtu viens atbildīgais par Abavas senleju pie kura griezties vajadzības gadījumā.
21. Lauksaimniekiem mazāk lietot pesticīdus uz laukiem.
22. Lietot dabu ka psiholoģisku atpūtas veidu.
23. Mazliet trūkst kopskata no malas. Ik pa laikam pamanu labos darbus kas izdarīti, taču neredzu kā tas ietekmē kopumā visu teritoriju pašreiz, pēc gada vai 10 gadiem.
24. Miskastes vajadzētu ceļa malā, lai nevestu mežā.
25. Nav ceļa un elektrības, to vajadzētu.
26. Neesmu sekojusi līdzi, kā tiek apsaimniekota “Abavas senleja”. Zinu, ka tā nav pamesta vieta savā vaļā. Uzņēmīgi cilvēki rūpējās, un mani tas priecē, un pilnīgi apmierina. Varbūt vajadzētu plašāku informāciju par iekļautām aktivitātēm, lai izraisītu lielāku interesi, piederību cilvēkos.

Aptaujas rezultātu ziņojums īpaši aizsargājamo dabas teritoriju apmeklētāju monitoringa ietvaros

27. Noteikti vajadzētu domāt par Abavas upes attīrīšanu un krastu attīrīšanu no saaugumiem upes gultnē un krastos, jo upe ir aizaugusi un pati nespēj attīrīties.
28. Parku pie Īvandes ūdenskrituma ar apļveida pastaigu taku gar vienu un otru Īvandes upītes krastu, vēl vienu kafejnīcu vai restorāniņu, slēpju nomu, sakopti peldvietu netālu no tilta.
29. Parūpēties par vairāk darbavietām.
30. Pašiem aiz sevis sakopt.
31. Primārais lai mēs gribētu šeit dzīvot, jo tūrismu tukšā pilsētā, mazpilsētā un lauku sētā jau neattīstīsi. Gruvešu un pamestu māju apkārt par nožēlu ļoti daudz. Paldies tiem, kuri ar to nodarbojas, jo viņi ir nepamanāmi.
32. Sakārtot pastaigu takas.
33. Sakopt ceļus, it īpaši Sabiles pašvaldības teritorijā.
34. Sakopt mežus ap Abavu. Priedes tur gandrīz visas slimas.
35. Sakopt pašu Abavu.
36. Tas nav divos vārdos pasakāms. Un vai manas domas ir pareizas, un vai kāds tās ņems vērā??? Tas jārunā klātienē. Man ir savs redzējums un sapnis kādu vēlos redzēt savu īpašumu. Kurš būtu veselīgs, dabai draudzīgs, acij tikams, kustoņiem un lidoņiem iekārojams.
37. Teritorijā atrodas dižkoki, kas nav uzskaitē, aizsargājamo punu ligzdas netiek pienācīgi aizsargātas. Jāveic cītīgāks teritorijas monitorings.
38. Teritorijā esošajiem īpašumiem vajadzīgs lielāks materiāls atbalsts.
39. Turpināt iesākto.
40. Turpināt labiekārtošanu, ievērot tīrību dabā, dabas taku izveidošana.
41. Tūristi maksā iebraukšanas maksu kā jūrmalā.
42. Vairāk gribētos dabas takas, kur doties pastaigās ar ģimeni.
43. Vairāk informēt un izglītēt sabiedrību šajā skaistajā vietā!
44. Vairāk pievērst uzmanību no pilsētas attālākiem nostūriem, neskartai dabai.
45. Vairāk pievērst uzmanību tieši cilvēku nodarītajam dabas piesārņojumam.
46. Vairāk sludināt cilvēkiem, ka viņi dzīvo tik labā un aizsargājamā teritorijā, jo daudzi to nezina.
47. Veidot takas, veloceļus, atpūtas vietas, lai brauktu viesi.
48. Veikt biežāk šādas aptaujas. Uzlabot teksta ievades funkcijas. Ļoti bremsējas. Īpaši uz aptaujas beigu daļu virzoties. Beigās vispār nevar vairs neko normāli ierakstīt.
49. Rūpēties par cilvēkiem, lai viņi var rūpēties par īpašumiem Abavas senlejā.
50. Izveidojiet iespēju, kur cilvēki var regulāri iesniegt savus ieteikumus.
51. Zāgēt krūmus un nopļaut zāli.
52. Aizliegt lauksaimniecībā izmantojamo zemju miglošanu DP "Abavas senleja".
53. Saglabāt un palielināt dabisko pļavu daudzumu.
54. Sakārtot Greiļu kalna skatu platformu.
55. Vairāk informatīvo stendu par apkārtnē sastopamajām dabas vērtībām, labi uztveramas un salasāmas norādes dabā.
56. Nozīmīgākajos dabas objektos pienācīgs atkritumu urnu daudzums un to regulāra tīrīšana un izvešana.

Aptaujas rezultātu ziņojums īpaši aizsargājamo dabas teritoriju apmeklētāju monitoringa ietvaros

57. Pašvaldībai rast iespēju rīkot apkārtnes sakopšanas talkas, iesaistot tajās apkārtējos iedzīvotājus un entuziastus.
58. Abavas senlejai vajadzētu būt dabisko pļavu paradīzei, mazāk intensīvās lauksaimniecības (lai gan tagad notiek pretēji). Prieks par NVO un pašvaldību projektiem, kuros tiek atjaunotas dabas vērtības un tās uzturētas.
59. Izskaut no Pūzurgravas Kanādas zeltslotiņas, informēt iedzīvotājus par to nevēlamo klātbūtni dārzos.
60. Abavu iztīrīt no meldriem un doņiem, atjaunot zivju resursu upē.
61. Aizliegt medības Abavas senlejā.
62. Apsaimniekošanai apgrūtināto, bet nozīmīgo platību apsaimniekošanas atvieglojumi.
63. Vecupju tīrīšanas atbalsti, vecupes strauji pārpurvojas.
64. Atbalsts visu pļavu teritorijai arī aizvēsturisko upju gultņu, kuras šobrīd ir apsaimniekojamas ar ganībām.
65. Veco ozolu audžu aizsardzība.
66. Jauno audžu ikgadēja attīrīšana no krūmājiem.
67. Atcelt dabas takas izveidoto ceļu. Jo pēdējā gada laikā kad tas parādījās interneta dzīlēs, sāka parādīties daudz svešinieki, kas daudzi staigājot atstāj atkritumus. Ja es un citi kas te dzīvo nevāktu, tad gan būtu skaista Abavas ieleja.
68. Atjaunot lēnām grūstošo tiltu! Es gribu redzēt pārdomāti sakoptu, labi uzturētus namus ar puķu kastēm, nestandarta gaismas ķermeņus un nestandarta solus. Centra laukumā īsto veco bruģi, un dabūt Likā krodziniēka strautu no asfalta apakšas, lai plūst kā sensenīš – pa ielas malu!!! Strauti ir viena no Sabiles īpatnībām. Man patiktu, ka pie katra nama būtu redzams tā celšanas gads.
69. Atļaut saimniecisko darbību.
70. Biežāk atjaunot pastaigu takas.
71. Domāt vairāk par cilvēkiem, īpaši vecajiem. Kā lai viņi paliek pie veselības, ja nevar iziet ārā ziemā, jo taku nav vai tās nav notīrītas?
72. Atrisināt vismaz šo: Mežu ļaunprātīgi izmanto par atkritumu izgāztuvi. Bieži ir jūtamas smakas, kuras, iespējams, nāk no Ventspils ostas. Daži dedzina atkritumus un pārno zāli. Vietējo pagastu notekūdeņi tiek novadīti Abavas upē. Laivotāji atstāj atkritumus. Šoseja iet gar mājām. Cilvēki (garāmbraucēji) nokārtojas un izmet atkritumus ceļa galā. Nav ierīkotas atkritumu urnas, tualetes un gājēju taciņas. Cilvēki netiek pastaigās, nav pa kurieni iet vai nav attīrīts no sniega un ledus. Nav iespējas doties uz veikalu kājām, īpaši ziemā. Vecākam cilvēkam tas ir veids, kā ātrāk palikt uz gultas un kļūt par aprūpējamo. Ļoti ceru, ka tas kādreiz tiks saprasts un tiks par to domāts.
73. Kompensēt īpašniekiem apgrūtinājumus un īpašuma brīva valdījuma ierobežojumus.
74. Dzeramais ūdens, centrālā kanalizācija.
75. Forši, kad ir sakārtoti ceļi un pastaigu maršruti.
76. Gribētu lai var izžāvēt vecos kokus upes tuvumā, kas draud krist upē.
77. Parādījušies latvāņi upes krastos – tos vajadzētu ierobežot un iznīcināt, lai neizplatās.
78. Gribētu vērst uzmanību uz latvāņu izplatību, lai skaistā ainava nākotnē saglabātos un nebūtu bīstama. Tas ir ļoti nopietni un strauji progresējošs drauds. Kurzemes Šveices skata laukums ir pats centrs šai nelaimei no kura uz visām pusēm izplatās invazīvais augs pa visu senleju.

79. Ierīkot naturālo saimniecību.
80. Ilgtspējība!
81. Ilgtspējīgs attīstības plāns!
82. Valsts kompensācijas, ja valsts šeit grib redzēt bardaku un džungļus, lai atpērk īpašumus par tirgus cenu un atmaksa visas investīcijas, jo skaidrāks par skaidru, ka bez cilvēka iejaukšanās šeit nebūs nekas.
83. Infrastruktūra, aktīvās atpūtas iespējas, sabiedriskā ēdināšana, tūrist piesaiste.
84. Intensīvās lauksaimniecība ir jāierobežo dabas parka teritorijā.
85. Mežizstrāde ar *harvesteriem* ir jāaizliedz. Atļaut mežizstrādi tikai ar cilvēku brigādēm, kas redz ko dara, tā vietā lai samaltu putrā ligzdas un dobumus kopā ar putniem, vāverēm un susuriem.
86. Izglītotus darbiniekus Pašvaldības zaļumsaimniecības komisijās, lai ir vieglā īsteno dabisko vērtību saglabāšanu, piemēram, dabīgo pļavu atjaunošanu izcērtot kokus. Vajadzētu atbalstīt tur dzīvojošos, kā tas ir citur Eiropā, piemēram, ar zemes nodokļu atļaidēm, ja saimnieko dabai draudzīgi. Vēlos redzēt mazāk birokrātiju. Lai Pašvaldība arī ārpus projektiem ko dara dabisko vērtību saglabāšanā, kaut appļauj savas aizaugušas pļavas. Likumu un apsaimniekošanas plānu izveidē ne tikai daba jāiekļauj, bet arī tur dzīvojošiem cilvēki, jo kādam tu arī ir jādzīvo un jāsaimnieko ievērojot ilgtspējīgu saimniekošanas principus. Jāsāk parādīties holistiskai domāšanai.
87. Izveidot vairāk pieeju Abavas upei – izpļaut zāli vasarā.
88. Jādomā par valstisku domāšanu apauguma likvidēšanā.
89. Kļūt vēl sakoptākai, vēl vairāk šķirot atkritumus, vēl vairāk piesaistīt tūristus, lai vēl vairāk mums būtu iespējas strādāt uz vietas – Kandavas pagastā.
90. Kopt, uzturēt, turpināt labiekārtošanu.
91. Lai dabū attīsta, sasaista ar tūrismu.
92. Lai paliek kā ir jo mainot to kaut kā nav dabīgi un nav tik labi.
93. Lai pašvaldība noasfaltē piebraucamo ceļu.
94. Lūdzu regulēt to, kas ir jau likumā noteikts, tas veicinās dabai labvēlīgu lauksaimniecības praksi, samazinot intensīvās lauksaimniecības prakses sekas.
95. Mainīt pēc iespējas mazāka.. drīzāk – saglabāt un atjaunot.
96. Man patīk, ja dabā daudz neiejaucas, bet tai pašā laikā palīdz izcelt skaisto, neparasto, neļauj pļāvām pārvērsties par brikšņiem vai rapšu laukiem.
97. Prieks par dabas takām, stadiona apkārtnes priedēm.
98. Manā apkaimē viss notiek pareizi.
99. Manuprāt būtu vajadzīgs uzbūvēt skatu torni Abavas senlejas vērošanai. Būtu jāizveido un jāuztur labā stāvokli pastaigu un velotakas gar Abavu no Kandavas līdz Vegiem gar abiem krastiem.
100. Mazāk dabas takas slikti ietekmē apkārtējo vidi, piesārņojuma dēļ.
101. Mazāk visādus noteikumus un ierobežojumus. Katrs īpašnieks pats rūpējas par savu īpašumu, kas arī dod DP daudzveidību.
102. Mazināt atkritumu daudzumu.
103. Modernāku un skaistāku ainavu vajadzētu.
104. Mūsu senajā ļoti lēni attīstās tūrisma, nav izdomāts kopums ka to attīstīt un piedāvāt. Tādējādi zūd ienākumi gan pašiem gan pašvaldībai.

Aptaujas rezultātu ziņojums īpaši aizsargājamo dabas teritoriju apmeklētāju monitoringa ietvaros

105. Nav priekšlikumu, gribētos, lai tā paliek tik pat neskarta, mierpilna un klusa.
106. Neatļaut konvencionālo lauksaimniecību.
107. Būtu jauki, ja valsts un pašvaldība skaidri paskaidrotu savus pienākumus, jo pretējā gadījumā par visu it kā rūpējas, bet tā arī nav skaidrs, ko dara. Piemēram, ir vietas, kuras kopj un uztur DAP (nu, man tā liekas), bet pie mums nezina kāda iemesla pēc ne atbalstu vēlas sniegt, ne kaut ko darīt – slīpi, necaurskatāmi, nepārliciecināti.
108. Nepieļaut Abavas upes un tās krastu aizaugšanu. Sekmēt Abavas senlejas apskates pieejamību – vairāk informācijas (publikācijas, lekcijas, standus, pārgājienus) par dabas vērtībām. Privāto un pašvaldības zemju kopšanu, lai nepazūd pļavu daudzveidība. Veidot skatu koridorus, kur baudīt ainavu.
109. Neredzu nekādas būtiskas problēmas, laikam nav ieteikumu pārmaiņām, bet neesmu arī pārāk iedziļinājies šajā jautājumā. Labprāt par to paspriešu grupas sarunā.
110. Nozāgēt kokus pie upes gultnes un nopļaut zāli.
111. Pērļveidīgas vietas.
112. Pašvaldība kaut ko dara.
113. Patīk pastaigu takas.
114. Pārtraukt mežu izciršanu, Jāšu karjeras saimnieciskās darbības pārtraukšanu un apkārtnes rekultivāciju.
115. Pēc iespējas cīnīties ar latvāņiem, kas arvien vairāk upju krastos. Imulas lejtece pirms „Veldzēm”.
116. Iebraucot Kandavā no Sabiles puses latvāņu pudurītis paplašinās.
117. Pēc iespējas uzturēt esošā stāvoklī.
118. piesārņojums. Atpūtas vietas, ērtāka laivošana.
119. pļavas neizmantojot intensīvai lauksaimniecībai.
120. Priecājos par izveidotajiem dabas objektiem, to labiekārtošanu un izmantošanu brīvā laika pavadīšanai.
121. Priecājos par katru nenocirstu mežu un katru labi apsaimniekotu pļavu.
122. Gribētos, lai cilvēkiem ir lielāka sajēga par dabu – tas arī viņi daudzkārt rīkotos saprātīgāk Abavas senlejas dabas bagātību apsaimniekošanā. Ļoti nesaprātīga un nezinoša līdz šim bijusi Kandavas domes (tagad Tukuma nov.) rīcība attiecībā uz izciliem dabas objektiem, kas straujā tempā ved uz dabas vērtību un ainavu degradāciju (pļavu aizaugšana un nepareiza apsaimniekošana, invazīvās sugas). Ir vajadzīga regulāra, saturīga izglītošana un sajēgas veidošana par teritorijas prioritātēm (pļavu apsaimniekošana, invazīvās sugas, mežu saglabāšana kaut cik videi “draudzīga” izmantošana...) – gan pašvaldības darbiniekiem, gan ikvienam iedzīvotājam.
123. Gribētos, lai prātīgāk apsaimniekotu dabiskās, bioloģiski vērtīgās pļavas vismaz pie tūrisma objektiem – tās pašas par sevi būtu izcili apskates objekti, ar pieaugošu vērtību. Bet pagaidām par to nav izpratnes, vietējiem tā lielākoties nešķiet svarīga lieta.
124. Prieks par izveidotajām pastaigu takām. Bet varētu šo darbu turpināt. Varētu izveidot pastaigu taku tieši pilsētā pie Abavas?
125. Rūpniecībai nē! Daudzstāvu mājas – nē!
126. Videi draudzīgāku lauksaimniecību. Nost ar rapšu laukiem Sabiles tuvumā.

Aptaujas rezultātu ziņojums īpaši aizsargājamo dabas teritoriju apmeklētāju monitoringa ietvaros

127. Vēlos atpūtas takas, labiekārtotas ar soliņiem, apgaismojums ar saules baterijām, desmit tiltiņi pāri Abavai, kur braukt ar riteni, iet nūjotājiem. Jaunlaulātajiem tējas terasi ar mīlestības koku, kur iekārt savu atslēgu.
128. Vēlos – attīrīt no krūmiem ainavu. Kaut vai skatu tuneļus.
129. Vairāk gaismas objektus – ūdenstorni, skursteni, u.c.
130. Sabilē pie Abavas upes izveidot labajā krastā peldētāvu ar soliņiem pārgērbsanās kabīni. Pretī jau esošajai upes kreisajā krastā.
131. Sakārtot infrastruktūru iedzīvotāju drošībai un ērtībai – gājēju ietvi sākot no pilsētas robežas līdz pilsētas robežai izbraucot no tās.
132. Saglabāt un pilnveidot esošo ainavu, gudri un saprātīgi veidot skatu perspektīvas attīrot ainavu no krūmiem un koku atvasēm. Patīkami, ka tiek pilnveidota tūrisma infrastruktūra, dabas takas.
133. Saglabāt visu kā pašlaik, un nepasliktināt vēsturiskos objektus.
134. Saimniekošana ar dabai draudzīgām metodēm.
135. Sakārtot Abavas labo krastu, izveidot taciņas nūjošanai, pastaigām. Tikt galā ar bebru postījumiem.
136. Sakārtotākus ceļus.
137. Sakopjot Abavas senleju, neizzāgēt visus krūmus un kokus, bet atstāt tos puduros. Manuprāt tas būs daudz ainaviskāk!
138. Sakoptākas dabas takas, Čūžu purvs, vecie ozolāji.
139. Savā apkārtnē mainīt neko negribētu.
140. Skatu laukumu mērķtiecīga izveidošana, izveidoto dabas taku uzturēšana, nepārtraukta informācijas plūsma masu medijos un sociālos tīklos, nepārtraukta vietējo iedzīvotāju informēšana un izglītošana, pašapziņas celšana, sadarbībā ar DAP.
141. Tiem, kuri Abavas senlejā mēģina saglabāt dabīgās pļavas ar augu daudzveidību, būtu jābūt reālai palīdzībai no pašvaldības, piemēram, atbrīvojot no zemes nodokļa. Atļaut bez ierobežojumiem attīrīt Abavas krastus, kā rezultātā iegūtu sakoptus, ar pastaigu takām bagātus, nevis iebrukušus upes krastus, negrožus cilvēku dzīvībai.
142. Tikt pie servitūta ceļa.
143. Tīrākai.
144. Traucē, ja ir aizaudzis.
145. Traucē drausmīgie, pamestie izcirtumi, tas, ka augstsprieguma līnija tika izvadīta tieši cauri visam Melnajam mežam.
146. Nepatīk aizaugošā Abava.
147. Nepatīk tas, kas notiek ar Teteriņu, pat gulbji aizbēguši.
148. Traucē tas ka iedzīvotāji mežu izmanto kā izgāztuvi.
149. Dabas takas ir labas.
150. Traucē. ka esam novada nomale, bet kaut kas jau notiek un paldies par to pašu.
151. Tūrisms.
152. Uzskatu, ka cilvēku dzīvošana lauku īpašumos kopumā ir mūsu valstī atbalstāma un veicināma. Tāpat ļoti svarīgi ir veicināt šo ģimeņu saimniecisko darbību. Caur to uzturēt kārtībā izsenis apdzīvotās teritorijas, puemēram, lai pļavas neaizaug ar krūmājiem.

Aptaujas rezultātu ziņojums īpaši aizsargājamo dabas teritoriju apmeklētāju monitoringa ietvaros

153. Uzskatu, ka pareizi ir saglabāt un aizsargāt konkrētas dzīvnieku, augu sugas, bet jābūt arī samērīgumam. Agrāk Abavas krasta pļavās ganījās lopī, zāle bija iekopta, peldvietas pieejamas. Tagad vieni vienīgi krūmi un aizauguši krasti. Ir iekopta tikai tuvāk pilsētas centram vieta. Vēlētos vairāk iekopt Abavas apkārtni, kur regulāri peldās Kandavas iedzīvotāji, varētu ierīkot atpūtas vietu, lai baudītu skaistos, miglains Kandavas vakarus, bet nezinu kas ir atļauts!?
154. Vairāk aktivitāšu vietas, sakārtot peldvietas, kultūras namu, estrādi.
155. Vairāk atbalsta un preti nākšanas no valsts institūcijām.
156. Vairāk atļaut darboties zemes īpašniekiem, individuāli nosakot ierobežojumus, kas netraucē attīstībai.
157. Vairāk atpūtas un izklaides vietas vajag.
158. Vairāk attīrīt upmalas pļavas, lai tiek pie upes, ganīt pļavas, agrāk bija govīs – tad bija ideāli krasti.
159. Vairāk dabas taku un parks pie Īvandes ūdenskrituma, man ir vizija.
160. Vairāk dabiskās pļavas iekopt, plašākas norādes tūristiem uz objektiem, auto stāvvietas iekārtot, iegūt nelielus ziedojumus par dabas taku uzturēšanu.
161. Vairāk gribētos redzēt uzņēmējus, kas dod iespēju saņemt labu atalgojumu, lai cilvēki nepamestu šo vietu.
162. Vairāk informāciju par vērtībām konkrētajā vietā (lokāli).
163. Vairāk sakopt Abavas, Imulas un Amulas krastus. Iztīrīt aizaugušo Abavu pilsētas teritorijā.
164. Vairāk sakopt tūrisma apskates vietas. Īpaši Velnalas, Velnakmens apkārtni. Tā ir ļoti nekopta.
165. Vairāk sakoptu un apstrādātu lauku, sakārtotu meža īpašumu.
166. Vajadzētu gājēju tiltiņu pāri Abavai, no Čužu purva uz Vecajiem ozolājiem. Kā arī būtu skaisti, ja tiktu atjaunotas vairākas norādes un novecojušie apraksti.
167. Vajag transportu, lai visur tiktu.
168. Vajag ūdens atrakciju parku vai nojumes baseinu.
169. Gribas redzēt vairāk tūristus.
170. Traucē sliktie ceļi.
171. Gribas vairāk izklaides slēgtās telpās.
172. Valsts regulēta likumdošana būt stingri virzīta uz dabas vērtību saglabāšanu un kompensāciju zemju īpašniekiem, par saimnieciskās darbības ierobežojumiem.
173. Pašvaldības normatīvie akti un sadarbība ar privātpašniekiem, lai saglabātu dabas daudzveidību. Šajā gadījumā – dabiskās pļavas, mitrājus. Atbalsts cīņā ar latvāņiem un Kanādas zeltslotiņām, ar kuriem aizaug gan palieņu pļavas, gan upju ieleju nogāzes.
174. Pareiza bija jau ievirzītā sadarbība ar toreizējo Kandavas nov. pašvaldību par pareizu dabisko pļavu apsaimniekošanu pilsētas teritorijā.
175. Es vēlētos dažus savas piemājas saimniecības zālājus pārvērst par dabisko pļavām. Ir jau uzsākts process. Brīvdienu mājai gribētu uzlikt Saules paneļus. Un, cik nu spēka turpināt kopt gravu, lai neaizaug ar krūmiem.
176. Varētu būt marķētas tūristu takas ar atpūtas un piknika vietām. Informatīvas plāksnītes par raksturīgām sugām un dabas pieminekļiem.

Aptaujas rezultātu ziņojums īpaši aizsargājamo dabas teritoriju apmeklētāju monitoringa ietvaros

177. Varētu izdomāt mežos kaut kādas atkritumu tvertnes, lai cilvēki atkritumus mestu tajās nevis kur pagadās.
178. Veidot dabas takas, atpūtas vietas.
179. Veidot izzinošas takas, lai ir ko uzzināt par augiem dažādiem un aizsargājamiem... dzīvām būtnēm, putnu apmešanās vietām un ligzdošanām.
180. Vēlētos redzēt mazāk krūmus un vairāk pļavas.
181. Vēlētos velo ceļus, pastaigu takas.
182. Vēlētos, lai pašvaldība restaurētu savus namīpašumus, kas veido pilsētas kopainu un šobrīd ir diezgan noplukušā skatā, un rastu risinājumus par pamesto īpašumu jēgpilnu pielietojumu.
183. Vēlos redzēt vairāk boreālus platlapju mežus un plašākas aizsargjoslas, piemēram, gar Abavu.
184. Videi draudzīga lauksaimniecību vajag, nevajag rapšu laukus.
185. Vairāk takas, kur atpūsties, ar soliņiem.
186. Attīrīt ainavu no krūmiem.
187. Mainīt dabas parka statusu uz nacionālo parku, lai būtu vairāk resursu.
188. Vienmēr palīdz kompensācijas, par ierobežojumiem. Palīdzētu arī kompensācijas, par papildus darbību – ūpju ligzdu, siks pārņu māju u.tml. uzstādīšanu. Vairāk informācijas īpašniekiem par videi draudzīgu saimniekošanu – tas ir ieliet mutē, jo dažas lietas nedraudzīgi videi var darīt nezināšanas pēc.
189. Vietējie zemnieki varētu neizmantot ķimikālijas.
190. Visu laiku labiekārtojam savu apkārtni.
191. Visvairāk gribu tādu ainavu, kur pļavas ir pļavas un nevis krūmu audzes. Lai nav rapšu lauki.
192. Zemes nodoklis jāsamazina. Ierīkotas takas, cilvēkiem pieejamas pastaigas dabā bez maksas. Patreiz viss jāsakārto un jāuztur kartībā, nesaņemot par to samaksu.
193. Abavas senleja ir nogāzes, kur nevar veikt saimniecisko darbību un par to saņemtais atbalsts nesedz izmaksas teritorijas kopšanai.

Aizsargājamo ainavu apvidus “Augšdaugava”

1. Aprīkot iecienītās tūristu atpūtas vietas, ar atkritumu tvertnēm, lai atkritumi netiktu mesti, kur pagadās.
2. Kontrolēt, dārgumu meklētājus, kas citreiz sarok bedres un pat nepacenšas tās aizrakt, līdz ar to bojā, sakoptos lauksaimniecības laukus.
3. Dabas ainavu sakopšanā vairāk iesaistīt skolēnus un jauniešus.
4. Diemžēl Covid-19 dēļ pārtraukti daudzi pasākumi, kas iepriekš notika Juzefovas parkā un Slutišķu sādžā, vajadzētu tos atjaunot un domāt par jaunām tradīcijām. Sakārtot pamestās vietas.
5. Galvenais nedrīkst aizliegt, tas vienmēr dara pretējo reakciju. Ir jāļauj, tikai ar ierobežojumiem.
6. Greideris varētu biežāk braukt. Bīstamas vietas būtu jānorobežo.
7. Ierobežot vai monitorēt automašīnu kustību līdz Daugavai, lai nevestu atkritumus un nemestu upei pieguļošajās ceļmalās un teritorijā.
8. Iesaistīt vietējo kopienu.

9. Ļaut cilvēkiem strādāt.
10. Ļaut strādāt.
11. Mazāk birokrātijas, lai cilvēki var strādāt savu īpašumu.
12. Piesaistīt sabiedrības interesi, apmeklētājus.
13. Šobrīd tūrisms pa Daugavas lokiem ir ļoti attīstīts.
14. Tikai uzliekot ierobežojumus neko nepadara. Mežus tāpat izcērt, ls ķīmiju tāpat lieto un lieto. Mežu un krastmalas tāpat piesārņo. Jārīko publiski pasākumi ar informēšanas sadaļu. Orientēšanās sacensības, laivošanas maratoni, publiskas talkas kādu objektu sakopšanai utt. Obligāti informējot un maksimāli iesaistot/atbalstot vietējos uzņēmējus un iedzīvotājus.
15. Turpināt dabas vides aizsardzības pasākumus, radīt jaunas iespējas rekreācijai.
16. Uzlabot piebraucamos ceļus.
17. Uzstādīt kameras (dažviet), lai nebūtu stihiskas izgāztuves.
18. Vairāk ieguldīt līdzekļu vides sakopšanā, dabas takās, lai ģimenēm ar bērniem ir kur aizbraukt atpūsties.
19. Vairāk līdzekļu izpētei, aizsardzībai.
20. Vairāk līdzekļu piešķirt.
21. Vairāk popularizēt un attīstīt tūrisma piedāvājumu Daugavas kreisajā krastā.
22. Vajag attiekties ar mīlestību.
23. Neatļaut smagajam transportam izmantot šo teritoriju.
24. Aizsargāt Daugavu.
25. Aizsargāt sugas un biotopus.
26. Attīstīt kultūrvēsturiskos objektus.
27. Augšdaugavas novads un Naujenes pagasts izcili rūpējas par objektiem. Vienīgais, kas traucē – ceļu kvalitāte no Krāslavas ceļa pie objektiem.
28. Būtu vēlams vairāk pievērsties videi draudzīgai saimniekošanai. Varētu apsvērt |"Bioapgabala" izveidošanas iespējas, kas ietvertu gan lauksaimniecības darbību, tūrisma un informācijas infrastruktūras attīstību.
29. Ceļu sakārtot.
30. Ceļu vajag noasfaltēt, bedres un putekļi, autobuss nevar pabraukt.
31. Cilvēkiem darbs.
32. Cilvēkiem vajag darbu.
33. Darba vietas.
34. Gribu lai paliek kā ir, liela uzņēmējdarbība nav vēlama.
35. Grūti spriest, jo īpašums iegādāts salīdzinoši nesen. Gribētos, lai Daugavas kraujas ir drošas un norobežotas.
36. Ir īpašnieki, kas par savu īpašumu nerūpējas, tas aizaug ar krūmiem un kokiem, līdz ar to mainās skaistā ainava. Šiem īpašniekiem tas nerūp un pat nomā (lai vismaz lopi noēd zāli) viņu zemes nevar dabūt.
37. Jau esošajām dabas takām jāpievērš vairāk uzmanības uzturēšanai.
38. Jāattīsta tūrismam labvēlīga vide.
39. Jāņem vērā uzņēmēju un vietējo iedzīvotāju intereses, jādefinē ar pamatojumu par aizsardzību atsevišķie īpašumi vai zonas, nevis akli jāiekrāso visu aizsargājamā teritorijā

Aptaujas rezultātu ziņojums īpaši aizsargājamo dabas teritoriju apmeklētāju monitoringa ietvaros

(aizsargjoslās). Izaugsme un attīstība ir līdzsvarā, nevis da jebkādu uzņēmējdarbības darbību noslāpēšana ar argumentāciju ka zaļais kurss ir svarīgāks. Vēlētos mainīt konkrētu īpašumu zonējumu.

40. Lai neaizaug zeme.
41. Lai vairāk cilvēki laukos var dzīvot.
42. Lai viensētas būtu apdzīvotas, kaut pensionāri vai jauni, enerģiski cilvēki, lopus vairs neviens netur, lai neizcērt tik lielos daudzumos mežu, pat mūsu parkā.
43. Mazāk izzāgēt priežu mežus gar Daugavu. Vēlētos pastaigu celiņus gar Daugavu.
44. Mazāk pamestas zemes.
45. Nosargāsim pirmatnējo skaistumu!
46. Noteikti vēlos sakārtot Daugavas krastu, lai dabas vērtību apskate un izmantošana būtu kontrolēta un likumīga, nevis piesārņojoša un “pa kluso”.
47. Pagaidām viss apmierina.
48. Parks tiek sakopts.
49. Sakārtot ciema apstādījumus, ielas.
50. Sakopt pamestas vietas.
51. Sakopta daba, lauku tūrisms.
52. Skaistāka vide, dzīvnieki, iespēja pie upes pieklūt bez krūmiem un ērcēm.
53. Tai vajadzētu mainīties.
54. Tīra daba.
55. Uzstādīt atkritumu savākšanas punktus Daugavas krastos.
56. Prieks, ka ir informācijas stendi tūristiem, velo maršruts, labiekārtotas atpūtas vietas.
57. Vairāk ražošanas.
58. Vairāk sabiedrības iesaistīšanas, pasākumus.
59. Vairāk sakoptu īpašumu.
60. Vairāk sakoptu teritoriju. Nevēlētos, lai šajā teritorijā tiktu veidots tilts, kas savienotu Ruģeļus ar Tabori.
61. Vajag vairāk ceļu un taku tūristiem un vietējiem iedzīvotājiem gar upi, kā arī skatu laukumu Daugavas krastā.
62. Varētu uzlabot ceļa kvalitāti līdz īpašumam, citādi attīstās pareizi. Vēl – vairāk vēribas kultūrvēsturei Markovas un Židinas ciemos, ne tikai Slutišķos.
63. Vienotu un saprotošu lēmumu pieņemšanu no valsts institūciju puses un pašvaldības.

Gaujas Nacionālais parks

1. Ainavisko mežos veikt sanitārās izlases cirtes lai saglabātu ainavas.
2. Apdomāt stāvvietu risinājumus, kā arī risinājums kemperiem.
3. Apsvērt tomēr palielināt atkritumu urnu daudzumu vietās, kur cilvēki pikniko vai takās ar lielāko apmeklētību, jo tie mēsli ir neforši.
4. Asfaltēt grantētos ceļus.
5. Attīstīt labu videi draudzīgu tūrismu.
6. Atjaunotu ēkas un uzlabot infrastruktūru.
7. Atļaut privātpersonām sakopt valsts mežus.

Aptaujas rezultātu ziņojums īpaši aizsargājamo dabas teritoriju apmeklētāju monitoringa ietvaros

8. Atrast kopēju valodu – iedzīvotājam, uzņēmējam un dabai, kā arī saprast finansiālās iespējas kompensēt iespējamus zaudējumus – un tie būtu jākompensē ne tikai uz valsts iedzīvotāju rēķina, bet uz GNP dzīvojošo rēķina, paaugstinot NĪ nodokli, lai segtu zaudējumus tiem, kuriem veidosies šo ierobežojumu dēļ finansiāli zaudējumi, jo tieši GNP iedzīvotāji dzīvos it kā tīrākā un dabiskākā vidē.
9. Attīrīt apkārtni.
10. Attīrīt dīķi.
11. Attīstību!
12. Ieviest konkrētākus biotopu atjaunošanas un aizsardzības plānus + reālu darbību. Ideālā variantā – NP teritorijā tikai bioloģiskā saimniekošana.
13. Izvērst plašāk kontroli, lai cilvēki sajūt, ka par pārkāpumu NEIZBĒGAMI sekos sods.
14. Bērniem uzlabots laukums, kur spēlēties.
15. Brīvdienās, pie lielas cilvēku plūsmas pieskatīt ar inspektoru vai un reindžeru klātbūtni īpaši aizsargājamās vietas, – rezervātus, smilšakmens atsegumus utt.
16. Būtu jādomā nevis kā ierobežot un uzlikt pienākumus iedzīvotājam, bet kā vairāk atbalstīt un veidot labklājības pieaugumu. Izmantojot finanšu resursus dabas aizsardzībai veidot dabisku un sakārtotu dzīves telpu pie apdzīvotām vietām. Neskarot stingrā liegumā zonas kur cilvēkiem nebūtu ko iet un darīt.
17. Būtu vajadzīgs piedomāt par laivinieku atkritumu savākšanu, gar krastu aizlieguma zīmes, ka apstāties aizliegts, kameras, inspektori.
18. Ceļa izbūve.
19. Ceļi, dzīvokļu māju apkārtnes uzlabošana.
20. Cilvēkam ar dabu ir jādzīvo kopīgi, draudzīgi, respektējot vienu otru. Par piemēru ir jāņem arī pasaules parku u.c. apsaimniekošanas (dabas saudzēšanas) līdzekļi.
21. Dabā neko nevajag mainīt.
22. Dažreiz kāds koks nogāžas, to vajag savākt.
23. Derētu uzlabot atkritumu savākšanu, jo daudzviet tie vienkārši, mētājas pa zemi un vairāk pievērst uzmanību dabas taku celiņiem, jo tie bieži vien arī tiek bojāti.
24. Domāju, ka varētu izveidot vai pielāgot, papildināt, uzlabot esošo mobilo aplikāciju, lai ļautu GNP apmeklētājiem ātrāk un ar atgriezenisko saiti no GNP ziņot par parka teritorijā notiekošo – problēmām, infrastruktūru bojājumiem, vides piesārņojumu, pārkāpumiem utt.
25. Domāt par mazo ciemu attīstību.
26. Domāt par vietējiem vairāk.
27. Es domāju vajag vairāk informēt par plusiem un izmaiņām.
28. Es neesmu redzējusi, ka kāds te kaut ko apsaimniekotu.
29. Esmu ievērojis, ka Līgatnē cilvēki labprāt šķiro atkritumus, bet konteineri bieži ir pārpildīti. Esmu vairākkārt sazinājies ar ZAAO apsaimniekotāju, bet viņi saka, ka pašvaldība nosaka izvešanas grafiku. Savukārt pašvaldība apgalvo, ka ZAAO nemaz biežāk negribot izvest. Apburts loks.
30. Gar šoseju A2 ļoti vajadzīgs velo ceļš.
31. Gaujas tilts – nekaitīgs no laivotājiem.
32. Gājēju un velo ceļu izveide.

Aptaujas rezultātu ziņojums īpaši aizsargājamo dabas teritoriju apmeklētāju monitoringa ietvaros

33. GNP ir jāsaved kārtībā savos aizsardzības un izmantošanas noteikumos paredzētās vēsturiskās takas, kas ievērojami uzlabotu gan infrastruktūru, gan noslodzi GNP teritorijā.
34. Gribētu, lai ir asfalta un ēkas izskatītos modernākās.
35. Iesaistīt vairāk skolēnus.
36. Iespējams uzlabot taku noslodzi, uzlabot un papildināt stāvvietas.
37. Ieteiktu ieviest kādus uzraugus, kas patrulē dabas parkos.
38. Ieteiktu uzlabot ceļu, apdomāt par dažu koku masīvu izciršanu, jo tie var būt bīstami.
39. Ir vajadzīgs valsts atbalsts noteikto GNP objektu sakārtošanai, infrastruktūras uzlabošanai un sabiedrības informēšanai.
40. Izmantot modernās tehnoloģijas dabas resursu saglabāšanai.
41. Izvietot norādes, ka ir Gaujas NP un noteikumi, ko vajadzētu ievērot.
42. Īpaši uzraudzīt, lai netiktu nelegāli izgāzti atkritumi GNP teritorijā!
43. Ja jau reiz ir radīta tāda neitrālā zona, tad vismaz lūgums iestrādāt noteikumos stingrākus ierobežojumus gaisa telpas izmantošanai. Piemēram, drīkst veikt lidojumus darba dienās no 10:00 līdz 18:00, sestdienās no 14:00 līdz 16:00 un svētdienās ierobežot un neatļaut lidojumus gaisa telpā vieglajiem un ultravieglajiem lidaparātiem u.tml. mehānismiem. Citādi te ir pilnīgs lidaparātu un lidošanas haoss, tie kļūst agresīvāki un nedisciplinētāki. Ja nevar to ierobežot, tad nav jēgas neitrālajai zonai, tā jālikvidē, lai var izzāgēt mežus un attīstīt apbūvi, jo tāpat te putnu ligzdošanai un meža zvēriem nav pārāk klusa vide.
44. Ja neesmu neko dzirdējis un redzējis, ko vajadzētu uzlabot, tad jau visu dara pareizi un labi.
45. Jau iepriekš minēju iespēju uzzināt savu īpašumu apsaimniekošanas iespējas. Daudzi radi, kas dzīvo GNP sūdzas par to, ka neko nav iespējams darīt, bet vienlaicīgi, gribas dzīvot (kaut kā nodrošināt savu biežāku klātbūtni šajās vietās). Manuprāt būtu ļoti vērtīgi, ja GJP palīdzētu cilvēkiem pieņemt lēmumus par pārdomātu saimniekošanu un atbalstāmajām/izzinātajām nozarēm, kuras ir saderīgas ar konkrētu atrašanās vietu, tādejādi cilvēkus gan iesaistot, gan viņiem esot līdzatbildīgiem par dabas saglabāšanu un vienlaicīgi spēju saimniekot.
46. Jau iepriekš rakstīju, ka būtu jāiztīra taciņas un Gaujas krasti, lai cilvēki varētu to izbaudīt un izstaigāt.
47. Jautāt vieglākus jautājumus.
48. Jāatrod balanss starp aklu, principiālu dabas aizsardzību un saimniecisko izdevīgumu. Neesam tik bagāti, lai neizmantotu iespējas.
49. Jāizveido vēl jaunas piesaistes vietas Līgatnē.
50. Jāuzlabo apkārtnē, ēkas un ceļi.
51. Vairāk komunicēt, kas ir darīts.
52. Labāk pārāk daudz neapsaimniekot.
53. Labiekārtot tūrisma infrastruktūru.
54. Labiekārtots vietas atpūtai.
55. Ļaut cilvēkiem izpausties, mazāk ierobežojumu.
56. Lielāka uzmanība jāpievērš invazīvo sugu apkarošanai, ne tikai latvāņu, bet arī citu sugu, kas bioloģiski atzītas par invazīvām.
57. Likumus izskaidrot vienkāršāk, lai visi cilvēki labāk izprastu.

Aptaujas rezultātu ziņojums īpaši aizsargājamo dabas teritoriju apmeklētāju monitoringa ietvaros

58. Ļaut piedzīvot cienpilnas vecumdienas dzīvniekiem Līgatnes ieslodzījuma vietā. Bet neturpināt atbalstīt jaunu dzīvnieku pakļaušanu. Lielu soli spēruši reto putnu pētnieki palīdzot tiem saglabāties dabiskos apstākļos.
59. Ļoti lūdzu pasargāt tos mežus, kas vēl palikuši, aizliegt kailcirtes, dabisku zālāju uzaršanu. Aizliegt trokšņainus motorizētus līdzekļus purvos (piemēram, Sudas) un mežos. Veikt pētījumus par cilvēku plūsmu ietekmi stipri apmeklētās takās – Līču-Lanģu, piemēram. Atjaunot ciršanas kvotas kā padomju laikā GNP. Vērtēt mežziņu attieksmi pret dabas vērtībām. Es tiešām gribētu sajust, ka “parkā” IR noteikumi nevis visatļautība un *čomiska* būšana draugos ar kādu darboni pašvaldībā, kas ļauj darīt visu.
60. Mainīt zonējumu, tas varētu mainīt cilvēku attieksmi. Rat kādu atbalstu nek īp nodokli jo ir GNP.
61. Man patīk sakopti GNP meži. Nepatīk, ka, sargājot bebrus, ļauj iet bojā simts gadīgiem kokiem.
62. Man patīk vērot dabu un dabiskas ainavas.
63. Marķēt vairāk takas.
64. Mazāk aizliegumi, vairāk iesaiste. Skaidrojumu.
65. Mazāk ierobežot saimniecisko darbību bez zinātniskiem pamatojumiem.
66. Modernizēt un tūrismu attīstīt.
67. Vairāk informēt un izveidot bukletu GNP iedzīvotājiem par plusiem un mīnusiem.
68. Nav jāierobežo cilvēku pārvietošanās ārpus mikrolieģumiem un rezervāta zonām. Jāatļauj dalīties ar saviem maršrutiem.
69. Ne tikai klausīties, bet arī dzirdēt. Pamatīgāk attīstīt zīmolu un publisku saziņu.
70. Plašāku un tīrāku krastu pie Vaidavas pludmales.
71. Varbūt bezmaksas stāvvietu pie Vaidavas ezera.
72. Nelikt biotopus neapdomīgi viņi ir jāliek kur jāliek nevis, piemēram, mana vectēva audzēta bērzu birzi kurs audzēja mazdēlam kad viņš paaugsies un varēs nozāgēt savai iztikai.
73. Nelikt šķēršļus īpašniekam meža apsaimniekošanā.
74. Vajag nojaukt sabrukušas ēkas, lai dotu pilsētai svaigu elpu.
75. Atjaunot pili.
76. Vajadzīgs skaidrāks un precīzāks dabas aizsardzības regulējums. Jānovērš likumdošanas aktos esošās pretrunas (GNP likums u.c.).
77. Nevajadzētu tik daudz mēģināt ierobežot īpašnieku ar papildus nosacījumiem, bet ļaut vienkārši dzīvot un strādāt, lai celtu valsts un vietējo iedzīvotāju labklājību. Tāpat gribētu teikt, ka cilvēks nekad neizdarīs nekā laba, aizsargājot vienu sugu, nevis visu ekosistēmu kopumā. No šīs aizsardzības cietīs citas sugas (varbūt pat ies bojā). Kā piemērs: mēs nevaram zivju audzētavā aizsargāt ūdrus vai ūdeles, vai mežā vienlaikus aizsargāt mazo ērgli un strupasti.
78. Ja cilvēks nopērk īpašumu, viņš rēķinās ar esošajiem apsaimniekošanas noteikumiem un plāno savu darbību, lai gūt ienākumus sev, savai ģimenei, un arī nestu devumu sabiedrībai. Nevar mainīt spēles noteikumus, jo tas grauj uzticību valstij!
79. Ja to dara, ir jābūt taisnīgai kompensāciju sistēmai, kas pilnībā atspējotu neiegūto!
80. Nevajag populistisku vai naudaskāru galvaspilsētas organizāciju pamācības un pārprastu dabas aizsardzības metožu uzspiešanu cilvēkiem, kuri šeit dzīvo gadiem

Aptaujas rezultātu ziņojums īpaši aizsargājamo dabas teritoriju apmeklētāju monitoringa ietvaros

un netaisās šeit neko iznīcināt vai piesārņot. Drīzāk svešie tūristi ir drauds GNP nākotnei un videi.

81. Nezinu, dažviet uzlabot ceļus.
82. Nezinu, nenāk prātā konkrēta pieredze. Iespējams, uzturēt ciešu kontaktu ar privātīpašniekiem, skaidrot un izglītēt. Un pieskatīt.
83. No manas dzīvesvietas 50 km rādiusā GNP teritorijā ir ļoti daudz apskates vietas. Pie manis ir viesojušies rīdzinieki, gan ārzemju viesi, kuri labprāt aktīvi baudītu apskates vietas, bet traucējoši ir tas, ka P: nav drošas pārvietošanās iespējas pa A2 malu ar velosipēdu, nemaz nerunājot par bērnu aktivitātēm ar skrejriteņiem, vai skrituļslidām. Ļoti, ļoti pietrūkst gājēju ceļš – nūjošanai/ velo ceļš – velosipēdiem, skrejriteņiem, elektroskrejriteņiem, skrituļslidām. Šāda veida aktīvās atpūtas būtu lietderīgas gan bērnam, gan pieaugušajam, vai senioram. Mums ir laba infrastruktūra, bet aktīvai atpūtai nav padomāts par drošību. Līdz ar to, tas veicinātu gan veselības uzlabošanu, gan tūrisma attīstību, gan drošu un sakārtotu vidi.
84. Nopietni tik garu aptauju vajag sastādīt? 😞😞😞😞😞.
85. Noteikti ierobežot kailcirtes visā GNP aizsardzības zonās, ne tikai dabas liegumā.
86. Censties saglabāt mežaparka tipa apbūvi, kur tā ir, nepaplašināt.
87. Izklaides iespējas vērst dabas izziņāšanas tūrisma virzienā.
88. NVO, pašvaldībām jāizstrādā kopēja vīzija par bioloģisko reģionu (bioGNP) un jāievieš atbalsta pasākumi dabai draudzīgas saimniekošanas atbalstam un veicināšanai.
89. Organizēt latvāņu apkarošanu.
90. Eliminēt nesankcionētas atkritumu izgāztuves.
91. Veicināt pamestas teritorijas un pamestu ēku sakārtošanu.
92. Padomāt kā apvienot dabu un tai pašā laikā nodrošināt urbanizāciju.
93. Padomāt par vietējo NP iedzīvotāju aktīvāku iesaisti gan plānošanā, gan aktivitāšu īstenošanā.
94. Palielināt stāvvietas, jāuzlabo Vaidavas ezera apkārtnē.
95. Palielināt stāvvietu skaitu ceļu kvalitāti.
96. Papildus stāvvietas.
97. Paplašināt ezera teritoriju izcērtot ūdens augus, lai plašāka vieta peldēšanai.
98. Parka izveide.
99. Pašiem būt atbildīgākiem, mežā aiz sevis neko neatstāt.
100. Pašlaik neko nevaru iedomāties.
101. Pēdējo apm. 20 gadu laikā neesmu satikusi šeit nevienu GNP pārstāvi.
102. Piedāvāt darbu un uztraukties, ka cilvēki brauc prom, nevis uztraukties par dabu.
103. Pieskatīt malumedniecību aizsargājot dabas iznīcību tādā veidā
104. Pilnībā nav saprotams, kādēļ netiek ļauts (neļauj) izzāgēt skujkokus, kuros iemeties astoņzobu kaitēklis. Koki apzināti tiek turēti, lai aplipinātos citi koki. Pilnīgi absurdi vai arī koruptīvs pasākums, lai pēc tam izpārdotu pa lēto.
105. Plašākas, informatīvās ziņas par dabas aizsardzību pie objektiem.
106. Plašāks skaidrošanas darbs vietējās kopienās, lai ikkatrs justos atbildīgs par dabas vērtību saglabāšanu.
107. Saglabāt pēc iespējas neskartas dabas sajūtu.

Aptaujas rezultātu ziņojums īpaši aizsargājamo dabas teritoriju apmeklētāju monitoringa ietvaros

108. Sakārtot apkārtni, uzlabot ceļus.
109. Sakopt apkārtni, iztīrīt dīķi, savest kārtībā mājas.
110. Saprotu, ka GNP vērtības ir jāsauglabā. Bet – ja tas notiktu visiem cilvēkiem vienādi. Diemžēl, es uzskatu, ka GNP notiek cilvēku šķirošana – kuram ir nauda, tas var gandrīz visu!
111. Mazo mežu īpašniekiem varēja brīvāk ļaut saimniekot savā mežā, atšķirībā no tiem, kam ir vairāk par 10 ha meža. Un tas pats varētu attiekties uz mazajiem lauksaimniekiem.
112. Satiksmes plūsmu no Siguldas.
113. Savvaļas dzīvnieku skaita kontrole.
114. Vairāk stāvvietu.
115. Sākt beidzot apsaimniekot. Iesaistīt vietējās kopienas. Mērķtiecīgi piesaistīt naudu. Domāt kā pamatiedzīvotājos radīt GNP vērtības apzināšana un kā caur mazajām māsaimniecībām, tās atbalstot, sasniegt GNP bioloģiskās daudzveidības mērķus.
116. Sniegt vairāk informācijas par priekšrocībām.
117. Stingrāka kontrole, darbs pie infrastruktūras uzlabošanas. Sabiedrības un pašvaldību izglītošana. Tūristu plūsmas bremsēšana.
118. Takas pēdējos gados nemaz nav koptas! Vīrs takām zaros iekārušies koki, kuri noteikti būtu jānozāgē. Ja takās palaiž sacensības ar tūkstošiem dalībnieku, pie tam lietus laikā vai pēc tā, tad vismaz no federācijām iekasētā nauda būtu jāizlieto taku savešanai kārtībā vismaz iepriekšējā stāvoklī!
119. Un, piekrītot rīkot neskaitāmās sacensības, vajadzētu padomāt arī par vietējiem iedzīvotājiem, kuriem tāpat brīvdienās gribas mieru, klusumu, dabas takas, nevis vienmēr slikti audzinātu cilvēku pūļus.
120. Trūkst stāvvietu.
121. Turpmākajās aptaujās nekautrēties pie sensitīvā “ienākumi māsaimniecībai” tomēr pielikt punktu “nevēlos atbildēt”.
122. Turaidas muzejrezervātā samazināt vietējiem ieejas maksu. Vai ieviest gada biļeti.
123. Atstāt dabisko vidi, bet arī dažviet sakopt vidi, savākt kokus.
124. Uzlabot vietējo infrastruktūru.
125. Uzlabot ainavu nojaucot sabrukušas ēkas.
126. Uzlabot apkārtni, piesaistīt iedzīvotājus.
127. Uzlabot ceļu kvalitāti.
128. Uzlabot ceļu līdz Līgatnei.
129. Uzlabot ceļu līdz Rubenei, izklaides iespējas un iespējas bērniem.
130. Uzlabot ceļu, tas ir galvenais šobrīd.
131. Uzlabot ceļus.
132. Uzlabot ceļus un sakaru tīklus.
133. Uzlabot ceļus visās Cēsīs.
134. Uzlabot ceļus, kas iet gar privātmājām.
135. Uzlabot ceļus, vairāk iesaistīt un informēt vietējos par noteikumiem. Daži draugi neko nezina.

Aptaujas rezultātu ziņojums īpaši aizsargājamo dabas teritoriju apmeklētāju monitoringa ietvaros

136. Uzlabot drošību Līču-Laņģu klintīs, dažviet prasās labāku ceļu un informatīvos materiālus par iedzīvotāju iesaisti GNP.
137. Uzlabot esošās ēkas, lai vieta iekļautos arī Siguldā un Krimuldas muižā.
138. Uzlabot infrastruktūru.
139. Uzlabot komunikāciju ar saimnieciskas darbības veicējiem.
140. Uzlabot medicīnas kvalitāti, labāki ceļi.
141. Uzlabot vēsturiskas ēkas.
142. Uzlabot vietējiem dzīvojamo apkārtni.
143. Vairāk mēdijās runāt par labajiem darbiem.
144. Vairāk atpūtas vietas.
145. Vairāk dabas taku.
146. Vairāk dažādu informatīvo un izglītojošo objektu – lai cilvēki var atraktīvā veidā uzzināt par vērtīgo teritorijā.
147. Vairāk domāt par dabas un mežu aizsardzību.
148. Vairāk ieklausīties iedzīvotāju vēlmēs un rēķināties ar tām. Biežāk lietot izņēmumus un skatīties lietas pēc būtības.
149. Vairāk iesaistīt pašvaldību savu lēmumu pieņemšanā, lai neiznāk kā ar Līču-Laņģu klintīm.
150. Vairāk informēt vietējos par priekšrocībām GNP.
151. Vairāk izklaides.
152. Vairāk kontaktēties ar iedzīvotājiem.
153. Vairāk medības, cilvēkiem dzīvnieku daudzums rada zaudējumus, tie izēd sastādīto dārzos.
154. Vairāk pieeju aktīva dzīvesveida piekritējiem un loģistikas uzlabošanu A2 šosejai posmā no Augšligatnes līdz Ieriķiem (piemēram, velo ceļa izveide).
155. Vairāk pievērst uzmanību GNP dabas un tajā mītošo dzīvnieku saglabāšanai. Neindustrializēt vietas, kurām vajadzētu būt "zaļām". Tas ir, ja uzstāda soliņu vai "sēni", tad nebūvēt uzreiz turpat blakus milzīgu stāvlaukumu un pievadošo ceļu ar četrām joslām. Galu, galā, parku cilvēki izmanto, lai būtu tuvāk dabai. Ja kāds nav spējīgs izvempties no mašīnas, lai aizietu 250 m līdz Ķeizarskatam vai Gūtmaņalai, tad tā ir konkrēta indivīda problēma.
156. Nepārspilēt ar pasākumu daudzumu, kas vilina citu pilsētu iedzīvotājus braukt šurp lavīnām, bet liek vietējiem iedzīvotājiem uz konkrēto pasākumu laiku doties prom no Siguldas.
157. Vairāk sadarboties ar pašvaldību. Atrodoties uz divu pagastu robežas ir problēmas vienkāršu jautājumu risināšanai.
158. Vairāk sākt domāt arī par pašu iedzīvotāju komfortu, izklaidi, un labāku ikdienu. Sākt prioritizēt mūsu nodokļu maksātāju labklājību, un tūrismu atstāt otrajā vietā, vismaz nedaudz. Organizētāku plānu izveidi, ar lielāku iedzīvotāju iesaisti tajos. Lielāki mērķi, un vairāk centralizēti, savā starpā viens otru papildinoši.
159. Vairāk tirīt mežus no kritušie kokiem kurus izmantot lietderīgi.
160. Vairāk un precīzākas norādes dabas takās.
161. Vairāk uz klausīt uzņēmējus un ar viņu viedokli rēķināties. Jo uzņēmēji ir tie kas iegulda naudu ražošanā, algo darbiniekus un maksā nodokļu valsts budžetā.

Aptaujas rezultātu ziņojums īpaši aizsargājamo dabas teritoriju apmeklētāju monitoringa ietvaros

162. Vairāk uzlabot taku struktūru, un gar lielceļiem attīstot velotūrismu.
163. Vajadzētu nedaudz objektīvāk izvērtēt t meža apsaimniekošanas noteikumus!
164. Vajadzētu stingrākus noteikumus no Valsts un pašvaldību puses un kontrolējošās instances apdzīvotās vietās!
165. Vajag sakopt mežus, lai nemētājas pūstoši koki, sagāzti krustu šķērsu, kur nekārtības. Vākt atkritumus gar ceļmalām, izlikt zīmes, lai nemēslo autobraucēji, kājamgājēji, jāsavāc un jāturpina ražošana.
166. Vajag velo ceļu gar autoceļu A2
167. Varbūt uzlabota mazo ceļu kvalitāte un vietējo informēšana par GNP.
168. Varbūt vairāk attīstību un izmaiņas.
169. Varbūt vairāk soliņu.
170. Veidot attīstītu vidi.
171. Veidot uzņēmējdarbībai draudzīgu vidi.
172. Veikt uzlabojumus, lai palielinātu medību skaitu.
173. Vēl vairāk sakārtot dabas taku un atpūtas vietu infrastruktūru, rādīt jaunas dabas baudīšanas un izzināšanas iespējas.
174. Viss atkarīgs no finansējuma.
175. Vairāk sakopt – vidi, atkritumus no laivotājiem.
176. Sauklis nestrādā.
177. Ainava, kas ir ap manu īpašumu pašlaik apmierina. Līdz šim ar pļavu nopļaušanu un siena savākšanu nav bijis problēmu. Turpmāk nezinu kā būs. Ļoti negribētu apkārt rapšu laukus. Taču, ja zāli nevienam nevajadzēs, tad būs vien jādod zemi apsaimniekot kādam graudkopim.
178. Apkārtne šobrīd apmierina, nav ko mainīt.
179. Apla veida maršrutus.
180. Apmierina pašreizējais.
181. Apmierina šī brīža situācijā.
182. Apmierina, ka ir koki apkārt, jo daba un meži nomierina.
183. Atbalstu visa veida ražotājus, bet neuzskatu, ka Vaidavā jābūt lielai rūpnīcai, vai ļoti moderna ciemam. To var atstāt lielākām pilsētām.
184. Attīstīt stāvvietas tūristiem.
185. Attīstītāku dabai draudzīgu uzņēmējdarbību, lai cilvēkiem būtu darba iespējas, jo nabadzībā par dabas vērtībām nedomā.
186. Balanss starp dabisko, veco, vietai raksturīgo un cilvēka dzīvošanai vajadzīgo. Spēks ir daudzveidībā.
187. Bez izmaiņām.
188. Bez ražošanas maz kas var attīsties. Latvijai ir vajadzīga ražošana, bet tas ir jāmēģina līdzsvarot kopā ar dabu kaut kā.
189. Bio saimniekošana ar ganībām, nelieli eko ciemati laukos, pilsētas pilsētā, ražotnes utt. Mežā mežs nevis parks.
190. Būt samērībai.
191. Būtu interesanti, ja būtu vairāk ko darīt.
192. Būtu jāatsedz ainava no kokiem, kas aizsedz vecas skatu vietas.

Aptaujas rezultātu ziņojums īpaši aizsargājamo dabas teritoriju apmeklētāju monitoringa ietvaros

193. Cilvēkiem trūkst darba, tāpēc jābūt reāliem, nevar paēst par dabas skaistumu.
194. Diemžēl nav naturālu saimniecību.
195. Dodu priekšrocību lauksaimniecībā nekā rūpniecībai.
196. Es novērtēju Gaujas Nacionālā parka aizsardzību un tā neskartību, lai saglabātu ainavu.
197. Es vēlētos mazāk sliktu ceļu.
198. Esmu par dabiskām vērtībām, lai ir svaigs gaiss un zaļums apkārt.
199. Esmu par visu dabisko, patīk koki, arī dzīvnieki rada lauku sajūtu un šķiet, ka atgriežos bērnībā.
200. Esošās ainavas vajadzētu saglabāt arī nākotnē.
201. Galvenais neiznīcinātu mežus, bet tos uzturēt.
202. Gaujas parku noteiktā zonā ap Gaujas upi, nevis tik plaši – izslēgt neitrālo zonu, pārskatīt vajadzību visu teritoriju saukt par GNP.
203. Un jautājums – parka robežu aprakstā Cēsu pilsēta NAV GNP teritorijā, bet ierobežojumus rada... Kāpēc pilsētā Gaujas krasts nav GNP?
204. Gājēju takā uz Siguldu vajadzīga.
205. Ielu nosaukumi sakrīt Turaidas un Siguldai.
206. GNP teritorijai jāpaliek maksimāli dabiskai, bet tajā pašā laikā būtu jāiztīra no aizaugšana, jo pēdējos gados meži paliek mazāk pieejami un izbaudām, jo tie aizaug un taciņas paliek neizejamas, dēļ daudziem sagāzušiem kokiem.
207. Gribas attīsties, lai pilsētā augtu.
208. Gribas zaļo, bet arī kādu rūpnīcu darbam.
209. Gribētos izklaides, lielveikalu.
210. Gribētu tikai mežu masīvu un brīvu māju apbūvi.
211. Iekoptas dabas takas gan Gauju un Braslu.
212. Ikdienā nesaskaros un no manis ir maza ietekme.
213. Interesanti būtu redzēt citu identitāti pilsētai, bet nezinu vai būtu lietderīgi. Skaisti būtu mežs un krēslu pacēlāji.
214. Ir jau labi, ka notiek ražošana, bet tas viss rāda nepatīkamu aromātu citviet.
215. Izvēles mehānisms neļauj sarindot! H un A ir vēlamie varianti, E vel varētu, pārējie nav vēlamie.
216. Īpašas izmaiņas nevēlos, man patīk pieejamā daba.
217. Ja būtu lauksaimniecībā, tad būtu darba iespējas.
218. Ja notiek attīstība, tai jābūt vienmērīgi, nevar izveidot pacēlājus vai vēja ģeneratorus, ja ir zemes ceļš un pussagruvušas ēkas blakus.
219. Jau ir pacēlājs vagoniņš, bet varētu vairākus, jo cena darba ne vietējiem iedzīvotājiem.
220. Mazāk rūpnīcu, izskatās neiederīgi, bet ir darba iespējas.
221. Jāmainās attieksmei un cieņai pret pašiem, citiem – t.sk. arī pret dzīvo radību apkārt. Iebilstu pret pārspilējumu dabas aizsardzības jomā, kad ainava tiek sabeigta ar kritušiem kokiem un necaurejamiem briksnājiem. Degradētām ēkām parka teritorijā nebūtu jābūt.

Aptaujas rezultātu ziņojums īpaši aizsargājamo dabas teritoriju apmeklētāju monitoringa ietvaros

222. Jāpapildina Neitrālās zonas noteikumi, jo noteikti vēlami mazāk redzēt un dzirdēt lidojošos objektus virs galvām. Ieteicams regulēt to varbūt ar atvieglotiem noteikumiem, ja tiek izmantoti elektrodzinēji, kas nerada būtisku gaisa skaņas piesārņojumu.
223. Jāņem piemēri no pasaules parkiem!
224. Jāsadzīvo visam blakus, kas ir jau tagad, pārdomājot gan tūrisma nozīmi, gan GNP iedzīvotāju blīvumu, kādu iespaidu tas atstāj uz vidi – vai lauksaimniecība un mežkopība ir galvenie kaitējošie apstākļi.
225. Kāda ir, lai paliek. Dabas neskarta.
226. Labprāt atstātu neskarto dabu.
227. Lai cilvēki vairāk veido un kopj savas saimniecības.
228. Lai izbūvētās takas vai piekļuves dabas objektiem tiktu arī uzturētas ilgtermiņā.
229. Lai konkurētu ar Siguldu trūkst tikai krēsli pacēlāji un dažādi izklaides uzņēmumi.
230. Lai vairāk darba vietas, mammai šobrīd nav darba un nevar atrast neko pilsētā, tāpēc vajadzīgas rūpnīcas.
231. Lauku viensētas mijās ar mazskarto dabu.
232. Līdzsvars un harmonija.
233. Līgatnes vajag attīstīties.
234. Ļoti nekorekti attēli. Man kauns par DAP amatpersonu un šīs aptaujas sastādītāju redzējumu kā uzrunāt iedzīvotājus.
235. Ļoti vēlamiem gar autoceļu A2 velo ceļu un gājēju celiņu.
236. Man ļoti patīk Līgatnes apkārtnē, takas, iezis un viss pārējais, kas padara Līgatnē unikālu.
237. Man patīk daba, svaigas gaiss.
238. Man patīk kā ir.
239. Man patīk kā ir šobrīd.
240. Man patīk kā ir, bet prasās vairāk izklaides iespēju.
241. Man patīk pašreizējā ainava.
242. Mazāk egles.
243. Mazāk izklaides iespēju GNP, bet vairāk neskartas dabas. Pārāk daudz taku GNP. Pirms 10 gadiem bija neskartāka Gaujas mala.
244. Mazāk konvencionālo lauksaimniecību, vēlētos, ka NP teritorijā ir iespējama tikai bioloģiskā lauksaimniecība/lopkopība. Nekādā ziņā lielāku rūpniecību. Centralizētu un subsidētu dabīgo biotopu atjaunošanas plānu un reālu darbību šai jomā. Arī ja tas ietvertu sevī vairāk stingra režīma dabas liegumus uz laiku.
245. Mazāk lieki sazarot takas.
246. Esošajām takām pievērst uzmanību vai tiešām pa tām ir jātaisa velopasākumi, kas ļoti bieži rada problēmas pašvaldībā dzīvojošajiem cilvēkiem un bojā taku segumu.
247. Būtu jauki, ja GNP netiktu pārvērst par tūristu tirgus laukumu, kur visur iespējams piebraukt ar mašīnu vai rolleri. Lielākoties cilvēki GNP izmanto kā vietu, kur būt tuvāk dabai, atpūsties un izvēdināt galvu kopā ar ģimeni. Ļoti negribētu, ka parku pārvērs par pusizzāgētu atrakciju parku ar nebeidzamiem trokšņiem un klaigām (Fischer trases pasākumus var dzirdēt pat cauri mežam, mājas pagalmā).

Aptaujas rezultātu ziņojums īpaši aizsargājamo dabas teritoriju apmeklētāju monitoringa ietvaros

248. Mazāk lielapjoma industrializācijas šai maz skartajā dabas nostūrī – vai tās ir lielas ganības, vai bezgalīgi monokultūras lauki, vai lielas ražošanas. Viss pārējais – gan tūrisma izklaides objekti, gan tīra daba, gan eko-inovācijas – viss ir feini un, šķiet, ne pārāk komplicēti sabalansējami.
249. Mazāk rapšu lauku un saimniecības, bet vairāk jauninājumu.
250. mazāk rapšus un rūpniecību.
251. Mazāk rūpnīcu.
252. Mazāk vēlētos redzēt ne-bioloģisko lauksaimniecību (rapšu laukus) un vecus, nekoptus mežus.
253. Vairāk gribētu redzēt viensētu un eko ciematu attīstību, alternatīvo enerģiju, kas nodrošina apkārtējos iedzīvotājus, un ražošanu, lai cilvēkiem ir darba vietas.
254. Mazāka satiksmes.
255. Mazāku cilvēka iejaukšanos dabas procesos. Varbūt vairāk kādas dabas takas, kas daudz neizmaina vidi, piemēram, tādas, kā Amatas taka.
256. Meži, dabīgās pļavas.
257. Modernizēt takas un Līgatnes apskates objektus.
258. Nav iespējams sakārtot pareizu secību iepriekšējam.
259. Ainava, skatu torņi, laukumi, tālo skatu, gravu atvēršanas. eko ciemati, tūrisms.
260. Šķiet, ka svarīgi būtu konceptuāla virzība un kopienu veidošana šo virzienu attīstīšanai. Idejiski līdzīgi, kā RĪGĀ tika izveidotas *Facebook* apkaimju biedrības grupas ar pašvaldības pārstāvi par grupas vadītāju, lai komunikētu un dotu atgriezenisko saiti par aktualitātēm.
261. Iejaukties dabas procesos ir gan vajadzība, gan aizliegums.
262. Nav kāda konkrēta veida, ko vēlos te redzēt, viss līdzsvarā un var būt kaut visi, bet nevar pārspīlēt ar rapšu laukiem vai vēja ģeneratoriem vai visu tikai ar eko vai tūrismu.
263. Nav konkrētu komentāru, apmierina pašreizējā situācijā.
264. Nav nekas ko gribu mainīt.
265. Neaiztikt neko, atstāt neskartu mežu, vienīgi uzlabot taku caurejamību un parūpēties par drošību, nozāģējot iekārušos kokus virs takām. pļavas apsaimniekot ar savvaļas lopiem, kā pēdējos divus gadus.
266. Nekas nav jāmaina. Viss apmierina.
267. Negribētu piedzīvot nekādu industrializāciju. Vēlos, lai meži tiktu saglabāti tādi, kādi tie ir.
268. Neiespundēti dzīvnieki.
269. Nekam nav jāmainās, būtu jācenšas uzlabot gaisa piesārņojums un troksni.
270. Nekam nav jāmainās, vieta ir laba un apmierinoša.
271. Nekam nav jāmainās.
272. Nekas tāds nav, viss apmierina.
273. Neko negribu mainīt.
274. Neko nevajag mainīt.
275. Nepatīk eko inovācijas, bet vēlētos kādas aktivitātes, bet šaubos vai Inciems piesaistītu tik daudz cilvēku kā Sigulda.

Aptaujas rezultātu ziņojums īpaši aizsargājamo dabas teritoriju apmeklētāju monitoringa ietvaros

276. Nepatīk radošu smarža un nevēlos nekādas fermas.
277. Nepatīk rūpnīcas un radošu lauku, arī ganības, jo visi rāda nepatīkamu smaku.
278. Vajadzīgs nostiprināt esošās iestrādes un GNP likumu dabas aizsardzībai. Vajag regulēt plūsmu un blīvumu, iespējams, var ieviest maksu par GNP teritorijas apmeklējumu, līdzīgi kā Jūrmalā, lai regulētu plūsmu un iegūtu papildus līdzekļus dabas aizsardzībai.
279. Nepietiekami daudz uzmanība tiek veltīta parkveida / dabisko pļavu atjaunošanai un iekopšanai un cita veida kultūrainavas veidošanai. Šķietami dominē viedoklis, ka GNP vienīgā vērtība ir dabiskā sukcesija – t.i., aizaudzis, neskarts mežs un krūmāji.
280. Manuprāt, GNP vērtība ir tieši dabas daudzveidībā, ko var novērtēt cilvēki – gan tūristi, gan speciālisti, gan "iezemieši".
281. Ir/tiek apgrūtināta gājēju un velo taku ierīkošana, kaut gan tas ir praktiski vienīgais veids, kā mūsdienu cilvēku aicināt iet dabā, vērot dabas procesus un to daudzveidību.
282. Neskartā dabā ir forši, bet prasās vairāk sakopt teritoriju.
283. Neuzskatu, ka kaut kam vajadzētu mainīties.
284. Nevēlētos, lai Līgatnē ir daudz rūpnīcu un saimniecību un pilsētā smird.
285. Nevēlētos, lai skaistā vietā notiktu liela rūpnieciskā ražošana.
286. Nevēlos izmaiņas, patīk viss dabiskais, novērtēju mežus un parkus, kur var pastaigāties vakaros.
287. Nevēlos, lai pēc 10-20 gadiem Murjāņi pārvērsas par Rīgas guļam rajonu.
288. Nevēlos, lai uzlabojumi sabojā ainavu.
289. Nezinu kam būtu jāmainās, bet jāuzlabo apkārtnē jāatjauno ēkas.
290. Nezinu vai kam jāmainās.
291. Nekam nav jāmainās.
292. Noteikti jāsauglabā meži, ierobežot mizgraužu postījumus arī GNP. Uzlabot vietējo ceļu infrastruktūru, atjaunot šaursliežu dzelzs ceļu vai veidot analogu auto vilcienu tūristiem, veicināt vietējo pārtikas produktu pieejamību.
293. Noteikti negribētos redzēt rūpnieciskos objektus un infrastruktūru.
294. Novērtēju dabu, kas ir šobrīd.
295. Novērtēju labas inovācijas.
296. Novērtēju to, kas ir un tas ir jāuzlabo, lai veiktu jaunas izmaiņas, neuzskatu, ka vajadzīgi vēja ģeneratoru vai jebkas cits.
297. Nu kādu mazu ražotni, kas nav labai kaitīga.
298. Nu man jau patīk ja daba ir tā kā ir. Dažreiz varētu kokus no takām noņemt.
299. Papildu izklaide ne tikai Rāmkalni, bet vēl kaut ko.
300. Pašreiz pārāk daudz redzami rapšu lauki. Vēlētos *Natura 2000* dabas vērtību aizsardzību ne tikai uz papīra. Gribas putnu dzīvotnes, skaistus mežus.
301. Pašreizējā ainavā neiederas rūpnīcas un rapšu lauku. Jāizveido kaut kas jau esošajā dabā, nevis jāveido inovācijas.
302. Patiktu, ja būtu meži un rūpnīcas, visu var apvienot.
303. Patīk apkārtnē kā ir, bet vajag labākus ceļus.

Aptaujas rezultātu ziņojums īpaši aizsargājamo dabas teritoriju apmeklētāju monitoringa ietvaros

304. Patīk apkārtnē, kas ir tagad.
305. Patīk daba un viss dabiskais.
306. Patīk daba, taču vecie mežu masīvi kļūst bīstami, kā arī no saimniecībām un radošu laukiem nāk nepatīkams aromāts.
307. Patīk daba, tāpēc viss apmierina.
308. Patīk dabas neskartums, novērtēju klusumu, labprāt vēlētos, lai paliek meži.
309. Patīk dabiskais, bet vēlētos, lai ir pakalpojumi papildus dabā.
310. Patīk kā ir, labi pastaigāties ar bērniem, kad apkārt ir zirgi.
311. Patīk kā ir, nevēlētos rūpnīcas un gaisa piesārņojums.
312. Patīk kā ir, patīk klusums un miers.
313. Patīk kā ir, varbūt var kādas izklaides iespējas dabā.
314. Patīk kā ir, vēlētos vairāk iespējas darbam un atpūtai.
315. Patīk klusā daba pēc darba Rīgā.
316. Patīk klusums, bet vajadzīga attīstība.
317. Patīk lauku sajūta, ka ir klusums un miers.
318. Patīk meži, koki un apkārtnē.
319. Patīk miers un klusums.
320. Patīk pēc pilsētas baudīt mieru, dabu, klusumu.
321. Patīk skaista daba, kas pieejama laukos.
322. Patīk skaista un sakopta daba, labprāt vēlētos, lai visapkārt tā būtu.
323. Patīk svaigais gaiss, tāpēc negribu lai to sabojā.
324. Patīk un novērtēju attīstību, bet ilgtspējīgu.
325. Patīk vienkāršs un klusā daba, kur cilvēki daudz nebojā.
326. Patīk viss kā ir šobrīd.
327. Patīk, ka apkārt ir dzīvnieki un lauksaimnieki.
328. Patīk, ka ir izklaide.
329. Patīk, ka nav liels piesārņojums un daba ir vēl tik neskarta 21. gs.
330. Patīk, ka nav troksnis un piesārņojums.
331. Pilsētā ir tik liela attīstība, ka vajadzīgas papildu aktivitātes.
332. Rapsis ir nozīmīgs nektāraugs bitēm un citiem kukaiņiem, vēja ģeneratori elektrībai, veciem mežu masīviem nav vietas, jo tie pūstot saražo daudz CO₂, savukārt jauni meži spēj fotosintezēt un attīrīt gaisu. Skujkoku mežos vispār fantastisks gaiss.
333. Saglabāt dabas vērtības.
334. Saglabāt esošo, attīstīt lauksaimniecību.
335. Saglabāt esošo, attīstīt viensētu un eko ciematu virzienu.
336. Saglabāt neskartās teritorijas, par tām rūpēties, labāk apsaimniekot aizmirstos nostūrus.
337. Saglabāta neskarta daba, neizcirsti meži.
338. Sakopt valstij piederošos mežus, aiz Vaidavas pilskalna tas ir praktiski nebaudāms, ne vizuāli, ne arī pārvietoties pa to iespējams. Vecās stigas ar sagāztiem kokiem pilnas, meža ugunsgrēka gadījumā nekur nevarētu piekļūt.

Aptaujas rezultātu ziņojums īpaši aizsargājamo dabas teritoriju apmeklētāju monitoringa ietvaros

339. Samazināt intensīvās lauksaimniecības platības, uzlabot taku infrastruktūru, apdzīvotās vietās ieviest vairāk dabas elementu.
340. Saprotot, ka nekas nevar palikt nemainīgs, jebkurām pamatīgām izmaiņām tomēr būtu jābūt saskaņotām ar dabas ilgtspēju un saglabāšanu.
341. Sigulдай attīstīties vienotākā kopskatā.
342. Sistēma neļauj sarindot manas vēlmes!
343. Vēlmes pēc dotām iespējām ir šādas 1. A, 2.F, 3.H; 4.D 5.D;6.B, 7.G, 8. C.
344. Skaista, sakopta ainava ar pieaugušiem (neskartiem un arī apsaimniekotiem) meža masīviem, kas mijas ar jaunaudzēm un apsaimniekotām lauksaimniecības zemēm kurās ir gan pļavas gan apsaimniekotas aramzemes. Lauku apvidū atrodas arī viensētas, kas tiek apsaimniekotas un uzturētas, nevis ieaugušas krūmos ar sagruvušu jumtu un izsistiem loģiem un bez jebkādām dzīvības pazīmēm.
345. Stingrāk noteikt, kur drīkst cilvēki iet, kur nē, lai nebradā visur. Uzturēt esošās takas kārtībā. ieviest ieejas maksu, bet ne milzīgu. Pārņemt pieredzi no citiem parkiem, piemēram, Tatra NP.
346. Šeit ir daudz kas neskarts, tāpēc īsti nevajag.
347. Šeit ir pauguraina vieta, iederas pacēlāji.
348. Šeit neiederas nekādi vējā ģeneratori utt.
349. Tehniskā laikmetā ir pierasts pie automašīnas, mobilā telefona un kompjūtera, bet labprātāk redzētu vairāk aktīvās atpūtas iespējas.
350. Tīru.
351. Turpināt saglabāt GNP būtību, brīvi apskatāmi objekti/ dabas takas. Atļaut GNP zemes īpašniekiem veikt saimnieciskās darbības, kas veicina teritorijas labiekārtošanu.
352. Tuvāk dzīvesvietai vēlos, lai saglabājas maz traucētas teritorijas, vienlaikus priecātos par dabisku, ekoloģisku dzīvesvietu attīstību, dabas tūrisma objektiem utt. Noteikti atsevišķos rajonos jābūt rūpniecībai, bet tur dzīvot negribētu.
353. Tūrisma infrastruktūra.
354. Tūrisms attīstītas, bet iedzīvotājiem nekas netiek.
355. Tūristiem daudzveidīgu atpūtu uz ūdens.
356. Vairāk viensētas, tūrismu.
357. Vairāk – iedzīvotājiem un tūristiem sasniedzamas vietas ar kājām un velo. Atbalstot aktīva dzīvesveida piekritējus un attīstot loģistiku šajā jomā.
358. Mazāk – atkritumus ceļa malās (vajadzētu atkritumu konteinerus šoseju malās).
359. Vairāk aktivitātes.
360. Vairāk attīrītu mežu.
361. Vairāk dabas, mazāk cilvēku.
362. Vairāk dabisko pļavu. Apdzīvotas un apsaimniekotas privātīpašumu teritorijas. Saglabāt un kopt mežus.
363. Vairāk dabīgo pļavu.
364. Vairāk izklaides iespēju un mežu, pārējais nav vajadzīgs.
365. Vairāk kad cilvēki paši strādā ražo kaut ko izmantojot savas zemes resursus, kad cilvēki sakārto savus laukus mežus un īpašumus lai nebūvētu kaut kur citur mājas bet lai pamestās mājas atgriežas dzīvības.
366. Mazāk apbūvētas pļavas ar ciemiem un mājām.

Aptaujas rezultātu ziņojums īpaši aizsargājamo dabas teritoriju apmeklētāju monitoringa ietvaros

367. Vairāk kokus.
368. Vairāk labiekārtotu pastaigu taku, jo tas iespējams, pareizi izveidots, mazinātu cilvēka ietekmi uz dabas objektu vai vismaz novirzītu pa dabas objekta zonām, kas nav tik nozīmīgas.
369. Vairāk neskartas dabas, mazāk rūpniecības.
370. Vairāk publiskas bezmaksas pašvaldības radītas izklaides vietas, arī vairāk instalācijas bērniem, pusaudžiem. Mazāk vietējo restorānu un ēstuvju, vietējiem tas neko daudz nedod (ja neskaita tūristus). Nopietnākas darba vietas, restorāni un veikali to nenodrošina tādā apmērā. Konkurētspējīgu atalgojumu.
371. Vairāk redzētu norādes ar to, ka atrodos Gaujas Nacionālajā parkā.
372. Vairāk – sakoptas, izveidotas vietas atpūtai.
373. Vairāk vietas, kas attīsta un motivē uzņēmējdarbību.
374. Vairāk zaļuma, mazāk mākslīgas apbūves.
375. Vajadzētu attīstīt Strauji ar izklaidēm, lai arī vietējiem ir ko darīt brīvdienās.
376. Vajag attīstību, piesaistīt cilvēkus arī ziemā.
377. Vajag balansēt dabas aizsardzību un rūpniecības attīstību.
378. Vajag rūpniecību.
379. Vajag uzlabot apkārtni, cilvēki pamet ciemu, jo trūkst iespēju.
380. Var ieviest eiro inovācija, bet tam neiederas apkārtne.
381. Varbūt domāt kā risināt to, cik daudz ir dzīvnieku savairojusies.
382. Varbūt ceļu uzlabot no Līgatnes līdz Skaļupei.
383. Varbūt kādas izklaides būtu interesanti, te ir arī jaunās ģimenes ar bērniem, kam ir vēlme izklaidēties. Labprāt atstātu mežus un kokus, kamēr tie neapdraud cilvēkus.
384. Varbūt vajadzētu vietai pieturēties pie vēstures, jo mums ir daudz vēsturisku objektu šeit.
385. Varbūt savākti koki.
386. Vairāk stāvvietas.
387. Varbūt vairāk lauksaimniecības uzņēmumi, lai būtu dabiski un darbavietas.
388. Varbūt vajag izdomāt kaut ko, kas palielinātu darba vakances Līgatnē.
389. Velo ceļus un gājēju celiņus.
390. Vēlos, lai cilvēki turpina uzturēt neskarto dabu.
391. Vēlētos jauninājumus ciemā.
392. Vēlētos vairāk dzīvesvietu cilvēkiem, jo ir trūkums.
393. Vēlētos vairāk iespēju, lai nākotnē cilvēki vēlas nākt šeit dzīvot.
394. Vēlos attīstību Gaujas nacionālajā parkā.
395. Vēlos lai ir daba, bet lai ir arī urbanizācija.
396. Vēlos pilsētas attīstību un vidi, kas rada vēlmi šeit dzīvot. Lielāku attīstību.
397. Vēlos saglabāt šo ciema sajūtu, nevēlos urbanizāciju.
398. Vēlos skaistu vietu, bet ar nodarbēm.
399. Vēlos vairāk darba vietas ar normālu samaksu.
400. Vēlos vairāk redzēt vecu mežu masīvu. Mazāk kailciršu, izcirtumu, uzartu dabisko ilggadīgo zālāju.
401. Vēlos vietas un vides uzlabošanu.

Aptaujas rezultātu ziņojums īpaši aizsargājamo dabas teritoriju apmeklētāju monitoringa ietvaros

402. Vēlos, lai dabā tiek saglabāta, bet notiek arī uzlabojumi.
403. Vēlos, lai ir plašākas izklaides iespējas.
404. Vēlos, lai pilsētā ir mierīgi, bet tā arī attīstītas, gan uzņēmējdarbībā, gan tūrisma.
405. Vēlos, lai pilsētā piesaista ar darba vietām, bet kas nav saistītas ar rūpniecām.
406. Pagaidām ceļas cenas īpašumiem, jo netālu ir Rīgā un daļa mūk prom no pilsētas.
407. Vēlos, lai vieta paliek mierīga, nevis skaļa ar vēja generatoriem, vairāk aktivitātes vietējiem gan būtu pozitīvi.
408. Vēlos, lai vietā saglabā šo dabas skaistumu, bet arī notiek attīstība, lai piesaistītu vairāk cilvēku.

Ķemeru Nacionālais parks

1. Apsaimniekojot ĶNP neaizmirst, ka tajā dzīvo arī cilvēki, kuru mājvietas (vecās zvejnieku saimniecības) u.c. atrodas parka teritorijā, lai aizsargājot dabas vērtības, pastāvīgi dzīvojošo cilvēku dzīves kvalitāte nepasliktinātos.
2. Atkritumu urnas vairāk.
3. Atkritumu savākšana pludmalē.
4. Aļģu savākšana vasarā, jo pludmale aizaug.
5. Atkritumu savākšana un infrastruktūras izbūve mūsdienīgā veidā.
6. Attīstīt darba vietas.
7. Attīstīt pašus Ķemerus.
8. Būtu "jānolaižas uz zemes" un jāuzklausā speciālisti, kas ir ieguvuši izglītību attiecīgajā jomā un kas tajā strādā, NEVIS Facebook komentētāji, tie kuri nekad nav nodarbojušies ar to jomu un uzskata, ka visu zina vislabāk par visiem speciālistiem.
9. Ceļi.
10. Cilvēkus piesaistīt, savest kārtībā, šķirot atkritumus, kafijas automāti.
11. Detalizēta informācija soc. tīklos un avīzēs par parka aktivitātēm. Iedzīvotāju informēšana un atbalsts pareizas, vienotas ainavas veidošanai ar augiem un vides objektiem. Piejūras ciemos ceļu posmos vajadzīgi soliņi, lai pārgājiena laikā ik pa laikam var atpūsties. Lapmežciemā tādu nav.
12. Elastīgāku noteikumi zemes apsaimniekošanai.
13. Gājēju celiņu izbūve posmā Lapmežciema pasts — Kaņiera ezers. Lielās satiksmes dēļ ir ļoti bīstams kājām gājējiem.
14. Informēt iedzīvotājus.
15. Informēt labāk sabiedrību un darīt reālus darbus, ne tikai izstrādāt ierobežojošus noteikumus. Šo anketu vajadzēja caur e-adresi nosūtīt visiem īpašniekiem.
16. Infrastruktūru.
17. Ir labi, kā ir. Nevajag neko papildus sarežģīt mums.
18. Iztīrīt sakritušas kokus. Nepiekritu teorijai par sagāzto koku atstāšanu mežā sapūšanai. Tūristiem nepatīk nesakoptību.
19. Jāiesaista vairāk vietējie iedzīvotāji.
20. Jāturpina sakārtot vidi, lai cilvēkiem un tūristiem Ķemeri nes iedvesmu un labsajūtu.

Aptaujas rezultātu ziņojums īpaši aizsargājamo dabas teritoriju apmeklētāju monitoringa ietvaros

21. Noteikt precīzu robežu starp pilsētas teritoriju un Nacionālā parka teritoriju. Darīt visu, lai pilsētas teritorijā nenotiktu īpašumu pārpurvošanās nodrošinot maģistrālo grāvju tīklu funkcionēšanu.
22. Notekūdeņu savākšana un attīrīšana. novārtā atstāto komercuzņēmumu īpašumu sakārtošana. Braucot ar velosipēdu pa mežu esmu novērojis, manuprāt, nekontrolētu koksnes izvešanu no meža.
23. Kompensācijas par ierobežojumiem.
24. ĶNP administrācijai vairāk kontrolēt pašvaldību izsniegtās būvatļaujas, kur nav veiktas biotopu izpētes un citi procesus, ko veic pašvaldība.
25. Labiekārtot.
26. Lai tūristiem ir kur likt auto, nevis pie kafejnīcām.
27. Liekas, ka apsaimniekošana notiek tikai Ķemeru purvā, tālākās vietās nenotiek.
28. Lielai daļai atpūtnieku ĶNP sākas Ķemeru dzelzceļa stacijā, līdz Meža mājai ir 2-3 km. Varbūt staciju, kurā noteikti ir neizmantotas telpas var iesaistīt informatīvajā nodrošinājumā. Nu kaut vai interaktīvi, bet zem jumta.
29. Man patīk paveiktais. Tā turpināt!
30. Vairāk informācijas par iespējamo līdzdalību izzinošos pasākumos. Labprāt kopā ar speciālistiem iepazītu putnu sugas, kas šeit mājo. Tas vairāk bērnu dēļ.
31. Nostiprināt kāpu zonu, aizsargājot no jūras. Tīrīt jūras krastu no aļģēm. Sakārtot asfaltētos gājēju ceļus.
32. Paplašināt taku tīklu mežā Zaļās kāpas virzienā, lai varētu staigāt par vairākiem maršrutiem. Ziemas laikā – noteikti vajadzētu iebraukt slēpošanas trasi pa mežu.
33. Pasekot patvaļībai līdzī (nesankcionēti koki nogāzti, par daudz miskastes mežā).
34. Patvaļīga būvniecība – vairāk kontroles no būvvaldes un dabas aizsardzības inspektoriem.
35. pēc reformas nav skaidrs kurš tad to darīs?
36. Popularizēt ārzemniekiem, kas palīdzētu attīstīties mazajiem biznesiem.
37. Regulāras pārbaudes, noteikumu uzstādīšana un pārbaude to ievērošanai.
38. Rūpēties par vietējo iedzīvotāju vietējas uzņēmējdarbības un vietējas atrašanās darba iespējām.
39. Samazināt ierobežojumus, bet veicināt labo praksi.
40. Atvieglot vietējo iedzīvotāju iesaistīšanos atsevišķu dzīvnieku medībās.
41. Traucē tas ka uz takām bieži nav atkritumu urnas, ka rezultātā bieži šis takas ir piemēslotas.
42. Turpināt attīstīt tūrismu, veidot interesantas dabas takas, vēl piedomāt pie vides pieejamības ar bērnu ratiņiem.
43. Turpināt iesākto.
44. Turpināt pozitīvu sadarbību ar vietējiem iedzīvotājiem palīdzot un izglītojot.
45. Uzlabot kontroli par malu zvejniecību gan Kaņiera ezerā, gan jūras piekrastē.
46. Uzskatu, ka lūstošie koki būtu tomēr jātīra, un nav pieļaujama viņu pūšana teritorijās. Tas ir neglīti un nevajadzīgi pilsētas teritorijā.
47. Vairāk ieklausīties iedzīvotāju vajadzībās un redzējumā par Ķemeru nacionālā parka apsaimniekošanu.

48. Vairāk informācijas saprotamā veidā īpašumu īpašniekiem.
49. Vairāk konsultēties ar vietējiem iedzīvotājiem, nevis "apgūt" kārtējos ES līdzekļus, kas Latvijas ekonomikai neko nedod. Vietējie iedzīvotāji tiek nostādīti fakta priekšā – atjaunosim purvu. Un tālāk? ES nauda ir "iegrūsta purvā" un ES saka, ka mēs Jūsu ekonomikā esam ieguldījuši tik un tik miljonus eiro. Esiet reālisti – pašlaik jāstiprina valsts drošība un jāattīsta ekonomika, kas spēs atdot Valsts ārējo parādu. No "tārpiņiem" peļņu negūsim.
50. Vajadzētu vairāk iesaistīt cilvēkus vides sakārtošanā, veidot kopīgas talkas, pēc kurām ir arī izklaides daļa, spēles, izzinošas aktivitātes, pikniks. Ieviest reālus lielus naudas sodus par sadzīves atkritumu izmešanu mežā un pilsētā, izvietot kameras vietās kur potenciāli met atkritumus.
51. Valstij atpirkt dabas aizsargājamās teritorijas, kuras Valsts aizsargā, bet es sava īpašuma vērtību tikai zaudēju un nevaru izmantot.
52. Valsts un pašvaldība jāskatās uz Ķemeru graustiem!
53. Veidot ainaviski sakoptu vidi (novākt sabrukušo sanatoriju ēkas).
54. Veidot labas, konstruktīvas, pretimnākošas, abpusēji izdevīgas attiecības ar ĶNP iedzīvotājiem un zemju īpašniekiem.
55. Veikt kvalitatīvus darbus – koku apsekošana, ciršana, veikt apstādījumus, pļaut zāli, uzkopt visas ielas nevis tikai galvenās, atjaunot un uzturēt notekgrāvju sistēmu pilsēta un meža, parka teritorija, pievērst uzmanību nesakoptam setam ar gruziem.
56. Vienīgi jau pieminētie veloceļi, kas varētu savienot Ķemerus-Smārdi-Milzkalni un piekrasti.
57. vienkāršot jaunu māju celtniecību, ceļš no Ventspils šosejas ir sliktā stāvoklī, aicināt jaunus iedzīvotājus. Pārāk daudz problēmu ar veco ēku atjaunošanu, tāpēc īpašnieki tikai gaida, kad vecā ēka pati no sevis sabruks.
58. Vairāk izpētītai, ieviešot vajadzīgos pasākumus kaitēkļu izkaušanai un aizsargājamo dzīvnieku, augu saglabāšanai. *Vairāk informācijas par dabas daudzveidību, vietas vēsturi.
59. Traucē grausti un neapsaimniekotie īpašumi.
60. Prieks par jaunajiem reindžeriem, par izzinošiem pārgājieniem.
61. Lai iesaistās vairāk pašvaldība ieviešot kārtību un liekot sodus par kaitniecību dabai, infrastruktūrai.
62. Vēlētos vairāk mežu kopšanas, tādu kas veicinātu daudzveidību, nektāra bagātības pieaugumu apkārtnes dabā; vēlētos pārrunāt zemes īpašnieku tiesības uz Saules gaismu ainavu aizsardzības zonā. Vēlētos iesaistīties darbā DAP mežu kopšanas jomā vai sadarbībai ar vietējiem īpašniekiem, lai īpašnieki saņemtu atbalstu konsultāciju un finanšu veidā, tādejādi veicinot labvēlīgu attieksmi pret teritoriju un nodarbinātību, kas veicinātu dabas bagātību. Vēlētos, lai ierobežojumu būtu mazāk un jebkuri ierobežojumi, kur tie vajadzīgi, tiktu arī reāli kompensēti, lai neveidotos ierobežojumu, liegumu business, kurā neliels skaits cilvēku iegūst, bet daļai rada rūgtumu un nožēlu. Noteikti nevēlētos redzēt apkārtni kā ūpju vai ērgļu fermu. Vēlētos, lai ĶNP teritorijā un piejūras ciemos arhitektūra veidotos vēsturiskajai videi, ainavai atbilstošāka. Lai ierobežojumu būtu mazāk, tomēr nākamās paaudzes varētu novērtēt zvejniekiem, lauku viensētu vidi, utt., lai arī tā radīta vēlāk.

Aptaujas rezultātu ziņojums īpaši aizsargājamo dabas teritoriju apmeklētāju monitoringa ietvaros

63. Aizliegt medības. Aizrakt meža ceļus, lai apgrūtinātu atkritumu izgāšanu mežā. Masveida tūrisms jāsamazina.
64. Apbūves iespējas uz manas īpašumā esošās zemes!
65. Ar vien vairāk sāk traucēt milzīgās tūristu masas. Pārējais it kā ir OK.
66. Atdzīvināt Ķemerus.
67. Atgrieziet atpakaļ Starpiņupi kāda tā bija pirms jauno slūžu izbūves. Un jāsāk cīņa ar odiem, knišļiem un ērcēm, nevis jāveido labvēlīgi apstākļi cilvēku kaitēkļu augšanai. Vai zināt, cik cilvēki ciemā slimojuši ar ērcu encefalītu un Laimas slimību?
68. Atjaunot dabiskās pļavas.
69. Atjaunot un restaurēt veco koka apbūvi, atjaunot koka un krūmu apstādījumus — robežu iela atjaunot ābeļu aleju, vairāk uzraudzīt palīdzēt uzturēt vēsturiskās ēku fasādes, atjaunot ozolu apstādījumus — parka teritorija pie Meža mājas, vairāk strādāt būvuzraugiem un iesaistīt vairāk pašvaldības finanšu resursus, uzlabot asfalta segumu trotuārus, atjaunot meža parku pie stacijas, atjaunot tramvaja kustību, kas ir vēsturiskā vērtība.
70. Attīstīt infrastruktūru, lai padarītu dzīvi ērtāku.
71. Attīstīt jaunas vietas.
72. Attīstīt stāvvietas, lai tūristiem ir kur auto likt, lai nav ceļmalās jāliek.
73. Attīstīt tūrisma galamērķus — dabas takas, attīrīt pludmali no dūņām.
74. Attīstīt vairāk stādījumus, ziedu pļavas. Kur izveidots ciemata ceļš /asfaltēts/ — iekopt ar apstādījumiem, kokiem, kas vasarā dod noēnojumu, kas tiešām radītu ciemata esamību! Prasības pļaušanai pārskatīt, jo ļoti neforši, ka uz Līgo/Jāņu svētkiem nav vairs margrietiņas ko plūkt. Bet savukārt rudenī, gan veikt vēl pēdējo pļaušanu /oktobris/novembris/, lai pļava atkopjas un uzkrāj spēku.
75. Attīstītāku velo infrastruktūru.
76. Sakopt zonu starp ceļu uz Kaņiera ezeru un Kaņiera ezeru.
77. Ļoti trūkst kāds velo ceļa posms starp Kūdru un Sloku.
78. Bez zemes īpašnieka ziņas īpašums tika iekļauts Ķemeru NP.
79. Būtu labi noasfaltēt Palangas ielu, lai rudenī ejot no Robežu ielas gala (mājām) uz Pareizticīgo baznīcu parkā nesabristu zābakus dubļos. Paldies.
80. Būtu jauki atpirkt pašvaldībai kultūras namu, savest kārtībā un ļaut izstādīt manas lielformāta gleznas, kur attēloti Ķemeru. Vēl vajadzētu palīdzēt Mihailam Gillam, kam pieder bijušais *Salons* Tukuma ielā 26(krustojumā ar Bišu ielu) to sakopt, jo palicis tikai ēkas karkass, uzrakstīt kādu projektu, kas atjauno ēku sabiedrības vajadzībām (pats Ķemeru centrs).
81. Ļoti jauka vieta ir Bibliotēka, tā attīstās pareizi.
82. Ceļu segumu.
83. Gribētos veloceļu vai taku gar ceļu Smārde- Milzkalne- Tukums. Lieliski paveikts darbs ir labiekārtojot Vējaparku. Ir arī daudz iespēju vietējai kopienai izpausties piedāvājot savas idejas (Rūķu/Tulpju aleja, izgaismotā pietura). Derētu arī kāds pakomāts, lai atvieglotu vietējo mājražotāju darbu.
84. Gribētos, lai saglabājas krasta kāpas Ragaciems- Klapkalnciems, parkveidīgais mežs un paugurkāpas, ierobežot jaunus celtniecības objektus tieši krasta kāpu zonā.

Aptaujas rezultātu ziņojums īpaši aizsargājamo dabas teritoriju apmeklētāju monitoringa ietvaros

85. Gribētu lai tiek izstrādāti noteikumi, kā var attīstīt teritorijā esošos īpašumus, noteikumi varētu paredzēt, ka var būvēt, piemēram, tikai koka mājas, mājas ar zaļiem jumtiem utt., bet lai tas būtu iespējams attīstīt, nevis maksāt nodokļus, lai parks varētu pelnīt!
86. Iespēja apbūvēt nekūstamo īpašumu.
87. Iespēju brīvāk būvēt māju, vietā kur pats vēlos. Mainīt vajag auto apstāšanās vietas pie gausās jūdzes. Tagad tās atrodas pāri šosejai, kur katru reizi dodoties uz jūru ir jāriskē ar savu un bērnu dzīvību.
88. Ieteikums sabalansēt un saskaņot likumus, noteikumus, jo ne vienmēr realitātē ir izpildāms, piemēram, dabas aizsardzība un atļautā apbūve, vai liegumi, kur sugas nav konstatētas jau vairākus desmitus gadu.
89. Ir jāļauj ciemiem attīstīties (būvēties), un ir arī stingri jānosaka kur tās kategoriski nedrīkst būt.
90. Vēl tik daudz ko var attīstīt, atvērt sēravotus, laukumus iekārtot, atjaunot ēkas.
91. Izfīrīt mežus.
92. Īpašumiem, kuriem atjaunojot īpašuma tiesības bija jau noteiktas liegumu un dabas aizsardzības teritorijas bez apbūves tiesībām tās saglabāt, it īpaši, kur ar vien blīvāk veidojas apbūves teritorijas. Nepieļaut jaunu būvniecību, ja nav pieejami centralizētie tīkli.
93. Īpašumu apsaimniekošana ar dabai draudzīgiem līdzekļiem, lai maksimāli saglabātu veselīgu vidi.
94. Jānomaina apgaismojums uz ielām, jāsalabo galvenā plūsmas iela, jālikvidē vai jārestaurē vēl atlikušie grausti.
95. Jāsaudzē daba.
96. Jāturpina attīstīt Ķemerus kā NP centru un jāierīko jauni pastaigu un riteņbraukšanas maršruti, kur tūristi un vietējie var izbaudīt dabu. Jāsakārto kārtīgi informācija par katru dabas apskates objektu, jo bieži tūristi maldīgi dodas pa zaļās kāpas taku, cerēdami, ka galā būs lielā Ķemeru tīreļa taka.
97. Jo mazāk izmanto un pārveido zemi, ainavu un jo vairāk izmanto minerālūdeņus, jo izbalansētāka varētu būtu Ķemeru NP attīstība.
98. Jūrmalas valstspilsētas teritorijai jābūt kā citos Eiropas kūrortos — Karlo-Vivari (Čehija), Bādene (Austrija) utt. urbānai un sakoptai videi. Tādu vidi apmeklē tūkstoši tūristu no visas pasaules. Ārpus pilsētas teritorijas — lūdzu — dabīgā vide.
99. Kopumā attīstība ir pareizā virzienā, tā varētu būt ātrāka.
100. Vairāk sakoptas takas: “sakopts” nozīmē minimālu caurgājību (novākti kritušie koki tieši uz takas, apgriezti sānu zari blakus augošiem kokiem un krūmiem). Iedomājaties slēpotāju ziemā. Iespēju robežās pats šo daru.
101. Informācija par šīm takām, ieskaitot kartes, kas ļauju plānot maršrutus.
102. ĶNP gan ainavas un zemes izmantošanas izmaiņām jābūt saskaņotām ar iedzīvotājiem!
103. Labiekārtot atpūtas vietas, attīrīt ceļmalas un uzturēt izplautas, uzstādīt vairāk informācijas stendu. Traucē un nepatīk bijušo sanatoriju ēku vraki Ķemerus.
104. Internetā tiek ievietots vairāk informācijas par Ķemeru nacionālo parku.
105. Labiekārtotāku jūras krastu.
106. Lai paliek kā ir. Neļaut veikt blīvas apbūves, lielas celtnes.

Aptaujas rezultātu ziņojums īpaši aizsargājamo dabas teritoriju apmeklētāju monitoringa ietvaros

107. Laipu līdz ezeram, lai var vērot putnus.
108. Spēļu laukumu bērniem (tas gan netieši ar NP saistīts).
109. Lieliski, ka Ķemeru centrs tiek sakopts, parks atjaunots. Ja vēl vannu māju savestu kārtībā un graustus no Ķemeru centra izdotos aizvākt, būtu ļoti jauki. Derētu kāda kafējnīca sanatorijas teritorijā.
110. Apkārtējos dabas objektus (Kaņiera ezers, purvs, takas) vajadzētu saglabāt pēc iespējas dabiskākus, bez kafējnīcām un kempingiem.
111. Ļoti gribētos normālu piekļuvi, jo ceļš ir strīdīga statusa, kas grib, izgāž gruzus. Kāds draud, ka esot viņa. Ceļam jāpieder valstij vai pašvaldībai. Punkts.
112. Ļoti patīk atjaunotie objekti Ķemerā, bet sāk mazliet uztraukt tūristu plūsma. It īpaši vasarā. Brīžiem ir momenti, kad jūtamies "saspiesti" savā apkaimē šajā laikā, jo atpūtnieki no pilsētām ir tik daudz, ka pats nevar aiziet uz jūru un nopeldēties. Vai nu jāgaida vakars vai darba dienas vidus. Un arī tie saucamie "atpūtnieki" bieži vien atstāj atkritumus pēc sevis, kas vienkārši ir necieņa pret dabas parku un tā iemītniekiem gan cilvēkiem, gan dzīvniekiem.
113. Materiāls atbalsts tiem, kas vēlas atjaunot ēkas.
114. Samazināt vēsturisko ēku skaitu – tas atvieglos to atjaunošanu un piesaistīs jaunus iedzīvotājus.
115. Mazā apbūve.
116. Mazāk apbūvēt.
117. Mazāk vagoniņu vasarnīcu.
118. Meži neskarti, apdzīvotas vietas iztīrītas no krūmiem, sakopta ezermala gar kanālu. Iztīrīts kanāls ar peldvietām vietējiem iedzīvotājiem. Likvidēti vai aizbaidīti kormorānus vismaz no kanālmalas, bet labāk no Kaņiera ezera.
119. Negribētu šeit redzēt lielas ražotnes un bezgaumīgas augstceltnes, blīvu apbūvi.
120. Vajag attīstīt tūristiem aktuālas lietas – naktsmītnes, kafējnīcas /restorāni, kas piesaistītu papildus. Sakārtotas galvenās ielas, ēku fasādes atjaunošanas, lai nav daudz pamestu un nesakārtotu īpašumu.
121. Nevēlos redzēt daudzstāvu dzīvokļu mājas, lielos tirdzniecības centrus.
122. Plašāku informāciju par parka teritorijā apskates vietām.
123. Noteikti saglabāt mežu un medības.
124. Novākt graustus Ķemeru centrā. Reģenerēt vidi atkritumu izgāztuvēs. Turpināt popularizēt ĶNP kā aktīva tūrisma objektu. Ziemā iekārtot slēpošanas trases.
125. Par maz tiek iztīrītas ceļmalas, ceļmala starp slīdēm un Ventspils šoseju ir brikšņi no kuriem regulāri negaidīti ceļa izlec dzīvnieki, nav pietiekama klajuma, lai tos pamanītu.
126. Patīkamāk braucot ar laivu pa Valguma ezeru ir, skatīties uz sakoptiem īpašumiem, nevis krustām šķērsām sagāztiem sapuvušiem kokiem, neplautu zāli, kas ir ugunsbīstami.
127. Pārtraukt medības visā NP.
128. Ievērojami ierobežot mežizstrādi valsts mežu īpašumos, reducējot to tikai uz sugu vai biotopu stāvokļa uzlabošanas pasākumiem un ainavu izkopšanu vai atsevišķos gadījumos – cilvēku vai būvju drošībai.
129. Plānot un uzbūvēt dzīvnieku pārejas uz ceļiem, kur tas būtu vajadzīgs.

Aptaujas rezultātu ziņojums īpaši aizsargājamo dabas teritoriju apmeklētāju monitoringa ietvaros

130. Arī turpmāk nodrošināt jaunu teritoriju apbūves aizliegumu.
131. Domāt par kvadriciklu, krosa motociklu u.t.ml. problēmas risinājumiem (meža ceļu "izjāšana", trokšņa piesārņojums/traucējums).
132. Pirmkārt, rast inovatīvus, saprotamus, tūristiem un iedzīvotājiem saprotamus veidus/valodu, kā informēt par nepiesārņošanu. Varbūt caur mākslu – piktogrammas, akcijas, audio, vizuālos risinājumus....izglītojošas akcijas.
133. Atļaut tikai ilgtspējīgu uzņēmējdarbību! Piemēram, ja pie Tīreļu laipām pārdod kafiju, tad tikai un tikai atkal lietotās krūzēs, par ko ir jāatstāj drošības nauda, kas motivē atnest krūzi atpakaļ u.tml. Kā arī nokļūšana uz objektiem – automašīnu maršrutos jābūt citam risinājumam – elektriskam autobusam u.tml. uz lielajiem galapunktiem vai drošam (!) velo ceļam.
134. Pludmales regulāra sakopšana noteikti netraucētu. Patīk vides uzlabošana, un dabas taku ierīkošana, papildināšana. Tās varētu papildināt vēl vairāk (piknika vietas, atkritumu tvertnes). Autostāvvietas ir ļoti vajadzīgas. Varbūt maksas. Gājēju pārejas akūti vajadzīgas.
135. precīzi nedefinēt robežu kur satiekas ĶNP ar pilsētas teritoriju. Un darīt visu lai pilsētas teritorijā tiktu aizvadīti liekie ūdeņi sakārtota meliorācijas sistēma. Kā arī pilsētas teritorijā aizvākt visus nokaltušos un nokritušos kokus. ĶNP teritorijā, lai viss ir tā kā daba grib.
136. Saglabāt nemainīgu.
137. Sakārtot stāvvietu jautājumu tūristiem.
138. Sakārtotu vidi.
139. Sakārtotus ciemus, labi attīstītu infrastruktūru un privātmāju apbūvi.
140. Nevajadzētu iecikloties uz nosaukumu ĶNP un tāpēc kaut ko nedarīt. Piemēram, jau cik gadus tiek runāts par jauniem kapiem mežā aiz Ragaciema. Bet tikai tāpēc, ka tas ir ĶNP, tā izveide nenotiek.
141. Sakopt graustus.
142. Atvērt Ķemeru sanatoriju.
143. Atjaunot Ķemeru tirgu; atvērt kafejnīcas.
144. Ķemeru viesnīcas parka teritorijā izveidot dabai draudzīgu transportu (velorikšas vai zirgu pajūgus) nodrošinot parku arī veciem cilvēkiem un cilvēkiem ar īpašām vajadzībām.
145. Traucē dzērāji-invalidi, kas bieži skaļi un rupji lamājas.
146. Sakopt mežu masīvus, veikt apkārtnes meliorāciju, aizvākt visus invalidus un dzērājus, sakopt esošos īpašumus. Jāatjauno Ķemeru viesnīcas un poliklīnikas darbība. Gribu dzīvot sakoptā vidē.
147. Sakoptāku infrastruktūru, pašvaldības organizētu atkritumu savākšanas un sabiedrisko tualetu nodrošināšanu jūras apmeklētājiem.
148. Sakoptāku jūras piekrasti. Vidi ar labiekārtotiem soliņiem, bērnu laukumu, miskastēm.
149. Sakopti Ķemeri, ne tikai parka teritorija.
150. Saņemt kompensāciju par ierobežojumiem.

Aptaujas rezultātu ziņojums īpaši aizsargājamo dabas teritoriju apmeklētāju monitoringa ietvaros

151. Saņemt lielāku atbalsta maksājumu par to ka nevar veikt saimniecisko darbību. Vēlētos saņemt informāciju par iespējām, nevis to meklēt likumos un noteikumos, kas ne vienmēr ir saprotami.
152. Stimulēt zemes izmantošanu veselības veicināšanas mērķiem — sanatoriju, rehabilitācijas kliniku u.c. celtniecībai vai revitalizācijai. Veicināt minerālūdens izmantošanas saimniecisko darbību (piemēram, termes vai spa, minerālūdens ražošanas uzņēmumi utt.).
153. Suņu pastaigas traucē.
154. Tagad sāk pamazām viss mainīties uz labo pusi, kas bija 30 gadu laikā nolaists. Postažas palikušas tikai Ķemeru vēsturiskajā centrā. Nezin kāpēc tās neliek nojaukt.
155. Taku tuvumā veidot ainaviskus skatus. Cilvēki pārgājienos ēd — iekārtotas un uzturētas vietas samazinātu atkritumu daudzumu takās. Sausās kūdras pārkausu izvedamās tualetes takās nāktu par labu.
156. Teritoriju sakopšana.
157. Infrastruktūras attīstība.
158. Transporta ierobežošana pludmales zonās — netiek kontrolēts.
159. Stāvvietu izbūve pludmales tuvumā.
160. Atkritumi pludmalē — netiek savākti, nav konteineri.
161. Tīrākas upes.
162. Tīrības ievērošana.
163. Attīstīti trekīnga maršruti.
164. Turpināt attīstīt Ķemeru NP kā aktīvās atpūtas, rekreācijas vietu. Pieļaujami mazie biznesi atpūtnieku apkalpošanai. Manuprāt, ļoti būtiski būtu sakārtot novārtā atstātos bijušos dažādu komercuzņēmumu īpašumus un atrisināt notekūdeņu savākšanas un attīrīšanas jautājumu.
165. Tūrisma atbalstam vajadzētu veidot grants ceļu atpūteklīšanu, izvērtējot kopējo ietekmi veikt grāvju atjaunošanu un uzturēšanu ar mērķi saglabāt funkcionējošu infrastruktūru.
166. Uz Antiņciem un Čaukciem ceļmalu grāvju iztīrīšana no apauguma, Kaņiera ezermalas posmā Lapmežciems- Ragaciems iztīrīšana no krūmiem iztīrot kādreizējo ceļu un izveidojot pastaigu takas ar iespēju vērot dabas dažādību. Prieks par kopto Riekstu salu un Niedrāju laipu. Niedrāju laipu turpināt līdz laivu bāzei.
167. Uzlabojiet asfaltēto ceļu no stacijas līdz Katedrāles ielas krustojumam.
168. Vairāk grūžu kastes ierīkot.
169. Vairāk jāattīra purvi, meži, grāvmalas. Jānovāc kritušie koki, jāiztīra notekgrāvji un mazās upītes, jānojauc visādi dambji, jāiztīra caurtekas.
170. Vairāk labiekārtot, lai piesaistītu tūristus un naudu vietējiem iedzīvotājiem.
171. Vairāk līdzekļus paredzēt parka, ielu uzturēšanai, piesaistot darbaspēku, mazāk izmantojot tehnikas vienības.
172. Vairāk pastaigu vietas, laipas.
173. vairāk sakārtot apkārtējo vidi, bet laikam jau attīstās pareizi.
174. Vairāk sakoptu īpašumu.
175. Vairāk siktirgotāju un ražotāju tirdziņus.

Aptaujas rezultātu ziņojums īpaši aizsargājamo dabas teritoriju apmeklētāju monitoringa ietvaros

176. Vairāk uzturētas takas (attīrītas no kritušiem kokiem, laipas pāri grāvjiem un strautiem, zīmes).
177. Ēdināšanas uzņēmums Ķemerros.
178. Pamatpakalpojumi Ķemerros (aptieka, utt.), lai mazinātu vajadzību braukāt uz, piemēram, Kauguriem.
179. Vajadzētu iztīrīt Skujupīti, citādi šobrīd pilns ar sagāztiem kokiem. Mūsu pusē viss ir daudz maz labi, brīva daba un maz no tūristiem. Diezgan ekskluzīva pieeja parkam.
180. Vēlētos lai tiktu ierobežota tūristu plūsma, uzstādītas atbilstošas ceļa zīmes dzīvojamā rajonā, lai regulētu auto plūsmu, savādāk visi brauc un par citiem nedomā, ātrumu nesamazina, u.tml. Vēlētos, lai pie dabas objektiem un takām būtu uzstādīti noteikumi to apmeklēšanai.
181. Vēlos lai būtu sakārtotāka ceļu satiksmē līdz katram skatu punktam gan automašīnām, gan velobraucējiem, gan gājējiem.
182. Varbūt ir vērts padomāt ja nav iespēju novietot auto netālu no apskatāma objekta, izvietot auto novietni, lai autotūristi neizmantotu tuvākos īpašumus šim nolūkam vai zaļo zonu.

Dabas liegums "Lubāna mitrājs"

1. "Lubāna mitrājs" ir visas Latvijas, un ne tikai, dabas bagātība. Ja valsts ir noteikusi šo statusu un uzstādījusi saglabāšanas un apsaimniekošanas noteikumus, tad arī no valsts sagaidām adekvātu atbalstu šo vērtību saglabāšanai un vairošanai. Mēs zemes īpašnieki būsīm pretimnākoši saņemot adekvātu atbalstu.
2. Nemaisieties mana īpašuma apsaimniekošanā, ieviešot dažāda veida ierobežojumus.
3. Nodrošināt lai netiek degradēta mitrāja teritorija, aizliegt lieguma teritorijā apmežot lauksaimniecības zemes, nepieļaut dabīgi apmežojušos zemju zemes lietošanas mērķa maiņu.
4. Pārstat subsidēt neefektīvu zivsaimniecību.
5. Uzlabot ūdens apriti Lubāna baseinā, īpaši vasaras mēnešos.
6. Sadarboties abiem novadiem, kur robežojas Lubāna mitrājs (Madona-Rēzekne).
7. Savest ezera krastmalu kārtībā.
8. Tīrīt Aivieksti un izbūvēt zivju ceļu Aiviekstes iztekā no ezera.
9. Noasfaltēt ceļu Varakļāni-Īdeņa.
10. Izveidot vairāk jaunas dabas takas, labiekārtot, uzlabot jau esošās. Varbūt piedāvāt zemju īpašniekiem kādu izdevīgu aktivitāti viņu īpašumos dabas taku, atpūtas vietu, utt. izveidē!
11. Noteikti attīstīt velo tūrisma maršrutus. Ir jāparedz auto stāvvietas, bāzes vietas, iespējas izveidot naktsmītnes tiem velotūristiem, kas ierastos te ar savu transportu.
12. Lubānas mitrāja teritorijā, tuvākajā tās apkārtnē atļaut tikai bioloģisko lauksaimniecību. Izveidot īpašu mehānismu tās stimulēšanai.
13. Stingri kontrolēt ķīmisku augsnes mēslojumu, kaitēkļu apkarošanas līdzekļu izmantošanu zemnieku laukos.
14. Aktīvāk cīnīties ar latvāņiem, zemju īpašniekiem uzlikt par pienākumu tos apkarot. Stingri kontrolēt to lietu.

Aptaujas rezultātu ziņojums īpaši aizsargājamo dabas teritoriju apmeklētāju monitoringa ietvaros

15. Kontrolēt mednieku aktivitātes. Nav salīdzināma vairs tā dzīvnieku un zivju daudzveidība un bagātība kāda tā bija pirms 30- 40 gadiem. Ar katru gadu tā samazinās.
16. Darīt to pieejamāku cilvēkiem, piemēram, laipu takas utt.
17. Gar Gomeļa teritoriju gar ceļa malu novākt apaugumu, lai garām braucējiem būtu labi pārredzama tā teritorija.
18. Gribētu likvidēt liegumu savā īpašumā, jo tas nerada būtiskas izmaiņas dabā.
19. Ir jā saglabā esošā ainava, šī neskartā daba, jāturpina apsaimniekot pļavas ar atvieglotiem noteikumiem, pieļaujot zāles smalcināšanu, iespēju robežās to novācot no lauka, vai pieļaujot apmežošanu grūti piekļūstamās vietās.
20. Laikam jau nepatīk tas dolomīts ezera krastā. Būvē tur kā Rīgas centrā. Nekā dabīga vairs.
21. Netiek veikta intensīva lauksaimniecība.
22. Pēdējos gados ūdensputnu migrācija ir ievērojami samazinājusies, tāpēc, ka dižos praktiski netika ielaists ūdens un viss nekontrolēti aizaug ar kārkliem un niedrēm.
23. Manuprāt, vienīgā reālā izeja būtu nodot diķu infrastruktūru ieinteresētam saimniekam, ar saistošiem noteikumiem infrastruktūras uzlabošanā un ūdens līmeņa saglabāšanā. Tas risinātu arī nodarbinātības problēmas, kā arī piesaistītu tūristu, ornitologu interesi. Tad vietējiem iedzīvotājiem būtu motivācija investēt tūrisma attīstībā.
24. Domāju, ka šis jautājums varētu iekustēties vienīgi pēc valsts vai kādas starptautiskas organizācijas spiediena, jo esošie zivsaimniecības investori uzvedas agresīvi un pārvalda ievērojamus resursus, lai ietekmētu pašvaldību, iedzīvotājus un arī novadu.
25. Saglabāt bioloģiski vērtīgos zālājus, neļaut teritorijām aizaugt ar krūmiem. Valstij izskatīt iespēju atpirkt meža teritorijas no īpašniekiem.
26. Uzskatu, ka pirmkārt dabai traucē intensīvās lauksaimniecības ienākšana *Natura 2000* dabas teritorijās, dabisko pļavu apsaimniekošanas veidi. Cilvēka, tehnikas, lauksaimniecības dzīvnieku nepārtraukta atrašanās dabas liegumā. Tur nav vairs vietas meža dzīvniekiem, putniem, kas ligzdo pļavās!
27. Vajadzētu veikt pasākumus, kas novērstu Lubāna ezera aizaugšanu ar niedrēm, kontrolēt ūdens līmeni, lai novērstu zivju slāpšanu ziemas un vasaras karstajā sezonā.
28. Vēlētos, lai tiktu tīrīta Aiviekste (kritušie koki utt.), palielinātos upes caurplūdums un mazinātos mana īpašuma applūšanas apjoms un palu laiks.
29. Gribu turpināt nodarboties ar bioloģisko lauksaimniecību un attīstīt to, maksimāli apsaimniekot sev piederošos īpašumus. Gribu lai mana apkārtnē ir tīra un sakopta.

Dabas parks "Pape"

1. Ceļu kvalitātes uzlabošana (pārsvarā privātie servitūti), skaidras norādes tūristiem.
2. Vajadzētu labāk parūpēties par dabas parka dzīvniekiem, nodrošināt viņiem labākus dzīves apstākļus, biežāk barot un braukt apraudzīt. Vairākas reizes ir redzami izbadējušies un ļoti tievi dzīvnieki, kuri ēd dubļus, jo nav nekas cits ko ēst. Kā arī, paliekot ārā arvien aukstāks un slapjāks, padomāt, ka nelikt dzīvniekiem stāvēt ūdenī un salt.
3. Pacīnīties, lai Papes ezers tik ātri neaizaugtu.
4. Saglabāt vēsturiskā Papes Ķoņu ciema vērtīgo ainavu.
5. Vairāk kontrolēt būvniecību Papes kāpu zonā.

Aptaujas rezultātu ziņojums īpaši aizsargājamo dabas teritoriju apmeklētāju monitoringa ietvaros

6. Iedarbināt finanšu instrumentus, lai par tūrisma uzņēmējdarbību Papē no Lietuvas "uzņēmēju" puses būtu gan atbildība, gan nodokļu ieņēmumi Latvijas publiskajam sektoram un infrastruktūras nodrošinātājiem.
7. Panākt ceļa asfaltēšanu no Rucavas pagrieziena līdz Papei.

Rāznas Nacionālais parks

1. Ar (priekšlikumiem attīstībai, red.) to nodarbojas Dabas pārvalde!
2. Atbalstīt projektus, rakstīt projektus.
3. Ceļus sataisīt, par kuriem tiek maksāti ceļa nodokļi, bet rezultātā ceļu nav ir tikai tā dēvētais pagaidu ceļš (grants segums).
4. Dažreiz liekas, kas Rāznas NP trūkst skaidras attīstības vīzijas, piemēram, nākamajiem desmit, 20 vai 50 gadiem. Kādi ir mērķi, kurus vajag sasniegt? Trūkst informācijas iedzīvotājiem, kuri kaut kā varētu palīdzēt uzlabot Rāznas NP darbību, un šoreiz tā nav tikai atkritumu lasīšana 1x reizi gadā, pavasarī.
5. Dot to apsaimeņot jaunatnei ar jaunu skatu uz dzīvi.
6. Finansējumu vairāk.
7. Galvenais saglabāt visu esošajā stāvoklī.
8. Galvenokārt vajadzētu sakārtot ciematus, kas ir Rāznas NP, ne tikai pašvaldības centrus, domāt par to kā cilvēkus iesaistīt dažādās aktivitātēs un kā labāk samazināt bezdarbu.
9. Gribētos, lai vietējiem iedzīvotājiem, kur kopj savu īpašumu būtu kādi atvieglojumi vai privilēģijas zvejai Rāznas ezera. Diemžēl līgumi zvejai ar murdu ir sastādīti ar devīzi "nekā personīga, tikai biznes".
10. Ierobežot medības Rāznas ezerā un samazināt industriālās zvejas apjomus. Iespējams, būtu pozitīvi vērtējama arī iekšdedzes dzinēju atļauju samazināšana.
11. Iesaistot jauniešus tuvumā esošo kultūras objektu sakopšanā.
12. Infrastruktūras pilnveide (ceļi, galdi, soli).
13. Izvērtēt kanalizācijas ierīkošanas noteikumus, atļaut bioloģiskās attīrīšanas iekārtas lauku viensētām ar filtrāciju gruntī, jo āra sirsniņmājiņa piesārņo grunti vairāk nekā bioloģiskā kanalizācijas sistēma.
14. Ja ir ierobežojumi NĪ īpašniekiem, šie ierobežojumi ir jākompensē.
15. Iekārtot atpūtas vietas jauniešiem.
16. Jāattīstās tālāk. Kopumā jau ir labi ka ir. Vajag piesaistīt vairāk tūristus, lai arī ziemā tās viesu mājas var strādāt un nestāv tukšas. Vasarā jau ir labi un daudz cilvēku, bet ziemas tukšas.
17. Jāturpina tik darīt, daudz kas jau ir labāk.
18. Kad radīja RNP, solīja daudz visādus uzlabojumus, kanalizāciju un ūdensapgādi viesu mājās pie ezeriem sakārtot, pagaidām tas nav noticis, tikai tik cik paši. Labi ka ir Eiropas naudas un kaut kādi projekti.
19. Gribētos iztīrīt niedres no krastiem.
20. Labiekārtot nacionālo parku.
21. Lielāku atbalstu saimniekiem.
22. Ļaut izmantot motorlaivas uz ezera.

Aptaujas rezultātu ziņojums īpaši aizsargājamo dabas teritoriju apmeklētāju monitoringa ietvaros

23. Ļaut uzņēmumiem vairāk attīstīties, jo nemaz jau viņu te — laukos tik daudz nav... RNP teritorijā ir pietiekami daudz neskartu teritoriju, tāpēc tajās vajadzētu pievērst lielāku uzmanību, nevis tur, kur cilvēki pelna sev iztiku un sniedz ieguldījumu pašvaldības attīstībā un veido ģimenes.
24. Nekādā gadījumā neierobežot saimniecisko darbību NP teritorijā, mēs panāksim to ka pat palikusī jaunatne aizplūdis prom no teritorijas.
25. Noasfaltēt valsts nozīmes ceļu Malta-Lipuški, kas veicinātu tūrismu un vēlēšanos apmeklēt un baudīt unikālo dabas parku!
26. Obligāti jātīra Rāznas ezers — sāk aizaugt. Bērņības peldvietas vairs nav pieejamas. Jāuzlabo ceļu stāvoklis, jo tūrisms var apstāties. Jāliek sodi par savas teritorijas nekopšanu — pie dažām mājām ir bardaks un džungļi.
27. Pagaidām viss apmierina. Nav ieteikumu.
28. Peldvietām jābūt vairāk publiskām nevis privātām (aprikotām ar ģērbtuvēm, galdiem, soliņiem, grīla iespējas, wc tīras un smaržīgas — var kā konteineri būt, kur simbolisku naudiņu 0,20 iemet un durvis atveras, pēc tam tur viss automātiski iztīrās), atkritumu konteineri un izvešana). Ezera krastus vajadzētu ar grābekli satīrīt, ko ezers izskalo ārā. Būtu labi ja būtu glābšanas postenis vasaras periodā, kas braukā pa Rāznas ezeru un pārbauda kārtību uz ūdens. Žēl, ka Lamašu pludmale stāv tādā nekārtībā, zinu, ka privāta, bet nevēlas sakārtot, agrāk zāle bija nopļauta un tīra pludmale.
29. Piesaistīt jauniešus teritorijas labiekārtošanā.
30. Pašvaldībai un NP vadībai reāli jāorganizē visa darbība NP visas tautas īpašuma attīstībai:
 - a. Pludmales aprikošana.
 - b. Rāznas ezera tīrīšana
 - c. remontēt ceļu
 - d. Sakopt vidi
 - e. Salabot ceļus. Salabot tūrisma objektu atribūtiku. Uzlabot infrastruktūru
31. Tiešām nezinu, ko vajadzētu uzlabot, jo vietējais pagasts, izcili rūpējas par to, lai mēs dzīvotu tīrā un zaļā vidē.
32. Tīrīt ezeru, jo galvenā vērtība aizaug.
33. Uzlabot pieejamību ezeram.
34. Vairāk kontrolēt rūpnieciskos zvejniekus. Atļaut iekšdedzes dzinēju izmantošanu uz ezera.
35. Vairāk sakopt, ne tikai uz lielajām talkām.
36. Vajadzētu vairāk informatīvu materiālu par iespējamām darbībām parka teritorijā, jaunumiem, iecerēm.
37. Veidot sakoptu, tūristiem un uzņēmējiem pievilcīgu vidi, saglabājot dabisko unikalitāti.
38. Ainavas un zemes saudzēšanu. Jārūpējas visiem kopā par dabu.
39. Ainavu noteikti nevajag mainīt, bet ceļu stāvokli uzlabo gan!
40. Aizsargājamo biotopu aizsardzībai un saglabāšanai vajadzīgo pasākumu īstenošana.
41. Traucē, ka ezers aizaug. Gribētos mainīt, ka apkārt ezeram varētu izbraukt ar velo, lai nav jābrien pa nezālēm. Pasākumi bērņiem par dabu. Gribētos attīstīt Zosnas muižu. Traucē atkritumi un ūdens piesārņojums.
42. Aprikt pludmales vairāk, iztīrīt Rāznas ezera krastus apkārt.

43. Atkritumi. Šķirošanas iespējas būtu labi.
44. Atpūtas vietas vajadzētu veidot, pieejas ezeram.
45. Attīrīt ezeru, neļaut aizaugt. Izvēkt satrūdējušos, sakritušos kokus, labiekārtot atpūtas vietas, ļaut sadalīt zemes gabalus ap ezeru sīkāk, lai iedzīvotāji varētu tos iegādāties un sakopt. Atbalsts no pašvaldības tūrisma taku un aktīvās atpūtas maršrutu izstrādē.
46. Attīstīt vairāk jaunāko NP Latvijā. Izziņu pasākumi bērniem par dabu, dzīvniekiem. Būtu vēlams nometnes bērniem, bet nedalot sociālo statusu, lai piedalās visi, var būt par maksu (saprāta robežās). Sporta nometnes arī gribētos. Vajag plaut niedres no ezera, ļoti ātri aizaugs un nebūs mūsu Latgales jūras. Tīrību gribētos vairāk apkārt ezeram, jo ezers ir tas kas visus pievelk. Bet tam jāvelta nauda, laiks un cilvēku resursi, lai būtu kārtībā.
47. Brīvāku pieeju Rāznes ezeram, aktīvo tūrismu.
48. Būtu lietderīgi ierīkot izbraucamu ceļu apkārt Rāznes ezeram. Posmā no Čornajas uz rietumiem ir neizbraucami.
49. Ceļu uzlabošana.
50. Ceļš, līdz ar to arī velo maršruts, posmā Ezerkrasti-Dubuļi attīstījies galīgi nepareizi. Segums nekvalitatīvs. Tā arī nav salabots.
51. Dabas aizsardzības prasībām atbilstoši izmantoti teritorijas tūrisma un sabiedrības izglītošanas resursi, ir ierīkota un uzturēta atbilstoša teritorijas dabas, ainavu un kultūras vērtību apskates, izziņas, aktīvās atpūtas, sporta un izglītības infrastruktūra. Attīstību uz nākotni.
52. Darba vietas vajag.
53. Daudz mežu tagad tiek pilnībā izcirsts lai arī nacionālo parku teritorijā kailcirtes nav atļautas, realitātē cik tad tur to koku paliek. Vairāk būtu jāsaglabā tā vide un ainava?
54. Rāznes ezera krastā vajadzētu veidot eko ciematu kas būtu jauns grūdiens parka attīstībā!
55. Ezera sakopšanas un tīrīšanas darbi. Aizaugušo teritoriju kopšana. Ceļu labiekārtošana.
56. Galvenais, lai viss tiktu uzkopts laicīgi.
57. Gribas redzēt vairāk pastāvīgus iedzīvotājus, kuri te dzīvo. Sadzīves atkritumu problēma. Vairāk apmierinātus iedzīvotājus ar dzīvi.
58. Gribētos, lai pašvaldība vairāk iesaistītos apkārtnes sakopšanā (pamesto ēku sakārtošanā). Vasarā varētu iztīrīt ceļa malas no krūmiem un garās zāles, piespiest privātos sakārtot savus īpašumus.
59. Gribētu redzēt vairāk koptu viensētu un lauku īpašumu. Lai cilvēki gribētu dzīvot laukos ir vajadzīga laba infrastruktūra, vajadzīgi labi ceļi, labs interneta pārklājums.
60. Gribu attīstīt lauku tūrismu.
61. Iedzīvotājiem un pagasta pārvaldei apzināties šīs dabas vērtības, novērtēt. Jo izrādās, ka paši iedzīvotāji maz ko zina un uzskata, ka mums nav nekā īpaša.
62. Izglītot iedzīvotājus, popularizēt, sakārtotu infrastruktūru, bet netraucējošu dabai.
63. Informēt jauniešus skolās, pulciņos par Nacionālo parku, cik svarīgi saglabāt, ko tas dos?
64. Ir jāveido tūrisma uzņēmējdarbībai labvēlīga vide. Noteikti aktuāls ir apsaimniekošanas, labiekārtošanas un pieejamības jautājums. Ir vajadzīgs sakārtot ceļu infrastruktūru.
65. Izglītot skolās, raidījumi, stimulēt subsīdijas, birokrātiju mazināt.
66. Izmainīt pilnībā pašvaldības un NP vadības attieksmi pret Latgales pērli.

Aptaujas rezultātu ziņojums īpaši aizsargājamo dabas teritoriju apmeklētāju monitoringa ietvaros

67. Pārtraukt Rāznas ezera izmantošanu tikai komerc nolūkam, tas ir publiskais ezers un pieder tautai un ne tikai komersantiem, kā tas ir tagad.
68. Izveidot tūristiem pieejamas telšu vietas, kempingus, lai apstāšanās vietai pie ceļa neizmantotu nepielāgotas teritorijas.
69. Ja ko dara, tad to vajag stāstīt, vienkāršie cilvēki jau neuzzina neko.
70. Jāsakopj atmatā atstātas zemes, jātīra kanāls.
71. Kvalitatīvus ceļus nodrošināt.
72. Raznas līmeņa regulēšana.
73. Purvu meliorācija.
74. Infrastruktūru attīstīt.
75. Labiekārtot publiskās vietas pludmalē, neļaut auto piebraukt tauvas joslās, dedzināt uguns kurus.
76. Jāveido sadarbība ar vietējiem iedzīvotājiem, jāinformē par padarīto, attīstīt takas.
77. Lai RNP cilvēkiem būtu darbs.
78. Latvāņi mums ir savairojušies. Daži cīnās bet citur ir daudz joprojām saauguši. Pamazām jau viss paliek sakopts vairāk, bet joprojām daudz pamestu māju, tās aiziet postā, žēl skatīties.
79. Man pieder meža īpašums, kura izstrādi man būs jāveic trīs piegājienos. Tas nav racionāli, katru reizi jāmaksā par tehnikas mobilizāciju, katru reizi jāorganizē mežistrāde. Turklāt nevaru pats izlemt, vai varu savu LIZ aizstādīt ar mežaudzi vai nē. Turklāt neviens man nekompensē šo.
80. Manuprāt ir jāļauj zemes gabalu dališanu mazākos gabalos, ne tikai kā ir šobrīd. Šobrīd zemes gabalus nedrīkst dalīt mazākās vienības par 10 ha. Jaunatne šeit nevar iegādāties īpašumus, jo nespēj atļauties tos 10 ha.
81. Makšķerēšanas noteikumus labākus.
82. Mazāk rapsi.
83. Mazāk vēlētos redzēt uzartas pļavas. Traucē sabiedrības vēlme patērēt dabu. Apmeklētāji nekautrējas atstāt atkritumus dabā vai arī mērķtiecīgi piegružot.
84. Mazināt dažādus liegumus, atjaunojot viensētas, tādā veidā sekmējot viensētu atdzimšanu.
85. Melnā seguma ceļš apkārt Rāznai.
86. Vasaras pop-up kafejnīcas.
87. Sakopt vecās muižas ēkas.
88. Ierīkot skeitborda laukumi pie Rāznas.
89. Pastaigu takas ar melno segumu, bērniem kur braukt ar dažādiem *gadžeti*, bērnu ratiņiem, ziemā slēpošanai.
90. Ne visi zemes īpašnieki godprātīgi apsaimnieko savus īpašumus (šeit domāts, ka zeme ir iegādāta, bet tā netiek kopta, aizaug ar zāli, krūmājiem), līdz ar to kopējā dabas ainava zaudē savu pievilcību. Pricē tas, ka ir uzņēmīgi saimniekotāji, kuri nomā zemi un to kārtīgi apsaimnieko. Nākotnē noteikti būs vajadzīgi darbspējīgu cilvēku resursi.
91. Neizmantotās lauksaimniecības zemes ir jāpārveido par mežiem. Tas papildus sniegtu labāku ainavisko vērtību, kā arī labāk uzlabotu biotopu daudzveidību.
92. Nekas netraucē. Attīstība ir pareizā virzienā. Vēlētos iztīrīt upītes Olušņica gultni, tā iztek no Olovecas ezera un ietek Bižas ezerā.

Aptaujas rezultātu ziņojums īpaši aizsargājamo dabas teritoriju apmeklētāju monitoringa ietvaros

93. Neļaut krūmājiem aizaugt un mainīt ainavu pie Rāznas ezera. Zivju resursi būtu jāpalielina bet jāseko nozvejas limitiem. Savā apkārtnē nevēlos neko daudz mainīt. Tikai labiekārtot piekļuvi ezeram peldvietai.
94. Nodokļus mazākus uz zemi. Darbavietas.
95. Nodokļus mazākus.
96. Nomainīt ceļa segumu apkārt Rāznai.
97. Pašlaik ir viena doma, lai citas valstis neko no tā visa ne sagrauj.
98. Pārdod un braukt prom.
99. Piekļuve ratiņ krēslā ir sarežģīta.
100. Presē vai interneta resursos vairāk informācijas par izmantošanas iespējām.
101. Rāznas ezers palicis tīrāks, vēlamas labiekārtotas marķētas takas ar nakšņošanas vietām (ne viesu nami, bet brīvdabas nojumes).
102. Redzēt gribas kārtīgus tūristus, nekas netraucē Dzīvo un priecājies, vēl pie mums atbrauc citi var kopā priecāties, vēl Tev samaksā, Cilvēku kultūra attīstās pareizā virzienā, vēl iegādāties zemi pie RNP, bet nav ko nopirkt, ja ir tad par lielu naudu.
103. Remontēt ceļu.
104. Saglabāt esošo statusu.
105. Saglabāt esošos ierobežojumus.
106. Saglabāt pašreizējās vērtības, neveidot jaunus aizliegumus un ierobežojumus.
107. Sakārtot dabu tā, lai piesaistītu tūristus un veicinātu nodarbinātību. Saglabāt to, kas ir, lai saglabātu NP statusu.
108. Sakārtot ezeru, viss aizaudzis un pilns ar čūskām.
109. Sakārtotus ceļus (ziemā, lai var izbraukt), atkritumi.
110. Sakopta vide, draudzīga attieksme pret dabu. Mīliet dabu un tā jums dos daudz.
111. Sakoptu un izplautu teritoriju apkārt Rāznas ezeram.
112. Samazināt birokrātiskās prasības. Piemēram, ja saimnieks vēlas iztīrīt krūmājus savā zemā, tas ir jāsaskaņo, iesniedzot dokumentus Rāznas NP atļaujas saņemšanai.
113. Velo maršrutu veidošana ir, bet ceļi nav gana plati, piemēroti. Attīstīt atpūtas vietas.
114. Sādžā, kura dzīvoju ir atzīmēta kā senkapi. Konkrēti senkapu vietu neviens nevar norādīt. Lai pieminētu mūsu Latgaļu senču, jāizveido piemiņas vieta ar kapakmeņi vai piemiņas plāksni.
115. Tīru vidi.
116. Traucē tūristu atkritumi nesavāktie. Lai automašīnas nebrauc, cik ātri.
117. Uz doto mirkli viss apmierina, paldies!
118. Uzlabot ceļu kvalitāti, jo ir daudz dažādu vietu kuras varētu apmeklēt, bet ir slikti ceļi.
119. Ūdens piesārņojumu regulēt, attīstīt parka infrastruktūru, līdzīgi kā Gaujas NP.
120. Ūdens tilpēs atļaut motorizētu pārvietošanās līdzekļu izmantošanu, tas neļautu tik ātri aizaugt ar ūdenszālēm.
121. Vairāk darba vietu. Bērniem sporta aktivitātes, bērnu nometnes visiem, nešķirot pēc iedzīvotāju statusa.
122. Vairāk finansējumu, lai var labiekārtot takas, attīstīt tūrismu.

Aptaujas rezultātu ziņojums īpaši aizsargājamo dabas teritoriju apmeklētāju monitoringa ietvaros

123. Vairāk kontrolēt būvniecību Rāznas ezera krastā. Vajadzētu atļaut izmantot iekšdedzes motorus laivām, lai ar tādiem varētu braukt ne tikai īpaši pietuvināti komersanti, kas patiesībā ir lielākie maluzvejnieki, bet arī parastie iedzīvotāji.
124. Vairāk kultūras pasākumus savā pagastā. Bērniem un pieaugušajiem sporta iespējas vairāk. Talkas vairāk. Ainavu sakopšana.
125. Vairāk sakoptu objektu, Rāznas pludmales nav sakoptas pat vasarā, viss atkritumos.
126. Vairāk tūrismu attīstīt, naktsmītnes pie mums.
127. Vairāk vēlētos redzēt apdzīvotas un sakoptas vietas pie Rāznas, nevis pamestas viensētas. vairāk kaimiņu.
128. Traucē attīstīties pašvaldību izveidotas atpūtas vietas vai pakalpojumi, kuri iedzīvotājiem pieejami bez maksas. Tādējādi uzņēmumi, kuri nodarbojas ar kaut ko līdzīgu, ko sniedz arī pašvaldība nespēj konkurēt un negūst peļņu un zaudē klientus. Piemēram, pašvaldība piedāvā bez maksas SUP dēļus, bet tajā pat laikā kāds uzņēmums arī piedāvā (piemēru ir daudz). Tā līdzīgi bija ar Lubānas "Bāku", kur Gaigalavas iedzīvotāji varēja bez maksas braukt ar SUP dēļiem. Uzskatu, ka projektos iepirktie pamatlīdzekļi ir domāti iedzīvotājiem izmantot bez maksas dažādu pašvaldības pasākumu laikā, nevis ikdienā.
129. Vajadzētu atļaut aizvietot sausās āra tualetes ar bioloģiskajām attīrīšanas iekārtu tualetēm.
130. Vajadzētu veikt ūdenstilpņu attīrīšanu, kā arī zālāju pļaušanu.
131. Vajag izpļaut niedres ārā, lai ir vairāk pieejamu krastu atpūtai.
132. Vajag saglabāt un sakopt esošo.
133. Vajag sakopt daudz īpašumu ir pamesti. Pie lielceļiem jau viss sakārtots, bet ja pabrauc nostāk, tad daudz nesakoptu vietu. Atkritumu daudz visur tiek pamests. Paliek nesakopts pēc atpūtniekiem.
134. Vēlētos atbrīvot dažās vietās ainavu no krūmājiem.
135. Vēlētos lai parka teritorijā attīstītos lauksaimniecība, līdz ar to būtu vairāk sakoptu lauku, tāda veida arī kopumā parka dabas ainava būtu atbilstoša stāvoklī. Kā arī gribētos lai parka būtu pēc iespējas vairāk asfaltētu ceļu.
136. Vēlētos, lai tie īpašumi kas pieder pašvaldībai netiktu iznomāti vai pārdoti ārzemniekiem kā arī būtu priekš rokā īpašumus vispirms paņemt nomā vai iegādāties vietējiem iedzīvotājiem, kas sekmētu īpašumu apsaimniekošanu un vietējo iedzīvotāju labklājības celšanu.
137. Viss ir normāli, bet *kruti* būtu soliņš ceļa malā, kur paveras skaista ainava.
138. Zemes īpašniekiem obligāti būtu jāsakopj savs īpašums.
139. Zems iedzīvotāju skaits, kā palielināt?

Dabas parks "Salacas ieleja"

1. Aicināt iedzīvotājus vairāk iesaistīties!
2. Apsekot mežus, kas atrodas Salacas ielejā kā lieguma zonā, jo šobrīd kaitēkļi noposta lielus vairumus ar kokiem. Lai to apturētu nevar viņus zāgēt.
3. Attīstīt ar darbiem.

Aptaujas rezultātu ziņojums īpaši aizsargājamo dabas teritoriju apmeklētāju monitoringa ietvaros

4. Biežāk nosūtīt kārtībniekus uz meža taciņu apgaitām, lai izteiktu brīdinājumus personām kuras regulāri aiz sevis atstāj atkritumus.
5. Iestādīt kokus.
6. Ik pa laikam atgādināt par iespējām un ierobežojumiem. Ne visiem zemes īpašniekiem laukos ir internets, iespēju sameklēt informāciju.
7. Iztirīt Salacas krastus!
8. Labiekārtotas dabas takas.
9. Manuprāt pietiekami labi jau tas tiek darīts, tikai katram ir jāiesaistās.
10. Noteikti vajadzētu tūristus vairāk izglītot un pēc iespējas sodīt par atkritumu atstāšanu.
11. Parūpēties par ilgtspējīgu sporta infrastruktūru, nebojājot ainavu.
12. Ierīkot Staicelē peldvietu.
13. Sadarboties visām ieinteresētajām pusēm, un turpināt esošo darbību.
14. Saglabāt dabisku vidi.
15. Sakārtot Staicelē Krasta ielu.
16. Sakopt Salacas upes krastus.
17. Stingrākus ierobežojumus. Tualetes un to apsekošana.
18. Strādāt nevis gudri runāt vajag.
19. Šobrīd neesmu veikusi informācijas izpēti, kā tiek apsaimniekots mūsu parks.
20. Taupīt un glabāt esošo.
21. Tirīt upi, lai neaizaug.
22. Uzraudzīt tūristu atstātās pēdas — padomāt par efektīvākām atpūtas vietām un to apsaimniekošanu (atkritumu izvešanu). Uzraudzīt maksšķernieku iecienītākās vietas. Rīkot atkritumu talkas, krastu sakopšanai.
23. Vai tad vispār kas tiek darīts? Salaca aizaug, Krastus nedrīkst kopt.
24. Vairāk atpūtas vietas.
25. Vairāk atpūtas vietu laivotājiem, stāvlaukumus automašīnām.
26. Vairāk finanses, materiālie līdzekļi, talkas.
27. Vairāk informācijas iedzīvotājiem.
28. Vairāk izglītot citus par šo svarīgo Salacas ieleju.
29. Vairāk izglītojošus pasākumus.
30. Vairāk soliņus, apaļajai pannai grīdu (skatu punktam).
31. Vairāk talkas.
32. Vairāk uzmanības pievērst dabas taku labiekārtošanai lai būtu vieglāk tas apmeklēt ar bērniem.
33. Vajadzētu atļaut saimniekiem pašiem apsaimniekot savus īpašumus. Tie kas to nevēlas, no apsaimniekošanas var atteikties pašvaldības labā un tad pašvaldība lemj kas to apsaimnieko.
34. Veidot izglītojošos materiālus skolām, lai jaunā paaudze būtu izglītota.
35. Veikt ielejas uzkopšanu visā upes garumā.
36. Aizvākt atkritumu konteinerus "Burlakciemā" no piemiņas vietas.
37. Apkārtne vēlētos redzēt vēl vairāk informācijas standus.

Aptaujas rezultātu ziņojums īpaši aizsargājamo dabas teritoriju apmeklētāju monitoringa ietvaros

38. Apkārtnē ļoti nesakopta pašos Viķos. Viķi ir neievēroti no Staiceles puses. Kaimiņi. Drupas. Tualetes, kas grūst kopā, ar vaļējām durvīm, kas ir redzamā vietā. Pastis un veikals, slimnīca, muiža. Apkārtnē ievērojami nolaista.
39. Zivju ceļš Salacā (!), pagastam vairāk ir jārūpējas par īpašumiem.
40. Atjaunot Salacas krastos novecojušās koku alejas Salacgrīvā.
41. Atpūtas vietas izveidošana bez pašvaldības un valsts šķēršļiem un visādiem muļķīgiem aizliegumiem.
42. Būtisku traucējumu lauksaimniecības zemes izmantošanā šobrīd nav.
43. Būtu jauki, ja varētu iekārtot vairāk pieejamas laivotāju pieturvietas. Sakārtot slūžas pie papīrfabrikas, kas parasti traucē laivotājiem.
44. Censties vairāk sakopt tas vietas, kur ir piegrožots ar atkritumiem. Diemžēl vēl ir pāris vietās palikušas.
45. Dabas takas sakārtošana pie Salacas upes Staicelē.
46. DP vajadzētu saglabāt savu dabisko vidi, ar minimālu saimniecisko darbību. Par vēlēšanos — visvairāk sarūgtina apstākļi, ka manu īpašumu šķērsos *RailBaltic* un kaut kad nākotnē arī Salacgrīvas apvedceļš. Šīs domas neveicina pārāk lielas ilūzijas.
47. Es vēlētos sakopt savu mežu no tā paņemot kritušos kokus.
48. Gribētos kādu atpūtas vai SPA vietu.
49. Gribētos, lai nākotnē zemju īpašniekiem šajā teritorijā būtu iespējams pašiem sakopt Salacu, tajās vietās, kur īpašums ir līdz upei. Jo šobrīd to darīt nedrīkst. Zemju īpašnieki to darītu labprāt. Un pašvaldībai nebūtu jātērē līdzekļi no budžeta.
50. Gribētu vairāk sakārtotu tūrismu. Iespēju netraucēti laivot pa Salacu, bez Staiceles aizsprosta un nēģu taču barikādēm.
51. Kopumā esošā situācija ir pozitīva. Vienīgais ieteikums varbūt būtu izkopt vairāk peldvietu Salacas krastos (pilsētu teritorijā), lai cilvēkiem būtu plašākas iespējas izvēlēties, nevis koncentrēties uz dažām vietām.
52. Peldvietas vajadzētu aprīkot ar piknika vietām un atkritumu tvertnēm, lai nepiesārņotu apkārtni. Upes gultni pie peldvietām vajadzētu attīrīt un izplaut.
53. Kur tagad tiek uzarta lauksaimniecības zeme, agrāk bija pļavas.
54. Labiekārtot atpūtas vietas (2x).
55. Lai Salacas upi attīrītu no sakritušajiem kokiem ne tikai īpašnieks, bet arī pašvaldības, arī uzņēmumi, kas nodarbojas ar laivošanas pakalpojumiem. Jo sanāk, ka viņi tik laivo saņem naudu, bet es kā īpašnieks tīru upi, lai viņi varētu laivot, vācu atkritumus. Vai maksā naudu par katru laivu īpašā kontā, lai var samaksāt zāgētājiem, kas tīra upi, samaksāt traktoriem ar vinčām utt. Atļaut vairāk braukt pa upi motorlaivām, lai neaizaug upe.
56. Lauku tūrisms ir atslēga, vajag tikai ļaut cilvēkiem to darīt. Tikai tam vajadzīga nauda un dažādas atļaujas.
57. Lielāku iesaistīšanos un rūpes par ieleju.
58. Ļaut brīvāk apsaimniekot palieņu pļavas, no tām novācot kokus un krūmus, vairāk veidojot parkveida struktūru.
59. Maksājumus sadalīt līdzvērtīgi ar citām dalībvalstīm.
60. Man patīk, ka Skaņākalna teritorija ir tik dabīga. Varētu ierīkot apgaismojumu ceļā no kases līdz pašam Skaņajamkalnam, varbūt Meža kaķi ierīkot.

Aptaujas rezultātu ziņojums īpaši aizsargājamo dabas teritoriju apmeklētāju monitoringa ietvaros

61. Manuprāt, ja katrs pieliktu savu roku pie dabas saglabāšanas, tad viss attīstītos un netiktu radīts kaitējums.
62. Manuprāt, vairāk būtu vajadzīgs piesaistīt tūristus, kas arī palīdzētu vairāk rast jaunas darba vietas, lai vietējiem iedzīvotājiem būtu lielāka vēlme/iespēja palikt dzīvot/strādāt šajā apkaimē.
63. Mums ir tīra apkārtnē.
64. Galvenais, lai pie tūristu un vietējo ļaužu iecienītām vietām nebūtu liela šmucīgā ekoloģiskā pēda.
65. Nevajadzētu ļaut aizaug ar krūmiem nogāzēm, aizsedzot ainaviskus skatus.
66. Nevajadzētu mainīties, bet attīstīt dabas parku lai tūrisms attīstītos.
67. Noteikti būtu jāuztur un jāatjauno dabas taka gar pašu Salacu, Staicelē. Skaista pastaigu vieta, kur rast mieru starp upi un priedēm, kas netipiski pilsētiņai.
68. Pagaidām viss apmierina. Liekas tikai ka vairāk vajadzētu tieši pievērst uzmanību dabas taku iekārtošanai, vairāk vietu kempingiem un atpūtas vietām.
69. Patīk, ka vairāk attīstās aktīvais ūdens tūrisms, pati labprāt tajā piedalītos.
70. Pēc iespējas mazāk mākslīgi radītu objektu.
71. Pievērst uzmanību lāču izplatībai. Izglītot sabiedrību par zaļu dzīvesveidu — ko atstāj — to aiznes. Domāt, kur novietot lielgabarīta atkritumus (šiferus u.c.).
72. Problēmas ar dambi, risināt.
73. Sakārtot upes dambi, apgaismojums uz Staiceles kapiem.
74. Salacas upes līmenis ir zems, pēc aizsprosta nojaukšanas Staicelē, kas būtu jāmaina vai jāmēģina tam atrast risinājums. Kā arī upes krasti ir aizauguši un tas būtu jāmaina.
75. Savā apkārtnē jāsakārto grāvju sistēma!
76. Kaimiņiem jāsaved kārtībā padomju okupācijas laika šķūniši!
77. Centrālā kanalizācija ir ieviesta — tas labi, bet cilvēki tāpat grib to apiet!
78. Izcila vieta Salacgrīva — mežs, jūra, kāpas, upe!
79. Staiceles pamestā papīrfabrika prasās pēc sakārtošanas un lietderīgas izmantošanas. Šobrīd būtiski ietekmē ainavu pie Salacas.
80. Taku restaurācija. Parka pārveidošana par mūsdienīgu parku, peldvietas.
81. Tā nedrīkstētu būt, ka Latvijas cilvēks nevar noiet gar Salacas (un ne tikai) krastu, manuprāt tauvas joslai jābūt krastā nevis upes gultnē — dabiskās ūdenstilpes pieder mums visiem.
82. Tikl vaļā no bebru invāzijas.
83. Tīrāku upi.
84. Traucē nedrošais Salacas tilts Staicelē.
85. Upju gultnes sakopšanu.
86. Uzlabot ceļus.
87. Uzlabot infrastruktūru.
88. Vairāk darba iespēju.
89. Vairāk labiekārtotu atpūtas vietu pie Salacas. Gājēju takas pie Salacas (saglabāt esošo arī).
90. Vairāk popularizēt tūrismu, apvienoties nevalstiskās organizācijās, plašākas aktivitātes veidot.

Aptaujas rezultātu ziņojums īpaši aizsargājamo dabas teritoriju apmeklētāju monitoringa ietvaros

91. Vairāk sakoptāku upes krastu, lai varētu doties garākās pastaigās, kādu pastaigu taku gar upi ne tikai pilsētā(s), bet arī lauku rajonos.
92. Vairāk vēlētos, lai upes krasti būtu vairāk sakopti.
93. Vairāk vēlos redzēt bioloģiskos saimniekotājus.
94. Vajag lielākas pensijas.
95. Varētu būt vairāk labiekārtotas dabas takas.
96. Vēlētos pa taku ejot plašāku skatu uz upi.
97. Vēlētos redzēt kādu uzņēmēju, kas grib izveidot vai izcirst dambi.
98. Vēlētos, lai cilvēki beidz piegružot mežus un jūras piekrasti. Būtu ļoti jauki, ja cilvēki ar ko ir ieradušies uz šīm vietām ar tām arī pamet šīs jaukās teritorijas.
99. Vēlētos, lai esošais kultūras nams tiktu uzlabots.
100. Vēlētos, lai vidē būtu vairāk kaut kas, kā sportiski sevi nodarbināt.
101. Viennozīmīgi vajadzētu sākt ar visu notekūdeņu ieplūdi Salacā, attiecīgās māsaimniecības/ personas sodīt par vairāk nekā 20+ gadu ilgu šādu upes piesārņošanu, izmantot šo naudu, lai attīstītu esošos apskates objektus/atjaunotu parka infrastruktūru. Potenciāls ir ļoti augsts, nav cilvēku, kuri godprātīgi uzņemtos veikt darbus un pieredzes bagātu, lai ar jaunām inovatīvām idejām spētu uzlabot jau esošo.
102. Visvairāk esmu piefiksējis upes aizaugšanu, un ūdens kvalitāti (dzidrību, caurredzamību). Pēdējo 30 gadi laikā tas ir stipri izmainījies upes lejtecē, gribētu uzzināt tam iemeslu un vai tas ir dabisks process, vai tomēr saistīts ar lauksaimniecības notekūdeņu nonākšanu Salacas upes baseinā. Prieks par vietējiem brīvprātīgajiem, kas ik gadu veic upes pļaušanu.
103. Zivis pietrūkst, vajadzētu ielaist zivju mazuļus Salacā. Vajadzētu vairāk attīstīt tūrismu, arī laivošanu.

Slīteres Nacionālais parks

1. Daudz vairāk labi uzskatāmas informācijas apmeklētājiem par to ko drīkst un nedrīkst darīt aizsargājamajās teritorijās.
2. Uzstādīt atkritumu konteinerus ciemu stāvlaukumos, dabas taku un apmeklētāko vietu tuvumā.
3. Ierobežot moto tūrismu tam nepiemērotā infrastruktūrā.
4. Parūpēties, lai tiktu uzstādītas vajadzīgās ceļa zīmes un ierobežojumi, lai tūristi un viņu pārvietošanās neapdraudētu vidi, vietējos iedzīvotājus un atpūtniekus.
5. Aktīvajā atpūtas, makšķerēšanas laikā lielāku kontroli.
6. Atbalstīt vietējos uzņēmumus tieši pašā Kolkā un ļaut viņiem strādāt.
7. Atkritumu apsaimniekošana. Centrālā kanalizācija Mazirbes ciemā.
8. Atkritumu urnu trūkums peldsezonas un makšķerēšanas sezonas laikā ir liela problēma, jūrmalciešu teritorijās nekur nav uzstādītas ātrumu ierobežojošās zīmes — ciemi ir mazi, ceļi likumaini ar smiltis segumu, nevajadzētu ļaut mašīnām traukties ar lielu ātrumu.
9. Atļaut vairāk saimniekot privāto mežu īpašniekiem, dabas aizsardzības uzsvāru liekot vairāk uz Slīteres Nacionālā parka īpašumiem.
10. Ceļmalas tīrīt biežāk, lai dzīvnieki laicīgi redzami... Savest kārtībā atkritumu apsaimniekošanu tūrismu objektos.

11. Ļaut cilvēkiem sakārtot savus īpašumus, lai ciemi kļūst sakārtotāki.
12. Galvenais turpināt informēt sabiedrību par iespējamām aktivitātēm NP teritorijā, ieviest vietējo "reindžeru", kurš uzpasētu piekrastē notiekošo, savā ziņā ieviešot bijību iebraucējiem, tam jābūt pašvaldības nē DAP darbiniekam, tas kaut kādā ziņā ierobežotu arī dabas piesārņošanu.
13. Ieklausīties mazajos uzņēmējos.
14. Ierosinu, tāpat kā Jūrmalā, Kolkas viesiem uzlikt iebraukšanas maksu, un ieņēmumus novirzīt Slīteres NP, vietējo ciematu infrastruktūras uzlabošanai (apgaisojuma atjaunošana, autostāvvietu izbūve u.c.).
15. Norādes, veloceļi attīstāmi.
16. Jāļauj strādāt speciālistiem, nevis jātraucē tiem.
17. Jāsakārto ceļi, kanalizācija, piebrauktuves atkritumu savākšanai.
18. Izstrādāt saprotamus, viegli un skaidri ievērojamus piebraucamo ceļu uzturēšanas un remontēšanas noteikumus, tādus, kuri nerada sarežģījumus, bet risina šos jautājumus.
19. Labāku vides apsaimniekošanu un infrastruktūras uzlabošanu.
20. Lielāka kontrole, informācija, ierobežojumi.
21. Lūdzu sakārtot atkritumu apsaimniekošanu Vaides ciemā! Un, ja nu reiz ir atpūtas vieta pie dīķa, jāsaved tā kārtībā! Vai tas ir tā domāts, ka izcirstais mežs, paliek zaru čupās, izskatās neglīti.
22. Ļoti jauka iniciatīva ir Šlīteres jaunie reindžeri — lūdzu turpināt, kā arī citas jauniešu iesaistes iespējas piedāvāt.
23. Mēģināt ierobežot meža dzīvnieku klaiņošanu ciemā.
24. Vajag rast veidu, kā ierobežot meža dzīvnieku dzīvošanu ciemā — tie nodara postījumus.
25. Nevajadzētu izcirst mežus, mākslīgi izcirst takas, ka, piemēram, Košragā uz jūru. Kāpēc? Paliek tikai celmi. Es Mazirbe dzīvoju 20 gadus, un arvien vairāk redzu šādu muļķīgus it ka uzlabojumus, kas grauj dabiskas vides skaistumu un visu padara cilvēka rokam apgrābstītu.
26. Noderētu apsaimniekošanas līmeņu karte: kurš, ko, kādā jautājumā un apjomā ir tiesīgs darīt — īpašnieks, apmeklētājs, DAP, VVD, pašvaldība.
27. Parādiet kompetences un prioritātes visiem saprotamā grafiskā veidā.
28. Noteikti vajadzētu atgriezt atkritumu urnas. Domāt, kā ierobežot meža zvēru „ciemošanos”, mazdārziņos.
29. Ņemt vērā zemes īpašnieku vajadzības, nevis īstenot SNP plānus nesaskaņojot tos ar īpašniekiem. Izstrādāt kompensācijas mehānismu, lai zemes īpašnieks būtu ieinteresēts sadarboties.
30. Pārāk daudz un dažādu ierobežojumu, prasības no Slīteres NP puses, lai veiktu saimniecisko darbību savā privātīpašumā.
31. Pirmkārt, vajadzētu komunicēt un sadalīt atbildību pašvaldības, valsts un Parka līmenī, jo pašlaik ir iespaids, ka neviens īsti negrib uzņemties atbildību, piemēram, par to pašu nelaimīgo tūrismu. Piemēram, Sīkragā — stāvlaukums ir, bet tā radītās sekas neviens negrib uzņemties. Vajadzētu ieviest maksas stāvlaukumu un to kontrolēt. Tad varbūt rastos lieki līdzekļi vismaz vasaras tūrisma sakārtošanai. Piemēram, katrs, kas grib apstāties stāvlaukumā vai ciemā, veic *Mobilly* maksu.

Aptaujas rezultātu ziņojums īpaši aizsargājamo dabas teritoriju apmeklētāju monitoringa ietvaros

32. Tāpat Sīkragā notiek jaunu zemes gabalu ierīkošana būvniecībai mežā. Tas ir bezkaunīgi un nedrīkst notikt.
33. Rīkot vairāk medības.
34. Sadarboties ar pašvaldību, lai palīdzētu uzlabot jūras krasta infrastruktūru un ainavu. Ar visiem pieejamiem instrumentiem.
35. Samērot cilvēka vēlmes dzīvot piekrastē ar dabas vērtību saglabāšanu.
36. Tomēr kaut kā ierobežot ērcu populāciju. Iedzīvotāji ieguvuši vairākas veselības problēmas, pat bīstamas dzīvībai.
37. Uzklusīt iedzīvotāju vēlmes.
38. Uzlabot infrastruktūru.
39. Vairāk iesaistīt un ļaut iesaistīties vietējiem iedzīvotājiem.
40. Vairāk komunicēt ar ciema iedzīvotājiem un organizēt pasākumus lai sakoptu kaut vai kāpu zonas no padomju mantojuma (stātos, stabi, būvgruži utt.).
41. Medīt vairāk dzīvniekus.
42. Vairāk palīdzēt ar informāciju, kā attīstīt uzņēmējdarbību šādā aizsargājamā teritorijā priekšroku dodot jau iepriekš minētiem pastāvīgajiem iedzīvotājiem.
43. Vairāk pievērst uzmanību atkritumu savākšanai piekrastē.
44. Vairāk rūpēties par tūrisma vides uzlabošanu, lai nepiesārņotu apkārtējo vidi.
45. Valstij palielināt budžetu.
46. Veicināt vietējo iedzīvotāju iesaisti tūrisma pasākumos.
47. Saglabāt ierobežotu pieejamību piekrastes zonai un mežiem, lai saglabātu Slīteres NP teritorijas unikālo floru un faunu.
48. Slēgt stāvvietas apmeklētājiem piekrastes joslā, lai ierobežotu jūras krasta izbraukāšanu un kāpu zonas bojāšanu un piesārņošanu.
49. Pārdomāta atkritumu apsaimniekošanas nodrošināšana piekrastes ciemiem, cienot kultūrvēsturisko mantojumu un nepapildinot to ar centrāli novietotām atkritumu novietnēm.
50. Atbalstīt / motivēt kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanu un atjaunošanu.
51. Vēlētos labāk izveidotu veloceļu no Irbes upes līdz Kolkai.
52. Gribētu, lai ir labākas norādes uz dažiem objektiem (piemēram, Zeltapses dižakmeni). Tā arī nav izdevies to atrast.
53. Vēlētos saprast, vai ir iespējams vizuāli uzlabot daudzdzīvokļu mājas izskatu (piemēram, izmantojot ES struktūrfondu līdzekļus), kurā ir mans dzīvoklis.
54. Ainava un tās ietekmējošā saimniekošana jā saglabā kultūrvēsturisko priekšnosacījumu aspektā, tādā veidā liedzot jebkādu nesamērīgu telpiskās struktūras ietekmēšanu, piemēram, industriālu saimniekošanu, neadekvātu celtniecību.
55. Attīstāmas bioloģiskās saimniekošanas, dabas vai kultūras tūrisms.
56. Ainavai nevajadzētu būtiski mainīties, ir jā saglabā esošais, tomēr nevajadzētu pieļaut pārmērīgu būvniecību NP teritorijā.
57. Apsvērt pārpurvošanās procesu mērenu intervenci.
58. Arī pie Mazjūras vairāk atkritumu urnas.
59. Atkritumu iztīrīšana piemēslotajās vietās.
60. Attīstība lēna, teiktu — stagnācija.

61. Teritorijas attīstības plānu projekti iet atpakaļ pagātnē nevis ar skatu nākotnē.
62. Brīvāka darbība privātajā mežā.
63. Stingrākus sodus velobraucējiem un kvadriciklu vadītājiem izbraukājot kāpas.
64. Būtu vajadzīgs mazāk ierobežojumu vietējiem.
65. Ciemu teritorijās nepieļaut mežu biotopu aizsardzību. Meža biotopiem ļaut pastāvēt meža teritorijās ārpus ciemiem.
66. Dabas taku ierīkošana.
67. Uzraudzīt kāpu lietošanu un kādreiz parādīties arī valsts un pašvaldības inspektoriem, atbildīgām personām m.gsūsu pusē!
68. Vienīgi Latvijas valsts mežu darbiniece pilda savus pienākumus ļoti labi.
69. Bieži vien nav izprotams kas par ko atbild, piemēram, ja krastā ir izskalots ronis, jau pus sadalījies, mums parasti prasa — cik metrus no ūdens vai ūdeni, tad tikai atrodas savācējs. Pašvaldības un SNP funkcijas mums nekad nav bijušas saprotamas.
70. To vajadzētu nākotnē darīt arī mums zināmu, kas par ko atbild.
71. Es neatļautu ierīkot lielus kempingus vai viesu namus, kuru ir pārāk daudz.
72. Ieviest stingrus noteikumus par uzvedību atpūtas laikā.
73. Esošo ciematu teritoriju robežās būt pielaidīgākiem attiecībā uz saimniecisko darbību.
74. Savā apkārtnē — vecā zivju ceha demontāžai, laivu nolaišanas vietas izveidi.
75. Galvenais ir nepieļaut spontānas saimnieciskas rīcības, kas pretrunā ar Parka plānu, piemēram, jaunu meža zemes gabalu transformāciju par dzīvojamo vai tūrisma gabalu.
76. Parka vērtība ir daba, kas jāsaudzē. Var attīstīt ekoloģisku tūrismu, kas nav masveidīgs. Masveida kempingi ir nevēlami.
77. Gribētu uzlabot interneta pieslēgumu un samazināt tūristu skaitu. Attīstību vajadzētu orientēt uz SNP vērtību izpēti un popularizēšanu, vietējā dzīvesveida popularizēšanu, stingru būvnormatīvu ieviešanu kultūrvides saglabāšanai.
78. Grūti komentēt — “koks ar diviem galiem”. Saimniekot nedrīkst aizliegt, bet izsaimniekot SNP dabas bagātības arī nedrīkst. Zelta vidusceļu grūti atrast.
79. Informatīvi izglītojošas kampaņas, materiālus un infrastruktūru, kas veicinātu sabiedrības izpratni par atkritumu tēmu gan lokāli, gan tūristiem. Kolektīvas sakopšanas talkas vairāk; Programmas, kas pārdomāti un mērķtiecīgi, dabai draudzīgi attīsta piekrasti un tās uzņēmējdarbību ne tikai tūrisma virzienā, bet iespējams dabai draudzīgas ražošanas un amatniecības virzienā, lai te noturētos pēc iespējas izglītātāka, ieinteresētāka, aktīva sabiedrība. Līdz ar to arī dabas noteiktie saimnieciskās darbības ierobežojumi iespējams atsevišķos gadījumos ir pārskatāmi.
80. Informatīvi uzskatāmas norādes tūristiem, makšķerniekiem, ātrumu ierobežojošas zīmes un pats galvenais — atkritumu urnu izvietošana. Vasaras periodā lielāka kontrole par ugunsgrūdu kurināšanu kāpās — koku laušanu. Automašīnu braukšana pa pludmales joslu.
81. Katra paša atbildības lielums.
82. Kaut kā jārisina privātmāju ūdensapgādes un kanalizācijas jautājumi.
83. Atkritumu jautājums visa parka teritorijā (arī sezonālie un bušu ķeršanas sezonā, kas izdara lielus kaitējumus). Jābūt skaidram info, par to, kas ir liegumi/ kas atļauts. Transporta sistēmas, ceļu remontu un komunikāciju infrastruktūras sakārtošana. Apdraudējums ir arī centieni uzbūvēt vēja parkus.

84. Lai apdzīvoto vietas būs vieglāk celt mājas saviem bērniem un mazbērniem, lai viņi arī var šeit paliek.
85. Lauksaimniecība šeit neatgriezīsies, kā tas bija naturālās saimniekošanas apstākļos un neredzu nekādu vajadzību pēc tā. Gribu redzēt vairāk skaistu, vidē iekļaujošos māju, gaumīgi iekārtotus pagalmus. Gribētu redzēt laivas jūrmalā, kas rada zvejniekciema sajūtu. Gribu redzēt attīstāmos pakalpojumus, mājražošanu.
86. Traucē novārtā pamesti īpašumi, tai skaitā krūmiem aizaugušas teritorijas, nepļautas pļavas, žēlīgi skatīties.
87. Tā kā es savu īpašumu apsaimniekoju, tad tas atrodas nepārtrauktā mainībā. Ainava ir lielākā mana īpašuma vērtība un tos es cenšos izmantot savā labā.
88. Man gribētos, lai netiek tik strauji izpostītas dabiskās pļavas lauksaimniecības vajadzībām, lai katram kaut vai savā īpašumā būtu iespējas tās iekopt un atjaunot ar pašvaldības/valsts atbalstu.
89. Man ir īpašums Slīteres NP teritorijā, viss ir ierobežots, nevar atdalīt zemi kas mazāka par 2 h. Tas nozīmē, ka nevar izkļūt no kopīpašuma. Tas ir apgrūtinājums.
90. Manuprāt diezgan labi ir definēti šie jautājumi.
91. Mazāk koku, vairāk saules.
92. nav infrastruktūra tūristiem – restorāni, kafējnīcas, kur atkritumus izmest. Mašīnas brauc gar jūru, (ne tikai zvejnieki). Atkritumi. Vairāk uzraudzība, pašvaldības policija biežāk brauktu gar jūru. Vietās kur autobusi pietāj, miskastes pilnas. Biežāk kursēt autobuss. Kolkas vidusskolniekiem jābrauc uz Dundagu vai Roju. Veidot infrastruktūru kas nodrošinātu, ka vasarnieki varētu dzīvot pie jūras ciematos visu gadu.
93. Neesmu domājusi. Lai atbildētu uz šādu jautājumu, vajadzīgs vairāk laika un iedziļināšanās. Līdz šim iedzīvotāju domas neko daudz NP neņēma vērā tāpēc arī nav nekādu domu.
94. Negribētu redzēt izbruģētu pludmali, tomēr saprātīgi kontrolētas atpūtas iespējas gribētos šeit redzēt, piemēram, slēpošanas trasi, "Meža kaķi", ēdināšanas pakalpojumus mežā, pludmalē sezonās, pirts uz riteņiem utt.
95. Neierobežot vietējo iedzīvotāju pamatvajadzības, saskaņot aizliegumus abpusēji vienojoties. Sargāt dabu mūsu paaudzei ir ieaudzināta jau bērnībā.
96. neierobežot apbūvi, lai atvieglotu iespējas investīcijām.
97. Neizprotams liekas liegums jebkādai darbībai NP, piemēram, vējgāzes koki, kas daudzkārt padara mežu necaurejamu.
98. Vajadzīga regulāra uzraudzība par noteikumu ievērošanu kāpu zonā.
99. Vajag sabalansēt pieaugošo tūristu plūsmu ar dabas aizsardzību, ieviest zonējumu – kurās teritorijās ir vajadzīga stingrāka dabas vērtību saglabāšana un kurās veikt infrastruktūras uzlabojumus, tādejādi mazinot antropogēno noslodzi uz vērtīgajām teritorijām.
100. Vajadzīga visas sabiedrības izglītošana, vietējo kopienu veidošana kopā ar vasarniekiem un tās iesaiste dabas vērtību sargāšanā.
101. Nepieļaut viesnīcu celtniecību Slīteres NP, bet veicināt viensētu izveidi ar tūrisma piedāvājumu.
102. Vajag ierobežot būvniecību, lai būtu iespējams saglabāt esošās dabas vērtības.
103. Nevajadzētu nekādus mākslīgus cilvēka veidojumus vismaz piekraste. Vienīgi, ja nu miskasti pie Mazirbes veikala, nevis Pļavas vidu.

Aptaujas rezultātu ziņojums īpaši aizsargājamo dabas teritoriju apmeklētāju monitoringa ietvaros

104. Nevajadzētu sabojāt un vizuāli piesārņot (plakāti, uzraksti, zīmes utt.) esošo vidi. Vajadzīgo informāciju un infrastruktūru izvietot pārdomāti, lai nedegradē piejūras un ciemu šarmu.
105. Palielināt to vietu skaitu, kur cilvēki var atpūsties civilizēti un nebojāt biotopus. Visvairāk šķēršļu vietējiem sagādā ierēdniecības radītās barjeras piebraucamo ceļu uzturēšanai un remontam.
106. Panākt līdzsvaru starp cilvēka vēlmi dzīvot piekrastē un dabas aizsardzību.
107. Parkam jāklūst sakoptākam, vairāk tūristus, jo cilvēku pieplūdums rada vairāk peļņu iespējas ciemu iedzīvotājiem. DAP traucē ar saviem dīvainajiem noteikumiem. Slīteres nacionālā parka noteikumi jāmaina, lai vietējie iedzīvotāji var ar savu zemi darīt savus plānus un attīstīties, neiet runa par vasarnīcām. Ceļus sakārtot vajadzētu.
108. Pirmkārt, novākt ēku graustus un sakopt īpašumus piekrastē. un apdzīvotajās teritorijās, sakārtot infrastruktūru — ūdens un kanalizācijas sistēmu. Tikai tad var domāt par tālāku attīstību!
109. Sabalansētība.
110. Saglabāt to, kas mums ir. Nepiemēsot jūru un mežus, neizbraukāt kāpas.
111. Sakārtota vide, kurā paredzēta vieta cilvēkiem.
112. Sakārtotu infrastruktūru, kas novirza tūrisma plūsmu uz konkrētiem objektiem, ierīkoto stāvlaukumu apsaimniekošana.
113. Sakopt pamestās ceļa teritorijas.
114. Sakoptāku vidi.
115. Samērīgumu pret NP noteikumiem un vides jauninājumu ieviešanu.
116. Šķiroto atkritumu konteinerus ciemos; papildus atgādinājumus(Dabā ejot, ko atnesi, to aiznes!) Ir jau daudzviet.
117. Tāls ceļš ejams, lai nacionālais parks būtu tāds, kas labi apsaimniekots, kurā vietējā kopiena jūtas piederīga un līdzatbildīga, iesaistīta.
118. Tomēr ļaut cilvēkiem jēdzīgā veidā apdzīvot vairāk šo teritoriju, iekopt viensētas.
119. Traucē birokrātija. Jāļauj strādāt speciālistiem un zaļajiem plānprātniekiem.
120. Uz privātuzņēmējs atļaut būvēt, kaut privātmāju, lai attīstītos ciemā dzīvojamos fonds.
121. Vairāk aprīkotu taku un apskates objektu.
122. Vairāk izglītojošas informācijas — QR kodi kā informācijas nesēji.
123. Vairāk ļaut iedzīvotājiem darboties savā īpašumā.
124. vairāk priekšrocību tiem, kas šeit dzīvo jau paaudzēm ilgi vai vairākus gadus (piemēram, 10 gadus) pastāvīgi, nevis tikai vasaras sezonā.
125. Vairāk vienlīdzības — starp uzņēmējiem Slīteres NP un ne Slīteres parka teritorijā.
126. Vajadzētu mūsdienīgākas vai vismaz ērtākas un ergonomiski atbilstošas tualetes tūrisma objektos un dabas taku tuvumā. Izveidot lietus ūdeņu noteci Kolkas ciema galvenajā ielā. Kā arīdzan piemērotu stāvlaukumu maršruta autobusiem, kas pavada nakti Kolkā, lai tiem nav jāizbraukā zaļā zona.
127. Vēlo tūrisma infrastruktūra, atkritumu apsaimniekošana.
128. Vēlētos lielāku iesaisti stāvvietas apmeklējuma regulējumā. Vēlams uzstādīt ciema robežu zīmes, ātruma ierobežojumu zīmes, lai automašīnas nebrauc lielā ātrumā cauri

Aptaujas rezultātu ziņojums īpaši aizsargājamo dabas teritoriju apmeklētāju monitoringa ietvaros ciemam līdz stāvlaukumam. Vēlams arī uzstādīt novērošanas kameras pie iebraucamā ceļa ciemā māju apzagšanas gadījumu dēļ.

129. Vienmērīgāku "ciemiņu" plūsmu.
130. Bez pīķiem atvaļinājumu laikā!
131. Viesu mājām skaidrāki darbības noteikumi — viesu skaits, skaļums, atkritumu savākšana, lai nodrošinātu ainavas un vides saglabāšanu.
132. Viss apmierina, izņemot sliktos sakarus.
133. Viss pagaidām patīk. Nepieļaut lielu būvniecību. Organizēt no brīvprātīgiem krastā tīrīšanu.
134. Zaļāka vide.

Aizsargājamo ainavu apvidus "Veclaicene"

1. Tūristu plūsmu jāsamazina, lai no tiem necieš vietējie iedzīvotāji un daba.
 - Veclaicenei var piesaistīt tikai "zaļos tūristus", kas ir dabas draugi un mīl mieru un klusumu.
 - pašvaldībai vairāk jāuzklausa iedzīvotāji un tajos jāieklausās.
2. Ainava ietver arī lauku sētu — rosināt esošos īpašniekus tās sakopt un uzturēt, ja nav interese to darīt — atdalīt no lauksaimniecības zemes un pārdot.
3. Atrast kompromisu starp iedzīvotāju un tūristu vēlmēm.
4. Brīvāku saimniekošanu liegumu īpašumos.
5. Ceļus, īpaši grants, sakopt, grāvjus tīrīt. Mazāk karjerus. Pie Vaidavas sakopt atpūtas vietu, tur vasarās piemēslots.
6. Dabiskās pļavas vajadzētu vairāk. Turēt lopiņus vairāk.
7. Ieguldīt infrastruktūrā vairāk līdzekļus, lai pievilcīgāks skats (ierīkot soliņus, izveidot otru peldvietu, parka uzklāt bruģētu celiņu utt.).
8. Izmaksāt adekvātas kompensācijas par liegumiem apsaimniekot īpašumā esošos mežus.
9. Izveidot kādas darba vietas datorspeciālistiem, lai jaunie atgriežas. Gateru pietiek.
10. Ja tiek plānoti vai tiek ieviesti saimnieciskās darbības ierobežojumi, būtu jāparedz kā tie tiks adekvāti kompensēti zemes īpašniekiem. Uz doto brīdi AAA Veclaicenes daudzas dabas vērtības diemžēl ir zaudētas dēļ šī iemesla.
11. Jāļauj apgūt un attīstīt vecās pamestās ēkas. Tas varbūt varētu radīt arī jaunas darba vietas, kas ir katastrofāli vajadzīgs.
12. Kaut kas ar saimniekošanu ir nogājis greizi. Nav vairs mazo saimniecību, kas visu paši sevi apgādāja. Nav laukos vairs, kur nopirkt krējumu vai biezpienu no kāda kaimiņa. Drīz nebūs arī burkānu un kartupeļu. Vai tad viss ir jāpērk veikalā?
13. Kā jau minēju iepriekš, ļoti žēl, ka ir daudz nekoptu un pamestu īpašumu.
14. Labu saimnieku vajag, kas redz lietas kopā — visu, dabu, cilvēkus, saimniekošanu. Kolhoza laikā bija lielākā disciplīna darba ziņā, bet tagad Jaunlaicene gan ir smukāk sakopta nekā agrāk.
15. Mazāk izcirtumu, labāk grants ceļus uzturēt.
16. Nav saprotama sinerģija starp LAD, Valsts meža dienestu un DAP.
17. Nojaukt graustus.
18. Padomāt vairāk par iedzīvotāju labsajūtu, ne tikai tūristiem.

Aptaujas rezultātu ziņojums īpaši aizsargājamo dabas teritoriju apmeklētāju monitoringa ietvaros

19. Palīdzēt Veclaiceniešiem veidot savus mājražošanas uzņēmumus, lai var uz vietas dzīvot un eksportēt savus ražojumus. Ir daudz izcilu piemēru šādam modelim.
20. Samazināt tūristu skaitu. Tūristus novirzīt uz Alūksni, kur pašvaldības policija pieskata kārtību un sētnieki savāc atkritumus.
21. Par daudz domā par tūristiem, mazāk par iedzīvotājiem. Maluzvejniekus no Igaunijas puses vajadzētu ķert.
22. Pašvaldība daudz domā par tūristiem, bet ja man vajag labu internetu, tad apmēram tā, raksti, runā pats!
23. Pašvaldībai neinteresē tāds pierobežas pagasts, īpaši iedzīvotāji.
24. Patīk zaļā domāšana, bet nevajag pārspīlēt ar to.
25. Pirmkārt pašvaldībai vajadzētu vairāk respektēt Veclaicenes iedzīvotājus. Būtu patīkami, ja pašvaldība vai citas iestādes, pirms kādu jaunu projektu realizācijas, apspriestos ar Veclaicenes iedzīvotājiem, uzklausītu un ņemtu vērā. Līdz šim projekti ar mums nav apspriesti.
26. Veclaicene ir jau pārsātināta ar tūrisma objektiem un tūristu plūsma ir pārāk liela. To nevajag mākslīgi vairot.
27. No tūristiem pašai Veclaicenei neredzu nekādu labumu — atbrauc, izbļautās, atstāj atkritumus un aizbrauc. Tūristi ir kā dievi, kuriem viss atļauts, bet vietējie iedzīvotāji kā vergi, kuriem jāstaigā no aizmugures un jāvāc atkritumi, un jāpacieš tūristu izdarības. Saprotu, ka novadam tas ir PR, bet mums veclaiceniešiem tā ir nasta, kas paliek arvien nepatīkamāka.
28. Ir laiks Veclaicēnē reāli samazināt antropogēno slodzi. To var paveikt, tūristus novirzot uz citiem pagastiem — Ziemeļiem, Jaunlaiceni utt.
29. Mazāk reklamējiet Veclaiceni!
30. Savus īpašumus vairāk apkopt no latvāņiem un krūmiem. Veclaicēnē ļoti daudziem aug latvāņi, kas bojā skatu. Noteikti tas būtu jāpalīdz valstij. Arī uz pagasta zemes aug latvāņi.
31. Sākt ar atbalstu un skaidrojošo darbu. Bet atbalstu tikai tad, ja tiek saglabātas vērtības un lai iedzīvotāji ir motivēti ziņot par putnu un augu sugām, un lepni, ka tā tur ir.
32. Veclaicēnē nevajag attīstīt tūrisma industriju, jo tā atstāj nelabvēlīgu ietekmi gan uz dabu, gan uz iedzīvotājiem.
33. Apbūvēt kādu teritoriju, lai vietējie iedzīvotāji varētu strādāt Veclaicēnē, nevis braukt citur strādāt.
34. Ar dabu vien neiedzīvosī. Vajag kādu kooperatīvu, kur varbūt apvienot bioloģiskos zemniekus. Varbūt kādu dārzenu pārstrādes fabriku.
35. Būtu labi redzēt vecās pamestās mājas atjaunotas. Noteikti Veclaicenei jāpaliek klusai vietai kur var atpūsties. Tūrisms ir labs līdz zināmam mēram.
36. Būtu vajadzīgs uzlabot ceļa kvalitāti, kas savieno Kernetus ar Igauniju.
37. Daudz bijušās lauksaimniecības zemes tagad apmežo peļņas nolūkos, bet kur tad ainava?
38. Bioloģiski vērtīgie zālāji — nesaprotu, kā var maksāt naudu par platībām, kuras sen jau vairs nav bioloģiski vērtīgi zālāji, bet ir vīgriežu lauki?
39. Vēlos, lai Veclaicene netaptu par masu galamērķi, pieļauju kājāmgājēju un velo esošajā līmenī, nepaplašinot maršrutus, piedāvājumus. Man nav pieņemama arī pašvaldības komunikācija/nekomunikācija ar vietējiem par nākotnes tūrisma plāniem. Absolūts

Aptaujas rezultātu ziņojums īpaši aizsargājamo dabas teritoriju apmeklētāju monitoringa ietvaros

vakuums un tas rada pilnīgu nevēlēšanos nekur iesaistīties un pilnībā norobežoties, ignorēt.

40. Gribētu pasargāt ezerus no tūristu bariem (neveidojot nekādu tūrisma infrastruktūru – līdz ko uzbūvē laipu, tā to sāk izmantot skaļie tūristi (iedzert, pēc iespējas tuvāk piebraukt ezeram..). Neiebilstu pret kājāmgājējiem un velotūristiem.
41. Apļautas ceļa malas vairāk!
42. ALJA it kā pārņēma ezeru uzraudzību, gribētos, lai tiktu visi ezeri pētīti (zivis, ūdens u.tml.).
43. Lai cilvēki vairāk domātu par to, kas te būs nākotnē!
44. Grants ceļš vasarās nav labs. Apļaut grāvmalas un labāk greiderēt ceļu.
45. Gribētos vairāk cilvēku, šķiet apkārtnē ir daudzas pamestas, nekoptas mājas.
46. Gribētu lielāku skaidrojumu par liegumu vajadzību, kompensāciju mehānismu, nākotnes plāniem.
47. Gribētu sakopt savu dārzu, pagalmu, lai nav dubļi pagalmā. Vairāk augļu kokus iestādīt. Labākus ceļus gribētu.
48. Gribētu, lai Veclaicene paliek klusa, tīra un skaista, kā līdz šim. Šeit nevajag tūristus lielā skaitā, jo tie sāk traucēt vietējiem iedzīvotājiem un Veclaicene zaudē savu šarmu, kā klusa un tīra vieta. Pagastam nav kapacitātes savākt atkritumus un to dara paši iedzīvotāji. Jaunus objektus, kas potenciāli var palielināt plūsmu, nevajag veidot, jo plūsma jau tagad ir par lielu. Antropogēnā slodze no tūristiem pieaug ar katru mēnesi un ir laiks to sākt samazināt.
49. Infrastruktūra attīstāma.
50. Ir jānācās apgrozīt naudu no lauku tūrisma! Kaut vai maksāt vienu eiro, lai uzkāptu tornī! Tas būtu labs ziedojums tālākai attīstībai.
51. Izvērtēt esošo liegumu radīto postījumu, pārskatīt aizliegumus izvērtējot īpašuma platību atbilstīgi, nevis pilni liegumi vienīgajiem īpašumiem, kompensēt pilnus neiegūtos līdzekļus! Noteikt lielākus vai papildus LAD atbalstus lauksaimniekiem par vides vērtībai svarīgo objektu saglabāšanu vai izveidošanu, tas sekmētu dabas daudzveidības saglabāšanu lauksaimniecības teritorijās! Pārskatīt tūrisma plānu – kāds no tā ir reālais ieguvums un kādi zaudējumi vietējai kopienai un ekonomikai?
52. Ja katram ir savs īpašums, tad arī viņš ir saimnieks.
53. Ja katrs sakoptu savu māju un zemīti, Veclaicenes ainava kļūtu vēl baudāmāka. Sev un citiem prieks. Kā to panākt, nezinu. Ar sodiem diez vai. Kompensācijas par saimnieciskās darbības ierobežojumiem jāsavāg.
54. Jāuzlabo ceļu infrastruktūra.
55. Kultūras pasākumi varēja būt vairāk. Zaļumballes. Noasfaltēt ceļu.
56. Labākus grants ceļus, interneta sakarus labākus. Tūristi brauc, tad jau viņi te patīk.
57. Lai noņem mikroliegumu un atļauj saimniekot savā īpašumā.
58. Lai Ziemeru muižā atdzimst teātris! Atjaunot veco tiltu pār Vaidavu pie Šlukuma. Aizliegt un kontrolēt ķīmikāliju lietošanu lauksaimniecības zemēs.
59. Lauku ceļus apļaut, lai krūmi nepāraug. Skatu torņi ir labi. Vairāk siena gubu!
60. Lielāks atbalsts mazākām saimniecībām. Veikt meliorāciju padomju laika nokalpojušiem grāvjiem. Pareizi salikt informācijas zīmes tūristiem, jo bieži uz Dēliņkalnu tūristi brauc caur Jaunlaiceni.

61. Likst sakārtot meža ceļus pēc cirsmas izvešanas, sakopt pamestās lauku sētas.
62. Man savas ēkas jāsakopj, kopumā Veclaicene turas braši.
63. Manuprāt Veclaicene tiek par daudz reklamēta kā tūrisma objekts, jo ar to nesamērīgi tiek palielināts tūristu skaits un pieaug antropogēnā slodze (pieaug piesārņojums, vairāk atkritumi dabā, troksnis, braukšana pa mežiem un pļavām ar automašīnām un kvadricikliem utt.) un tūrisma plūsma kļūst traucējoša vietējiem iedzīvotājiem. Veclaiceni nevajag padarīt par otru Siguldu vai Līgatni. Šeit nevajag cilvēku masas audzēt.
64. Mazāk dažādu sacensību, jo izvago ceļus ar ātrmašīnām un ritenbraucējiem.
65. Mazāk izcirtumu, šobrīd ir par daudz. Zirgus dabā.
66. Mazāk tūristus, jo tie traucē Veclaiceniešiem un nav pievienotās vērtības. Izbraukā, izbradā, piemēslo Veclaiceni. Neviens nepelna, arī novadam dabas mājas rada tikai zaudējumus.
67. Nākotni saskatu mājražošanā, nelielos ģimenes uzņēmumos, kas savās mājās ražo un pārdod ražojumus caur *ebay* un citām platformām.
68. Nav cilvēkiem kur strādāt. Vajag labu internetu, lai attīstās datorjoma. Par daudz gateru.
69. Necirst tik daudz mežu. Atdzīvināt mazās lauku saimniecības ar vismaz vienu gotiņu. Neapmežot lauksaimniecības zemes.
70. Neko nevēlos mainīt. Tai pietāv miers un klusums.
71. Neļaut aizaugt ainavai. Attīrīt, ja vajadzīgs arī atmežot vēsturiskās, skaistās ainavas.
72. Vajag, lai likumdošana ir loģiska un veicina, kā arī atbalsta saimnieciskās darbības veikšanu, protams, saglabājot dabas vērtības un veicinot ainaviskas vides izkopšanu un mozaikveida ainavas veidošanu.
73. Nepieļaut apzinātu ainavu apmežošanu, vai nolaidīgu attieksmi ļaujot tīrumiem aizaugt! Sodīt un stimulēt, lai tā nebūtu.
74. Savā apkārtnē esošās dabas takas nedrīkst piebāzt ar cilvēku komforta elementiem un dabu "aizsedzošiem" informācijas stendiem. Pagaidām — puslīdz normāli.
75. Paši piekritām Dabas mājas izvietojumam. Uztaisīja ceļu, tagad brauc visi lejā pie ezera. Nav vairs tas klusums un miers, kas bija. Par daudz to tūristu.
76. Piebraucamos ceļus salabot, atbalstu vietējiem iedzīvotājiem no valsts puses.
77. Veicināt izpratni.
78. No VARAM ir jābūt lielākam atbalsta maksājumam par vērtībām ko sargājam, lai neveicinātu sugu izzušanu.
79. Organizēt putnu dienas.
80. Regulētai (nezinu, varbūt nav pareizs termins), uzskaitītai, varbūt uzraudzītai tūrisma plūsmai. Kaut kā koordinētai projektu virzībai, lai nesadrumstalotu kopējo. Varbūt jāpiesaista ainavu arhitekti?
81. Šobrīd ainava ir aizaugusi, to veido bezvērtīgi krūmāji un daļēji izcirsti meži. Maza daļa zemju pieder vietējiem iedzīvotājiem, lielas platības ir pārdotas lielinvestoriem, lauksaimniecības zemes tiek apmežotas. Tādēļ runāt par kopienas ietekmi te ir maza jēga, jo arī visi ieguldījumi tūrismā no pašvaldības puses notiek, nostādot atlikušos vietējos iedzīvotājus fakta priekšā. Vietējiem iedzīvotājiem no tūrisma infrastruktūrām nav nekāda labuma. Ļoti pietrūkst zinoša, saimnieciska speciālista, kas kopā ar vietējās kopienas pamatiedzīvotājiem — zemes īpašniekiem, izvērtējot konkrēto dabas un

Aptaujas rezultātu ziņojums īpaši aizsargājamo dabas teritoriju apmeklētāju monitoringa ietvaros saimniecisko situāciju, atrastu labāko risinājumu cilvēku augstākam dzīves līmenim un dabas labklājībai.

82. Tūrisms. Tūrisma infrastruktūra tiek lēnām sakārtota.
83. Vairāk sakopt īpašniekiem savus īpašumus.
84. Vajadzētu labāku internetu, lai var attīstīties IT uzņēmumi, kas neietekmē dabu.
85. Veclaicenes daba ir jāpasargā, lai paliek nākamajām paaudzēm. Vislielākais apdraudējums ir no tūrisma industrijas. Tūrisms var izspiest vietējos iedzīvotājus, kuru skaits jau tagad ir kritiski mazs. Veclaiceni sargā un kopj ne tik daudz valsts un pašvaldības institūcijas, cik paši Veclaicenieši. Jo mazāk būs iedzīvotāju, jo lielāks apdraudējums. Pašvaldībai nav kapacitātes teritoriju sakopt un pasargāt no tūrisma nelabvēlīgās ietekmes. To veic iedzīvotāji.
86. Veclaicēnē nekad nebūs attīstīta industriāla ražošana vai lauksaimniecība, jo vide tam nav piemērota. Cilvēki nabadzīgi un cīnās par izdzīvošanu. Ar vien vairāk ir turīgu iedzīvotāju, kas strādā ārzemes vai Rīgā un šeit atbrauc atpūsties uz savām lauku mājām.
87. Veclaicēni noteikti nevajag pārpildīt ar tūrisma objektiem un tūristu plūsmu. Šī vide ir jāpasargā un primāri jā rūpējas, lai vietēji iedzīvotāji jūtas labi.
88. Vēlētos rosināt, lai nākotnē, pirms attīsta kādus jaunus projektus, notiek sabiedriskās apspriedes ar Veclaicēnes iedzīvotājiem un lai to viedoklis tiek ņemts vērā. Līdz šim projektus veidoja, attīstīja cilvēki, kas šeit nedzīvo, un iedzīvotāju viedoklis netika uzklauts.
89. Vēlētos redzēt vairāk bioloģiskās saimniecības.
90. Patreiz patīk, kā tiek popularizēti apvidus.
91. Būtu vajadzīgi tūrisma maršruti arī motorizētai tehnikai (moto, kvadricikli).
92. jo lai apskatītu un izbaudītu visu apvidu ar kājām lielai daļai tūristu ir tiešam par grūtu.
93. Šis dotu plašāku iespēju arī piesaistīt tūristus no ārvalstīm.
94. Traucē nesakoptās, pamestās padomju mantojuma saimniecības ēkas (kūtis, noliktavas)
95. Pats vēlētos vairāk sakopt īpašumu (attīrīt no krūmiem utt.).

Aizsargājamo ainavu apvidus "Vestiena"

1. Vajadzīgs informatīvais atbalsts, kopīgas iniciatīvas teritorijas apsaimniekošanai un pieejamībai.
2. Izveidot īpašnieku klubu.
3. Radīt savu zīmolu, atpazīstamību, lai cilvēki atgrieztos laukos.
4. Aizdomājos par pesticīdu izmantošanu — noteikti nevēlētos, lai aizsargājamā ainavu apvidū tādus lietotu. Nezinu noteikumus, bet ceru, ka tas tiek kontrolēts un tāda lietošana ir ierobežota.
5. Informēt sabiedrību, apkārtnes iedzīvotājus, lai mudinātu, iedvesmotu un uzturētu viņos cieņu, lepnumu un vēlmi šeit dzīvot un attīstīties. Komentārs vairāk domāts caur uzņēmējus atbalstošām aktivitātēm nevis personu attīstošām, jo Vestienā dzīvo vairums krietnu ļaužu.
6. Kā jau minēju, jāpievērš uzmanība kontrolei, kā īpašnieki ievēro darbības ierobežojumus. Jāaktualizē Vestienas AAA dabas plāns.
7. Kļūt redzamākiem.
8. Likst mierā iedzīvotājus, nenotriekt naudu papīru kalnos.

Aptaujas rezultātu ziņojums īpaši aizsargājamo dabas teritoriju apmeklētāju monitoringa ietvaros

9. Lūdzu vairāk informācijas, izglītošanos un sadarbību ar vietējiem saimniekiem.
10. Man līdz šim ir šķitis, ka nekāda īpaša apsaimniekošana nenotiek.
11. Neuzskatu, ka šeit tikti kaut kas apsaimniekots, tikai virkne ar aizliegumiem ko nedrīkst darīt, tādā veidā veicinot stagnāciju jeb kādam tūrisma, infrastruktūrai.
12. Principā jums šeit nav jādzīvo, jums vienalga.
13. Vairāk iestādēm komunicēt ar iedzīvotājiem.
14. Vairāk informācijas.
15. Varbūt lielāku sadarbību visiem kopā.
16. Vēlētos bukletus, informāciju jaunajiem īpašniekiem pat to, kas aktuāls, kur un kā var iesaistīties, kādas organizācijas atbild par AAA uzturēšanu, apsaimniekošanu.
17. Ainavai nevajadzētu mainīties.
18. Atjaunot ēkas un ceļus.
19. Beidzot aizliegt KAILCIRTES! Sakārtot ceļus līdz braucamiem.
20. Gribētos redzēt vairāk sakoptas dabas takas, šobrīd liela platība liekas vienkārši aizaugusi, vizuāli nebaudām (krūmi, brikšņi). Dabas bagātība šeit ir ļoti liela, ko parādīt gan vietējiem, gan viesiem, bet, lai tas notiktu, ir jāsāk sakopt teritorija.
21. Ir dažas lietas bet tas lai paliek atbildīgo ziņā.
22. Jāsakārto piebraucamie ceļi, apgaismojums, gājēju takas un veloceļus, jādod iespēju vairāk attīstīties tūrismam, skatu torni vajadzētu, kādus objektus, kurus vērts redzēt un piesaista tūristus.
23. Kā aizsargājamai teritorijai varētu samazināt NĪN
24. Lielāku vietējās pašvaldības informācijas nodošanu iedzīvotājiem par AAA izmantošanu, nākotnes plānošanu, ieteikumiem saimniekošanai, atbalstu infrastruktūras (ceļi, notekgrāvji, caurtekas utt.) uzturēšanā.
25. Likumdošanai jādefinē vēlmais rezultāts, nevis skrupulozi jāapraksta kas tik viss netiek aizliegts, pie tam bez pamatojuma. Atsauce uz mistisku dabas aizsardzību nav pamatojums. Tūrisms iznīkst straujā tempā, jo tas ko drikstam rādīt un darīt, maz kuru interesē.
26. Nedrīkst turpināt atļaut privātipašnieku patvaļu IADT, Jāievieš mehānisms dabisko zālāju biotopu, mežu biotopu aizsardzībai un kompensācijām. Vajag veidot vietējo kopienu, kas pārrauga un koordinē darbības.
27. Normāli, iztikt var.
28. Noteikt bio statusu visai lauksaimniecībai.
29. Novākt metāla aizsargbarjeras Vestienas centrā, pie autobusa pieturas. Izveidot tur apli ar puķu dobi (vai kādu vides skulptūru).
30. Sakārtot Vestienas luterāņu baznīcas (Kāla ezera krastā) apkārtni — iztīrīt ezera krastu no krūmiem, iekārtot klasiskās mūzikas koncertu vietu ezera krastā (vislabāk būtu, atjaunojot baznīcu).
31. Pašlaik ap Kāla ezeru viss attīstās.
32. Pauguraine ir galvenā vērtība AAA Vestiena, līdz ar to būtu vērtīgi saglabāt esošās tālo skatu punktu vietas un izveidot mehānismu kā īpašnieki var veidot tālo skatu punktu vietas savos īpašumos vai pašvaldības teritorijās.
33. Svarīgi veidot ainavas, neļaut aizaugt zālājiem ar kokiem, krūmiem. Nodrošināt teritoriju apsaimniekošanu.

Aptaujas rezultātu ziņojums īpaši aizsargājamo dabas teritoriju apmeklētāju monitoringa ietvaros

34. Traucē, tas, ka neļauj attīstīt infrastruktūru tūrismam, vietējiem iedzīvotājiem jādzīvo kā jampampiņiem džungļos, jo varbūt kādreiz tur ligzdos kāds rets dzenis. Tikmēr citviet viss notiek. Tūrisma infrastruktūras NAV, augstākais paugurs Latvijā ir ņirgāšanās pašiem par sevi, paldies Dievam, ka ir Juris Stradiņš, kas vienā Gaiziņa pusē cīnās ar kalnu un dod cilvēkiem vismaz kaut cik izbaudīt šo skaisto vietu. Citviet nekas tāds nav iespējams, jo visur ir aizauguši džungļi.
35. Vairāk tūrisma objekti veicināmi.
36. Vairs nekad neatļaut tādus objektus kā Ķirsona kalns un muiža. Aizliegt izpārdot zemi un ezerus ārzemniekiem, ja viņi nepadara teritoriju publiski pieejamu visiem.
37. Varbūt kādu ekskluzīvāku atpūtas iespēju īpašiem notikumiem.
38. Vēlētos dabas takas, laipas pastaigām, tādās vietas piesaista tūristus un ir īpaši aktuālas Covid-19 laikā, kad beidzot latvieši sāk iepazīt savu zemi.
39. Vēlētos iztīrīt mežu un Ķelēnu kalnu, lai varētu sakopt īpašumu.
40. Vēlos saimniekot ar bioloģiskajām metodēm, par to attiecīgi saņemt atbalstu no valsts un Eiropas. Nākotnē vēlos platības apsaimniekot ar elektrotraktoriem, vai traktoriem robotiem. Vēlos attīstīt bioloģiski daudzveidīgu ainavu.
41. Visvairāk traucē valsts iestādes kuras rada pašizdomātas problēmas, kuras par nodokļu maksātāju naudu risina, radot nevajadzīgas surogāt darba vietas un neērtības vietējai kopienai.
42. Ierobežot: Ar kvadricikliem brauc pa koplietošanas ceļiem un pa privātu zemi bez atļaujas, motobraucēji ļoti skaļi. Braukā pa svešiem īpašumiem ar kvadricikliem, sniega motocikliem. Pa pašvaldības ceļu taisa "gonkas", ātri brauc pa mazajiem vietējiem celiņiem.
43. Uz Ērgļu — Madonas ceļa ir brūnā norāde Bākūžu kalns, bet augša nav nekādu norāžu, planšetes, taku vai infrastruktūras. Ceļš beidzas manā pagalmā, un skaistās dienās tas ir 10-15 mašīnas, kurām jāskaidro, ka nekā te nav, tikai norāde, un tālāk jāmeklē pašam.
44. Esmu lauku cilvēks, man traucē mašīnas, sveši cilvēki. Nepatīk, ka brauc sētā, prasa lāpstu, nesaprot, kur atrodas.